

Tema d'estudi

Matrimoni cristià:

**Ferment de renovació de la
família i de la societat**

Estimem i tenim cura de la creació

CURS 2021 -2022

CONTINGUT

Presentació del tema d'estudi	5
Introducció	7
Primera reunió: <i>La bellesa de la creació</i>	15
Segona reunió: <i>La família al pla de Déu</i>	23
Tercera reunió: <i>El diàleg entre la fe i la raó</i>	31
Quarta reunió: <i>La responsabilitat solidària per al bé comú..</i>	39
Cinquena reunió: <i>La tecnologia: creativitat i poder.....</i>	47
Sisena reunió: <i>Una economia amb ànima</i>	55
Setena reunió: <i>Una societat fundada en l'amor.....</i>	63
Vuitena reunió: <i>Educar per a un nou estil de vida.....</i>	71
Novena reunió: <i>Més enllà del sol: la bellesa infinita de Déu.</i>	79
Desena reunió: <i>Balanç.....</i>	87
Annexos.....	93

PRESENTACIÓ DEL TEMA D'ESTUDI

—Bogotà, 31 de març de 2020—

Estimats matrimonis, vidus i vídues, sacerdots consiliaris i acompanyants espirituals dels Equips de la Mare de Déu,

A l'itinerari de viatge que l'ERI va proposar al moviment després de la trobada Internacional de Fàtima 2018, ens vam fixar una ruta que, partint de l'Orientació General per al sexenni 2018-2024 **No tingueu por, sortim**, tenia diversos accents anuals o orientacions específiques que ens han portat a aquest nou curs o any de treball que s'iniciarà després del Col·legi Internacional del juliol de 2021. Aquestes han estat les etapes del nostre recorregut:

- 2018 - 2019: *Sortim a servir, assumint les nostres fragilitats*
- 2019 - 2020: *Cridats a ser sants*
- 2020 - 2021: *El matrimoni, sacrament de la missió*
- 2021 - 2022: *Matrimoni cristià, ferment de renovació de la família i de la societat*

A l'itinerari *Moviment en sortida* que marca el camí fins al 2024, i tenint en compte que el 2021 s'havia de celebrar la trobada internacional de responsables regionals a Roma, uns mesos després de la Trobada mundial de les famílies, vam establir per al període 2021 – 2022 l'orientació: *Matrimoni cristià, ferment de renovació de la família i de la societat*.

El propòsit d'aquesta orientació anual va ser el de convidar a reflexionar el moviment sobre el matrimoni que “escolta” la veu de Déu fent seves les inquietuds de l'Església i del món contemporani. La conseqüència d'aquesta escolta amb la mirada de Déu porta a la presa de consciència de la necessitat de ser instrument de la renovació per poder establir noves formes de diàleg per a la construcció del futur des del matrimoni, la família i la societat.

Per ambientar aquest procés de presa de consciència de ser agents de renovació, pensem que no podríem tenir millor teló de fons que el de l'encíclica *Laudato si'*¹, on el Papa Francesc afirma: “Moltes coses han de reorientar el seu rumb, però sobretot la humanitat necessita canviar. Cal una consciència d'un origen comú, d'una pertinença mútua i d'un futur compartit per tots. Aquesta consciència bàsica permetria el desenvolupament de noves conviccions, actituds i formes de vida. Es destaca així un gran desafiament cultural, espiritual i educatiu que suposaria llargs processos de regeneració” (LS 202).

El moviment dels Equips de la Mare de Déu, en el seu camí, com Església que som, sempre ha restat atent a escoltar la veu i l'orientació dels nostres pontífexs, i per això a l'ERI considerem que no podríem permetre que l'Encíclica *Laudato si'*, que es desenvolupa entorn del concepte d'ecologia integral, com a paradigma capaç d'articular les relacions fonamentals de la persona: amb Déu, amb si mateix, amb els altres éssers humans i amb la creació, quedés fora del nostre camí de formació. Els membres dels equips, com la resta de la humanitat, hem d'anar en compte de no caure en el perill de l'antropocentrisme, establint una dicotomia entre el nostre creixement humà i espiritual, i el món natural i no humà. “Res d'aquest món ens resulta indiferent” (LS) perquè tot forma part de l'evangeli de la creació.

Amb aquest marc conceptual, el gener de 2020 vam estendre la invitació a la SR Portugal de redactar el tema d'estudi, proposta que va ser acollida amb gran entusiasme i generositat per

---

¹ En el dialecte de la regió italiana d'Umbria, d'on era Sant Francesc d'Assís, significa: “Lloat sigueu”.

part dels seus responsables, Margarida i José Machado da Silva, que van conformar un equip de treball que des de llavors va iniciar la redacció d'aquest tema. A tots ells, la nostra gratitud i reconeixement pel primmirat i enriquidor treball realitzat, que sens dubte serà una gran aportació per al nostre camí de formació.

En el moment en què a l'ERI vam establir l'orientació per aquest any i vam concebre la redacció d'aquest tema d'estudi, no sospitàvem l'impacte que tindria a la vida de tots els habitants de la "casa de tots", és a dir, el nostre planeta, el coronavirus SARS-CoV-2, causant de la malaltia anomenada COVID-19, que va fer que paraules abans poc usades com pandèmia, epidèmia, quarantena, confinament, segona onada o asimptomàtics es convertissin en les més usades del lèxic universal i a totes les cerques que es fan cada dia a les autopistes d'informació.

L'encíclica *Laudato Si'* que va sortir a la llum el juny de 2015, tampoc podria anticipar el que viuríem cinc anys després, tot i que a la carta el Papa Francesc feia, premonitòriament, una crida a la defensa de la naturalesa, a la cura de la "casa de tots", a la consciència d'un origen comú, d'una pertinença mútua i d'un futur compartit per tots, en el que només el sentit de corresponsabilitat ens pot dur a la construcció d'un futur sostenible per a les properes generacions.

Enmig de la redacció d'aquest tema d'estudi, tot va canviar. El món, de manera intempestiva, va ser sotmès a l'avançada destructora d'un virus del qual no havíem sentit a parlar, però que en poques setmanes va alterar les nostres vides, va canviar els nostres plans, els plans d'animació del nostre estimat moviment i l'agenda de les nostres reunions. La *Trobada mundial de les famílies*, que havia de ser el preàmbul de la *Trobada de regionals de Roma*, on havíem d'entregar aquest tema d'estudi, va ser cancel·lat per la Santa Seu, així com la *Trobada internacional de responsables regionals*, que va ser cancel·lada gràcies al discerniment i la decisió de l'ERI. Malgrat tot això, aquest tema no va deixar de ser pertinent, més aviat al contrari, ja que en les circumstàncies que hem viscut, no pot ser més oportú.

A l'inici de l'any passat, abans de prendre força la pandèmia de la COVID-19, el Papa Francesc va convidar tots els catòlics i persones de bona voluntat a celebrar el cinquè aniversari d'aquesta important encíclica i passar a l'acció per cuidar millor de la "casa de tots", una altra afortunada raó conjuntural per tenir aquesta encíclica com a referència al nostre tema anual. També l'any 2020, el Papa Francesc va emetre una exhortació apostòlica, *Estimada Amazònia*, basada sobre manera en l'encíclica *Laudato si'* i en les reflexions dels participants en el *Sínode dels Bisbes per a la regió Panamazònica*, celebrat l'octubre de 2019. Aquesta exhortació no només té un caràcter local, sinó que ens ajuda a enriquir la reflexió sobre la preservació del nostre entorn i la corresponsabilitat de la cura mútua en l'àmbit universal.

Estimada família dels Equips de la Mare de Déu, amb molta alegria en aquests temps difícils que hem viscut, us convidem a submergir-vos a la lectura personal i en parella, a l'intercanvi d'impressions en el si de l'equip i en la posada en pràctica de les accions que us faci néixer aquest meravellós tema, en els nou capítols que el componen i la reunió balanç. Tant de bo l'acompanyeu de la lectura contínua de l'encíclica *Laudato si'* i de l'exhortació apostòlica *Estimada Amazònia*, amb la certesa que aquest serà un preciós mitjà que ens ajudarà a ser matrimonis cristians, ferment renovador de la família i de la societat.

Amb la protecció de la Nostra Mare Maria i la il·luminació de l'Esperit, preguem que així sigui.

Clarita i Edgardo Bernal Fandiño
Matrimoni responsable internacional

INTRODUCCIÓ

“ESCOLTA, Israel: el Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'ÚNIC. Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima i amb totes les forces. Grava en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono. Inculca-les als teus fills; parla'n a casa i tot fent camí, quan te'n vagis al llit i quan et llevis. Lliga-te-les a la mà com un distintiu, porta-les com una marca entre els ulls. Escriu-les als muntants de la porta de casa teva i dels portals de la ciutat”. (Dt 6, 4-9)

Aquests versicles del llibre del Deuteronomi, comunicacions de Moisès als israelites al pla de Moab just abans d'entrar a la Terra Promesa, ens presenta els principis fonamentals de la religió. En una lectura literal, la que ens presenta l'Antic Testament, tenim una exhortació a l'observança de la Llei de Déu, dels seus Manaments. En una lectura més personal i espiritual, som cridats a viure la nostra opció per l'Evangeli de manera radical: a tenir present la Paraula de Déu cada dia, en cada moment de la nostra vida, per donar-ne testimoni i entregar-la com a herència als nostres fills.

Al tema d'estudi de l'any 2021-2022, *Matrimoni cristià, ferment de renovació de la família i de la societat*, se'ns convida a reflexionar sobre la importància de Déu a la nostra família. No en el sentit apologetic de l'estricta observança de la Llei de Déu, sinó reconeixent-nos com a fills de Déu i en recerca de Déu. D'aquest reconeixement sorgeix la transformació de la relació de l'home amb el món que l'envolta. És un ésser immers en la meravella de la creació de Déu, la mirada del qual en aquesta dimensió horitzontal veu i viu de manera diferent la naturalesa, la seva parella, la seva família, la societat en la qual es mou.

En aquest temps de la història de la humanitat, la cura de la “casa de tots”, espiritual i física, exigeix del cristià la coherència d'una mirada completa fonamentada en la Paraula de Déu. Tots som cridats a complir la voluntat de Déu sobre cadascú de nosaltres i sobre les nostres famílies. “El Déu dels déus, el Senyor, parla: convoca la terra d'orient a occident. (...) el nostre Déu ve i no callarà” (Sal 50, 1-3). La família, al pla de Déu, és cocreadora de la renovació d'aquesta “casa de tots”.

Per a nosaltres, matrimonis, vídues, vidus i consiliaris, persones dels equips, el camí és un de sol: santificar-nos junts perquè el Senyor va demanar expressament “que siguin u com nosaltres som u. Que jo estigui en ells i tu en mi, perquè siguin plenament u. Així el món reconeixerà que tu m'has enviat i que els has estimat a ells com m'has estimat a mi” (Joan 17, 22-23)

ESTRUCTURA GENERAL

L'itinerari que us proposem a l'estudi *Matrimoni cristià, ferment de renovació de la família i de la societat* es basa, fonamentalment en l'encíclica *Laudato si'*, en les paraules del pare Henri Caffarel i en altres documents de l'Església catòlica. Es fonamenta en la visió del matrimoni cristià dels equips sobre tota la problemàtica relativa a la família, als àmbits de la seva relació amb el pla de Déu, amb el món i en la manera de renovar i transformar aquest món en el qual es troba immers.

A la primera i segona reunió reflexionem sobre la mirada de Déu a l'home; a la tercera, quarta i cinquena avaluem la relació de la família cristiana amb el món; a la sisena, setena i octava considerem l'efecte de la família cristiana com agent transformador d'aquest món; i a la novena reflexionem sobre el fi últim de la vida familiar, que és Déu. A la desena, com a conclusió, fem balanç de les nou reunions anteriors i rebem una invitació perquè com a parella i com a equip identifiquem noves actituds i maneres d'actuació.

ESTRUCTURA DELS CAPÍTOLS

Reunió	Objectius, reptes i actituds	Paraula de Déu Punts concrets d'esforç <i>Laudato Si'</i>
1- La bellesa de la Creació	Contemplar la naturalesa com a do i reflex de Déu, i lloar-lo . Ser conscient del disseny universal al qual contribueixen tots els éssers de l'univers. Proclamar la primacia de l'ésser humà, respectant i defensant la dignitat de cadascú i de totes les espècies a la jerarquia de la creació.	Ac 17, 24-28 Oració personal LS 1-16
2- La família al pla de Déu	Lluitar contra l'individualisme i una cultura centrada en el jo. Adoptar comportaments que aportin harmonia als diversos contextos en els quals es desenvolupa la vida de la família. Viure la família com un santuari de vida. Fer-se presents a les situacions que tornen vulnerable la dignitat de la persona i de la vida.	Ct 2, 10-12 i 16-17; 8, 6-7 Oració conjugal LS 17-61
3- El diàleg entre la fe i la raó	Reflexionar sobre la realitat de l'ésser humà, constituït per cos i ànima, i trobar-hi les dimensions de la raó i la fe. Pensar com ha de col·laborar la fe amb la raó per comprendre la dimensió dels problemes de la humanitat en diversos àmbits. Comprendre com influeixen la raó i la fe en les opcions del matrimoni i de la família. Donar sentit a l'evolució harmoniosa de l'obra de Déu.	Ap 21, 5-6 Escolta de la Paraula LS 62-88
4- La responsabilitat solidària per al bé comú	Mirar el que passa al món i assumir , amb responsabilitat, la contribució que cadascú pot aportar a la societat a partir de la seva vida personal i familiar. Exercir la ciutadania com a resposta política i responsabilitat participativa al servei del bé comú en temes com l'educació, la comunicació social, la salut, etc. Comprometre's amb gestos concrets, gratuïts i solidaris en la construcció d'una comunitat on arrela la família, cuidant el medi ambient, les associacions i espais comuns, la convivència social i les persones. Desenvolupar a la família un fort sentit de responsabilitat pel seu paper a la societat, al present i per a les generacions futures.	Ac 2, 42-47 Deure d'asseure's LS 89-100
5- La tecnologia: creativitat i poder	Constatar la contribució de la tecnologia al benestar de les persones en camps com la salut, l'educació i les comunicacions. Considerar els objectius, els efectes, el context i els límits ètics de la tecnologia i reflexionar-hi de manera crítica.	Coh 3, 9-15 Recés

	Transformar les possibilitats de comunicació en oportunitats de trobada i solidaritat entre tots, per contribuir a una cultura que celebri que “vivim junts” en aquest planeta.	LS 101-136
6- Una economia amb ànima	Consumir responsablement, reconeixent-se part d’una economia que està pendent de les persones i el medi ambient. Contribuir positivament, amb intel·ligència, creativitat i generositat, a la creació de valor i a la vivència de la justícia social al lloc de treball. Optimitzar l’ús dels recursos naturals i adoptar la cultura del no malbaratament a casa. Compartir amb altres persones més necessitades alguns dels nostres béns i “tresors”.	1 Pe 1, 22-23 Deure d’asseure’s LS 137-162
7- Una societat fundada en l’amor	Superar la indiferència i ser sensibles als problemes del món i de la societat. Cuidar als exclosos de la societat, acompanyant-los i incloent-los. Atrevir-se a sortir a l’encontre i ser instrument de la Misericòrdia de Crist i de l’Església per als necessitats materialment o espiritualment. Acollir, cuidar i acompanyar els matrimonis i famílies, especialment als que viuen moments difícils o en situacions de major fragilitat.	Jn 15, 9-11 Regla de vida LS 163-201
8- Educar per a un nou estil de vida	Viure amb alegria i sobrietat a la família i actuar amb responsabilitat ambiental. Contribuir a la bona vida familiar amb gestos concrets de cortesia i servei. Resar en família, reconeixent la presència de Déu Pare i Creador de la vida, fent-la créixer amb el temps, participant a la missa dominical i a la vida de l’Església. Educar per a una nova actitud i una nova manera de viure a la “casa de tots”.	2 Pe 1, 2-7 Oració conjugal i familiar LS 202-237
9- Més enllà del sol: la bellesa infinita de Déu	Contemplar l’univers, donar gràcies i lloar a Déu per tot i per tots. Arrelar la fe en Jesús ressuscitat i trobar en Ell la gràcia i la força per a la vida. Difondre l’esperança cristiana amb la manera d’acollir, somriure i estimar. Abandonar-nos a Déu com a matrimoni, guiats per l’exemple de la Mare de Déu.	Ap 1, 8-17 Escolta de la Paraula LS 238-245
10- Balança	Mirar l’any que acaba i reflexionar profundament, individualment, com a matrimoni i com a equip sobre el camí recorregut cap a la santedat a través de la cura de la “casa de tots” .	Dt 6, 4 i 6-9 Oració personal LS 246 i oracions

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

A cada reunió es plantegen alguns reptes i actituds per situar l'acció de la família cristiana a tot el món i provocar la reflexió sobre les formes d'intervenció als espais que habitem. Cada equip pot escollir-ne un o diversos com a temes de reflexió a la reunió. Cada repte es presenta com una actitud, és a dir, amb un verb que suggereix una acció, un comportament com a matrimoni o com a família, amb el propòsit de renovar la família i, des de la família, la societat.

Aquests suggeriments pretenen generar unitat a l'enfocament del tema dins de la internacionalitat del moviment. Això no implica, però, que hagi de tractar-se de la mateixa manera per part de tots els equips. La riquesa d'aquesta unitat és precisament la seva diversitat. Cada país i cada cultura tenen les seves especificitats, però en Déu som u: per això la importància que tots tinguem el mateix tema.

2. INTRODUCCIÓ

Presentació resumida del tema de la reunió, vinculada a l'encíclica *Laudato si'*.

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA

Text bíblic de la reunió. Es proposa que el matrimoni l'utilitzi durant el mes com a base per a la "lectura orant de la Paraula" (la *lectio divina*)

4. TEXTOS DE SUPORT I TESTIMONIS

Normalment dos textos per reunió, del pare Caffarel i un altre material que servirà de base per a les preguntes i la reflexió del tema d'estudi.

A continuació, es presenten testimonis relacionats amb el tema específic de la reunió, generalment representatius de tots els membres dels Equips de la Mare de Déu.

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR LA REUNIÓ D'EQUIP

Una reunió d'equip, segons la *Guia dels Equips de la Mare de Déu*, és el cim de la vida d'aquesta petita comunitat, per la presència de Jesús ressuscitat, viu, atent a tots, estimant a cadascú tal com és. Convé recordar que la reunió d'equip es compon de cinc parts, i que l'ordre pot modificar-se en funció de la vida de l'equip, però sense suprimir-ne cap:

- L'acollida i l'àpat
- La posada en comú
- L'oració
- La participació sobre els punts concrets d'esforç
- L'intercanvi sobre el tema d'estudi

5.1 Acollida i àpat

En un moment en què el diàleg serà entre els matrimonis és més necessari que mai, proposem que durant l'àpat cada equip esculli el tema de conversa en funció de les circumstàncies de la cita.

És important tenir en compte que la reunió de l'equip comença just en el moment de reunir-se, i que el menjar, mentre es comparteixen els béns, forma part de la reunió.

5.2 Posada en comú

Moment essencial de coneixement i ajuda mútua entre matrimonis, on posem la nostra vida en comú.

5.3 Lectura de la Paraula de Déu, meditació i oració

Lectura orant i meditació personal del text bíblic proposat, seguida de la recitació d'un salm.

5.4 Participació

Participar l'experiència dels Punts Concrets d'Esforç (PCE) és un moment especial d'ajuda espiritual mútua a la reunió d'equip. Sense oblidar que han de viure's tots els PCE, a cada reunió se'n destacarà algun, amb suggeriments de *Laudato si'* per treballar-los durant el mes. Aquest punt culminant permetrà revifar la importància de l'experiència de tots els PCE al llarg de l'any.

5.5 Qüestions per a l'intercanvi d'idees sobre el tema d'estudi

"El tema d'estudi és un mitjà per aprofundir una mica més en la fe" [*Guia dels EMD*]. Sempre tenint en compte l'aprofundiment de la fe i la recerca de la santedat a la vida quotidiana, es tracta d'intercanviar idees sobre la reflexió feta en parella a partir de les qüestions proposades. Cal tenir en compte que aquestes qüestions es dirigeixen a tots els membres de l'equip, que procedeixen de cultures diferents, per tant sempre poden adaptar-se si l'equip ho desitja. Cal destacar que aquesta reflexió es realitza també a la llum dels objectius, reptes i actituds presentats a l'inici de cada reunió.

5.6 Oració final

Se suggereix que cada reunió d'equip acabi amb una oració per a la beatificació del pare Caffarel, i amb el Magnificat.

5.7 Suggeriments per al pròxim mes

Al final de cada reunió es presenten al matrimoni tres propostes de treball: la lectura d'una part de l'encíclica *Laudato si'*, amb la intenció que al final d'aquest tema d'estudi s'hagi llegit l'encíclica completa; el PCE a destacar a la reunió del mes següent, en relació amb la lectura anterior; i la lectura orant (lectiu divina) del text bíblic de la següent reunió.

PREPARACIÓ DE LA PRIMERA REUNIÓ

“El món és quelcom més que un problema a resoldre: és un misteri joiós que contemplem amb joiosa lloança” (LS 12).

Se suggereix:

- Llegir el pròleg de l'encíclica *Laudato si'* (1-16)
- Que cadascú contempli el camí recorregut pel matrimoni i, a l'oració personal, doni gràcies al Senyor i el lloï.
- La lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic escollit per a la pròxima reunió: Ac 17,24-28.

Primera reunió

LA BELLESA DE LA CREACIÓ

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

- **Contemplar** la naturalesa com a do i reflex de Déu, i **lloar-lo**.
- Ser **conscient** del disseny universal al qual contribueixen tots els éssers de l'univers.
- **Proclamar** la primacia de l'ésser humà, **respectant i defensant** la dignitat de cadascú i de totes les espècies a la jerarquia de la creació.

2. INTRODUCCIÓ

“Per a la tradició judeocristiana, dir «creació» és més que dir natura, perquè té a veure amb un projecte de l'amor de Déu en què cada criatura té un valor i un significat. La natura sol entendre's com un sistema que s'analitza, comprèn i gestiona, però la creació només pot ser entesa com un do que sorgeix de la mà oberta del Pare de tots, com una realitat il·luminada per l'amor que ens convoca a una comunió universal.”[LS 76].

En altres paraules, “essent creats pel mateix Pare, tots els éssers de l'univers estem units per llaços invisibles i conformem una espècie de família universal, una sublim comunió que ens mou a un respecte sagrat, afectuós i humil” [LS 89].

Davant la creació, se'ns demana que la contemplem, que envoltats de la seva bellesa ens permetem meravellar-nos, veient en ella la presència de Déu. “Quan prenem consciència del reflex de Déu que hi ha en tot el que existeix, el cor experimenta el desig d'adorar el Senyor per totes les seves criatures i juntament amb elles” [LS 87].

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [Ac 17, 24-28]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

“El Déu que ha fet el món i tot el que s'hi mou, Senyor com és de cel i terra, no habita en temples construïts per mans d'home ni té necessitat que els homes el serveixin, ell que a tots dona vida, alè i tota cosa. Ell va crear d'un sol home tota la raça humana perquè habités arreu de la terra. I ha fixat uns temps precisos i els límits dels llocs on els homes han de viure, perquè cerquin Déu. De fet, potser podrien acostar-s'hi a les palpentes i trobar-lo, perquè ell no és lluny de ningú de nosaltres, ja que “en ell vivim, ens movem i som”. Així ho han dit alguns dels vostres poetes: “Perquè nosaltres també som del seu llinatge.”

4. TEXTOS DE SUPORT

Hem de reconèixer el valor específic de l'ésser humà com a fill de Déu, creat a imatge i semblança seva, i les seves peculiars capacitats de coneixement, voluntat, llibertat i responsabilitat. No hi ha ecologia sense una antropologia adequada. La noció de ser creat a imatge de Déu confereix

a l'ésser humà la condició de cocreador. Ser capaç d'expressar-se i desenvolupar raonaments complicats; avaluar situacions, comparar alternatives i prendre decisions, pensant de manera lògica i racional; assumir responsabilitats i exercir el domini; demostrar emocions i sentiments; anhelar el progrés i innovar. La relació de l'ésser humà amb allò que l'envolta és en si mateixa una conseqüència de processos de percepció i representació que han canviat i innovat al llarg de la seva existència.

“Cada un de nosaltres té en si una identitat personal, capaç d'entrar en diàleg amb els altres i amb el mateix Déu. La capacitat de reflexió, l'argumentació, la creativitat, la interpretació, l'elaboració artística i altres capacitats inèdites mostren una singularitat que transcendeix l'àmbit físic i biològic.” [LS 81]. “Déu veié que tot el que havia fet era molt bo. Hi hagué un vespre i un matí, i fou el sisè dia.” [Gn 1,31]. Déu mateix es delecta en la meravella de la seva obra. “La Glòria de Déu és que l'home visqui” diu Sant Ireneu de Lió.

Però el fet que un ésser humà sigui creat per Déu no el fa complet. El pare Henri Caffarel escriu: “La persona humana arriba a un estat en què per colpir la plenitud és necessari entrar en comunió amb Déu. Déu ja no és una noció, ja no és un ésser de què sentim parlar, sinó Algú amb qui ens trobem i amb qui s'estableix un diàleg, una intimitat (...) que no deriva sols del fet d'haver comprès que el sentiment de soledat de l'adolescència era una aspiració de comunió conjugal, sinó també d'haver estat conduït per ella al desig d'una altra comunió, d'un altre matrimoni, el de l'ànima amb el seu Déu. [*L'Anneau d'Or*, núm. 101]. Dit d'una altra manera, l'ésser humà es completa a si mateix assumint dos compromisos: un amb Déu, que ha d'ocupar el primer lloc en tot; el segon, amb l'altre, es concreta en la relació conjugal, en la seva vida en societat, en el diàleg interpersonal, i en la seva inserció al món creat per Déu.

D'aquesta manera, reconèixer el valor de la persona humana és la base per reconèixer el proïsme com a igual nostre, amb la dignitat pròpia de l'ésser humà, per molt fràgil que sigui la seva vida. Per això, tant la negació del valor específic de l'ésser humà en el conjunt de la creació com la “divinització de la terra” condueixen a desequilibris indignes de la mateixa persona humana. Una ecologia integral inclou naturalment la relació amb el medi ambient, però també ha d'incloure la dimensió social de l'ésser humà i la dimensió transcendent de l'obertura a Déu. Tot està interconnectat.

“La creació és de l'ordre de l'amor. L'amor de Déu és el mòbil fonamental de totes les coses creades: «És que estimeu tot el que existeix i no us repugna res del que heu creat, ja que no heu fet res sense estimar-ho» (Sv 11,24). Llavors, cada criatura és objecte de la tendresa del Pare, que li dona un lloc en el món. Fins i tot la vida efímera de l'ésser més insignificant és objecte del seu amor i, en aquests pocs segons de la seva existència, ell l'embolcalla amb el seu afecte.” [LS 77]. Som col·laboradors de Déu en la cura de la natura en la seva fragilitat i això ens exigeix una gestió responsable del món en el qual vivim, amb preocupació pel medi ambient, i amb compromís amb els altres i la societat. Malgrat això, en moltes situacions actuem com a amos absoluts de la Terra, oblidant que només som administradors d'un món creat per Déu, mentre en altres ocasions actuem irresponsablement amb indiferència o crueltat cap a altres criatures, concretament cap a altres éssers humans. Tot està interconnectat.

“La mirada del Creador és una mirada creadora. Mirar i crear són per a Déu un acte únic. La mirada de Déu no és la d'un espectador, no es fixa en un ésser ja existent, sinó que l'introdueix i el situa a l'existència. La mirada de Déu “concep” un home, un sant únic, i aquest home existeix. [Henri Caffarel, *Sobre l'amor i la gràcia*, p. 13]

TEXT DEL CARDENAL PETER K. A. TURKSON

El Prefecte del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral, el Cardenal Peter Kodwo Appiah Turkson, durant la seva intervenció a la Trobada Internacional de Fàtima 2018, va afirmar que les famílies poden encarnar un veritable “programa de dignitat humana i moral” i ser així un model per a tota família humana cridada a habitar i cuidar la “casa de tots”, de tota la creació. A la seva reflexió sobre l’espiritualitat conjugal en el context d’una “ecologia humana” més àmplia que té els pilars a la “fraternitat” i la “comunió”, va explicar que els que tenen una casa per administrar entenen bé què significa tenir “responsabilitat per la casa de tots”. Els que viuen en una petita comunitat, com la familiar, on cal gestionar les relacions, els problemes, els compromisos, els projectes, coneixen bé la importància d’una correcta interacció entre les persones.

Per això, el Cardenal Turkson, va demanar a les famílies presents que visquessin diàriament, en la realitat de les petites i grans opcions que es presentin, l’estreta relació que uneix la dignitat humana amb la protecció del medi ambient i a l’home amb la creació, completament. Es tracta, va explicar, d’una “consciència ecològica” que va més enllà de la consciència aconseguida els darrers cinquanta anys per la comunitat internacional, amb l’evolució dels estudis científics i les polítiques dels diversos governs i les Nacions Unides. És una consciència que enfonsa les seves arrels a les Sagrades Escripures, a la narració bíblica de la creació on Déu col·loca l’home, “modelat de la pols del terra i de l’alè de Déu” al “jardí plantat per Ell” per conrear-lo. Per tant, el domini significa cura i protecció.

En aquesta visió, l’home ja no és “el centre autoreferencial de la creació”, sinó que, alhora que aporta la distinció de ser creat a imatge i semblança de Déu, es percep, sobretot, com a “part d’un món creat interconnectat i interdependent”. No només “l’home forma part d’una comunitat, està en comunió amb altres i viu en una xarxa de relacions”. Sobretot, és a la naturalesa comuna de ser fills de Déu que els homes i dones es reconeixen com a “iguals en dignitat”. Per tant, “tot homicidi és un fratricidi”. L’ésser humà “no és un individu”, és un ésser relacional, creat per conviure en la relació d’una família, una comunitat, una societat, amb igual dignitat i buscant el bé comú. “La persona humana ha estat creada per a una vida de comunió”, va dir. Tot això explica el que significa l’expressió “ecologia humana”: “No és només la interacció de l’home amb el seu entorn, sinó les condicions de bondat, ordre, justícia, amor, fraternitat, solidaritat i pietat que fan florir la vida humana com a creació de Déu. [*L’Osservatore Romano* 21/07/2018].

TESTIMONIS

Amb la mateixa bellesa amb què Déu va mirar el món quan el va crear (Gn 1, 1-31), també nosaltres som convidats a mirar el món. Amb els ulls amorosos de Déu, també nosaltres, els esposos cristians, dirigim la nostra mirada a la creació per trobar-nos amb el Senyor de totes les coses, al Senyor de les nostres vides, homes i dones creats per Déu per amor i per a l’amor, com a obra mestra de la creació. Som cocreadors: responsables de la creació perquè segueixi sent bella; la mateixa bellesa amb la qual Déu la va somiar i la va crear, perquè la creació sigui una comunitat d’amor com Déu la va pensar. És bo aprendre de nou, amb l’oració i la meditació, a contemplar i deixar-nos meravellar des de l’alba amb els primers rajos de sol que apareixen tímidament entre els núvols, mentre ens dirigim a la feina i sentim la suau carícia del Senyor en aquest nou dia. En el cant dels innombrables ocells que, com una orquestra, animen els nostres dies amb harmonia. O al vespre, ens embriaguem amb el mar i lloem al Senyor al so de les ones... en aquesta illa plantada a la vora del mar. Quants moments de lloança en sintonia amb les diverses formes d’expressió de la natura, l’obra de la seva creació!

Som conscients que el nostre benestar es troba lligat al benestar de la creació. Ens alegrem d'aquesta nova oportunitat de cuidar la "casa de tots".

Junts resem per la Creació i donem gràcies al Creador. Demanem inspiració perquè en gestos senzills i concrets puguem trobar el valor de viure com Déu vol que visquem, més en comunió amb la resta de la creació.

Sònia i Vítor

El meu testimoni com a sacerdot consiliari és, en primer lloc, d'agraïment. Per a mi, els Equips són aquell espai on es viu la bellesa de la creació perquè es reconeix el lloc central que ocupa la família a la societat en la qual vivim. Cada matrimoni amb els seus fills dona testimoni del projecte de Déu, on l'oració, l'encontre i el camí de la santedat són presents a cada reunió i a cada trobada. A les converses de cada reunió el que importa és la vida concreta, els problemes i les alegries que viuen els matrimonis, ens ajuden a viure el que és concret i a resar la vida de cadascú. Als Equips de la Mare de Déu, la trobada i la posada en comú són essencials per al camí que recorrem junts. Seguim estant presents a la vida dels altres, fins i tot amb les limitacions que hem experimentat recentment. De vegades necessitem aturar-nos per veure com Déu es manifesta a les nostres vides i com la nostra mirada necessita esperança per veure la bellesa que revelen els petits esdeveniments de cada dia. No deixem de veure Déu actuant a través d'aquells que Déu posa a les nostres vides, fins i tot quan les coses no surten com voldríem, com creiem que era millor o més just. Als Equips som deixebles de Jesús amb l'ajuda i la presència de la Mare de Déu, la bellesa de la qual ens inspira perquè la seva vida és un model per als matrimonis que busquen imitar els gestos i les actituds de la Verge Maria, la primera deixeblla, amb la que percebem el pla de Déu. La bellesa de la creació no és un pensament abstracte, sinó un camí que seguim en fidelitat al pla de Déu, on el lloc central que ocupa l'home no el separa del món creat per Déu, sinó que el fa responsable de l'obra creada per Déu. L'elecció que els Equips han fet al llarg d'aquest any de mirar de manera particular l'encíclica *Laudato si'*, que sorgeix en continuïtat de tota la doctrina social de l'Església, i que també és completada per *Fratelli Tutti*, ens desafia a mirar el proïsme com a un germà i a descobrir al món que ens envolta el lloc de la comunió, on descobrim i contemplem al Creador a través de la creació. Reso perquè al llarg d'aquest any cada matrimoni i cada família es deixi sorprendre i meravellar per la bellesa de la creació, i permetin que l'Evangelí, proclamat i viscut, transformi el món i la vida segons la voluntat de Déu.

Pare Valter

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes que hi ha a l'agenda, relacionats amb la vida de la família i la seva relació amb la creació.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [Ac 17, 24-28]

El Déu que ha fet el món i tot el que s'hi mou, Senyor com és de cel i terra, no habita en temples construïts per mans d'home ni té necessitat que els homes el serveixin, ell que a tots dona vida, alè i tota cosa. Ell va crear d'un sol home tota la raça humana perquè habités arreu de la terra. I ha fixat uns temps precisos i els límits dels llocs on els homes han de viure, perquè cerquin Déu. De fet, potser podrien acostar-s'hi a les palpentres i trobar-lo, perquè ell no és lluny de ningú de nosaltres, ja que "en ell vivim, ens movem i som". Així ho han dit alguns dels vostres poetes: "Perquè nosaltres també som del seu llinatge."

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [SI 8,4-10]

**Senyor, sobirà nostre,
que n'és, de gloriós, el teu nom per tota la terra!**

Quan miro el cel que han creat les teves mans,
la lluna i els estels que hi has posat,
jo em dic: «Què és l'home, perquè te'n recordis?
Què és un mortal, perquè el tinguis present?»

Gairebé l'has igualat als àngels,
l'has coronat de glòria i dignitat,
has fet que dominés la teva creació,
tot ho has posat sota els seus peus:
ramats de vedells i d'ovelles,
fins i tot els animals de la selva,
l'ocell que va pel cel i els peixos de la mar,
i tot el que segueix els camins dels oceans.

**Senyor, sobirà nostre,
que n'és, de gloriós, el teu nom per tota la terra!**

5.5. PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar l'**oració personal**, que ens porta a la intimitat amb el Creador i amb la creació, la seva obra.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. ¿Com veiem la creació? ¿L'acollim com un reflex i un do de Déu o l'usem només com un avantatge a la nostra disposició? ¿Podem dir que la nostra família es pren un temps o mode de contemplació i escolta de les Obres de Déu?
2. Temps com la parada forçosa que va experimentar la humanitat durant la pandèmia de la COVID-19, han canviat la meua relació amb la creació que Déu va preparar per a nosaltres?
3. En aquesta època en què el lloc i la dignitat de l'ésser humà a la creació semblen haver-se diluït, ¿com proclamo habitualment els valors de l'ecologia evangèlica d'un designi comú?

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, convidem a llegir les paraules d'una escriptora portuguesa, profundament catòlica, Sophia de Mello Breyner Andresen.

Clamo perquè tot és encara al principi
i aguantar és el temps més llarg
et demano que vinguis i em donis la llibertat,
que una de les teves mirades em purifiqui i acabi.
Hi ha moltes coses que no vull veure.
Et demano que siguis el present,
et demano que ho inundis tot.
I que encara que el teu regne arribi anticipat
i es vessi sobre la Terra
a la primavera, ferotgement precipitat.

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magníficat

SUGGERIMENTS PER AL PRÒXIM MES

“Però som cridats a ser els instruments del Pare Déu perquè el nostre planeta sigui allò que ell va somiar en crear-lo i respongui al seu projecte de pau, bellesa i plenitud”. [LS 53].

- Lectura del primer capítol de l'encíclica *Laudato Si'*: “El que està passant a casa nostra” [LS 17-61].
- Que els esposos comparteixin, en un ambient conjugal, com veuen el somni de Déu per a la seva família, i com poden ser, cada dia, instruments de Déu Pare en la realització d'aquest somni.
- Lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic de la següent reunió: [Ct 2, 10-12 i 16-17; 8, 6-7]

Segona reunió

LA FAMÍLIA AL PLA DE DÉU

1. OBJECTIUS, REPTES i ACTITUDS

- **Lluitar** contra l'individualisme i una cultura centrada en el jo.
- **Adoptar** comportaments que aportin harmonia als diversos contextos en els quals es desenvolupa la vida de la família.
- **Viure** la família com un santuari de vida.
- **Fer-se presents** a les situacions que tornen vulnerable la dignitat de la persona i de la vida.

2. INTRODUCCIÓ

L'ésser humà aconsegueix la seva plenitud quan està connectat a Déu i al món que l'envolta. Tots dos són indispensables. El Papa Francesc adverteix a *Laudato Si'* d'una crisi d'individualisme excessiu i obsessiu, assenyalant que: "Si la crisi ecològica és una eclosió o una manifestació externa de la crisi ètica, cultural i espiritual de la modernitat, no podem pretendre guarir la nostra relació amb la natura i l'ambient sense guarir totes les relacions bàsiques de l'ésser humà." [LS 119].

L'ecologia humana significa recrear un món on tots puguin ascendir a la plenitud de la vida. I això vol dir crear un entorn digne per a tots els homes, és a dir, que no exclouï ningú. Al mateix temps, ha de ser un entorn digne per a qualsevol home, respectant plenament la seva naturalesa.

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [Ct 2, 10-12 i 16-17; 8, 6-7]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

El meu estimat parla i em diu:

Aixeca't, amiga meva,
bonica meva, i vine!
Mira, l'hivern ja ha passat,
la pluja s'ha esvaït, ja se n'ha anat.
Les flors despunten a la terra,
ja arriba el temps d'esbrotar,
se sent la tórtora pels nostres camps.

El meu estimat és tot meu,
i jo soc tota seva,
ell que pastura el ramat entre els lliris.
Abans que bufi la marinada
i s'allarguin les ombres,
retorna, estimat meu,

semblant a la gasela, al cervatell,
per les muntanyes de Bèter.
Posa'm com un segell sobre el teu cor,
com un segell sobre el teu braç,
perquè l'amor és fort com la mort,
la passió, inexorable com l'abisme:
les seves flames són flames abrandades,
una flama divina.
Els mars profunds no podran apagar l'amor,
ni ofegar-lo les fonts dels oceans.
I si algú ofería tots els béns de casa seva a canvi de l'amor,
només obtindria menyspreu.

4. TEXTOS DE SUPORT

"(...) Quan el pensament cristià reclama un valor peculiar per a l'ésser humà per damunt de les altres criatures, dona lloc a la valoració de cada persona humana, i així provoca el reconeixement de l'altre. L'obertura a un «tu» capaç de conèixer, estimar i dialogar continua essent la gran noblesa de la persona humana. Per això, per a una adequada relació amb el món creat no fa falta afeblir la dimensió social de l'ésser humà i tampoc la seva dimensió transcendent, la seva obertura al «Tu» diví. Perquè no es pot proposar una relació amb l'ambient aïllada de la relació amb les altres persones i amb Déu. Seria un individualisme romàntic disfressat de bellesa ecològica i una asfixiant reclusió en la immanència." [LS 119].

En aquesta dimensió de la relació amb els altres, la unió conjugal cobra especial rellevància. "L'home per 'si mateix' no realitza totalment aquesta essència. Només la realitza existint 'amb algú', i encara més profundament i més completament: existint 'per a algú'" [Sant Joan Pau II, Audiència 09/01/1980]. El *Catecisme de l'Església catòlica* ens diu: "2203 En crear a l'home i la dona, Déu va fundar la família humana i la va dotar de la seva constitució fonamental. Els seus membres són persones iguals en dignitat. Per al bé comú dels seus membres i de la societat, la família implica una diversitat de responsabilitats, de drets i de deures".

A les propostes pastorals del Sínode dels Bisbes *La vocació i la missió de la família a l'Església i al món contemporani* (2015), se subratlla a més a més que el veritable amor entre els esposos, l'amor conjugal, té les seves arrels en les arrels de Crist: Crist el Senyor "surt a trobar els esposos cristians al Sagrament del matrimoni" i roman amb ells. A l'encarnació, Ell assumeix l'amor humà, el purifica, el porta a la plenitud, i dona als esposos, amb el seu Esperit, la capacitat de viure'l, impregnant tota la seva vida de fe, esperança i caritat [GS, 48]. Així, el matrimoni, més que una mera reordenació de les experiències individuals, implica una entrega mútua reflectida en Crist.

"El vostre matrimoni serà un testimoni encara més explícit de Déu si representa la unió de dos cercadors de Déu segons l'admirable expressió dels salms. Dos cercadors amb ments i cors desitjosos de conèixer i trobar Déu, impacients per unir-se a Ell, que han comprès que Déu és la gran realitat, que Déu els interessa més que qualsevol altra cosa". (Henri Caffarel, Conferència *Les Equipes de Notre Dame face à l'athéisme*, Roma, 1970).

La relació conjugal té aquí un paper central, com Déu volia. Ens va crear home i dona perquè, units en una sola carn, ens estimem i construïm mútuament a través d'aquest amor que genera vida. Amb aquest mandat diví, la parella no pot reservar-se les gràcies de la vida conjugal. El pare Henri Caffarel va dir que "... cap matrimoni té dret a ser estèril". L'home i la dona són cridats a cooperar i a ocupar-se junts de l'obra del Creador. Però, en trencar un d'aquests compromisos,

l'èsser humà distorsiona la seva condició. Sense Déu subverteix la seva relació amb els altres i amb la naturalesa fins a l'autodestrucció. En aïllar-se i no respectar el món, trenca el pla de la seva naturalesa divina.

Podem anar més enllà d'aquesta caracterització i identificació de la realitat familiar, que Sant Joan Pau II va anomenar 'Santuari de la Vida' i el Papa Francesc va recordar que "per això, el paper de la família és determinant i insubstituïble en la construcció de la cultura de la vida" [EV, 92].

"Cal tornar a considerar la família com el santuari de la vida. En efecte, és sagrada: és l'àmbit on la vida, do de déu, pot ser acollida i protegida de manera adequada contra els múltiples atacs als quals està exposada, i pot desenvolupar-se segons les exigències d'un autèntic creixement humà. Contra l'anomenada cultura de la mort, la família constitueix la seu de la cultura de la vida" [CA 39].

En realitat, "la primera estructura fonamental a favor de «l'ecologia humana» és la família, en el si de la qual l'home rep les primeres nocions sobre la veritat i el bé; aprèn què vol dir estimar i ser estimat, i per tant què vol dir en concret ser una persona. S'entén aquí la família fundada en el matrimoni, en el que el do del sí recíproc per part de l'home i la dona, crea un ambient de vida en el qual el nen pot néixer i desenvolupar les seves potencialitats, fer-se conscient de la seva dignitat i preparar-se a enfrontar el seu destí, únic i irrepetible". [CA 39].

En aquest mateix sentit, el Papa Francesc també avisa de la necessitat d'(in)coherència en les nostres actituds concretes, posant com a exemple: "Atès que tot està relacionat, tampoc no és compatible la defensa de la natura amb la justificació de l'avortament. No sembla factible un camí educatiu per a acollir els éssers febles que ens envolten, que a vegades són molestos o inoportuns, si no es protegeix un embrió humà encara que la seva arribada sigui causa de molèsties i dificultats: «Si es perd la sensibilitat personal i social per a acollir una nova vida, també es marceixen altres formes d'acolliment profitoses per a la vida social»" [LS 120].

Un punt en particular, respecte a la vida humana i la dignitat humana, és reconèixer que el nostre cos ens posa en relació directa amb el medi ambient, i amb els altres éssers vius. L'acceptació del cos com un do de Déu és necessària per acollir i acceptar el món sencer com un do del Pare i una "casa de tots"; en canvi, una lògica de domini sobre el cos es converteix en una lògica de vegades subtil, de domini sobre la creació. Aprendre a acceptar el propi cos, a cuidar-lo, a apreciar-lo en la seva feminitat o masculinitat, respectant el seu significat, és essencial per a una veritable ecologia humana.

Per últim, atès que el paper de la societat en conjunt consisteix a crear les condicions per a l'harmonia entre els diferents contextos en els quals es desenvolupa la vida familiar, com ara la vida laboral i familiar, així com l'atenció als exclosos de la societat, també és missió de les famílies ser les protagonistes actives de la renovació d'aquesta societat nostra.

TEXT DEL CARDENAL D. TOLENTINO DE MENDONÇA

"Coneixem la semàntica de la proximitat i la distància i, si hem de ser sincers, necessitem totes dues. Són elements de provada importància en l'arquitectura del que som: sense una o l'altra no seríem. Sense la proximitat primordial no seríem generats. Però tampoc la nostra existència es duria a terme sense la progressiva separació i distinció.

Al llenguatge parabòlic del Llibre del Gènesi, Déu crea l'home amassant-lo al fang i oferint-li el seu alè, però després deixa la parella humana sola al jardí perquè pugui començar l'aventura de

la llibertat. De la mateixa manera, cadascú de nosaltres ha estat cridat a construir el seu món interior en l'equilibri d'aquestes dues paraules: fusió i distinció. I a través d'elles descobrim, a les palpentes, el significat de l'amor, de la confiança, del fet de tenir cura, de la creació i del desig. És cert que a l'àmbit personal i social hi ha tantes distàncies que hi ha formes distorsionades d'afirmar les barreres, d'inocular al cos comunitari el virus ideològic de la desigualtat, d'unificar l'existència comuna amb les asimetries de tota mena (econòmiques, polítiques, culturals, etc.).

I també cal reconèixer que tantes formes de proximitat no són res més que una prepotència sobre els altres, un exercici pertorbat del poder, com si els altres fossin de la nostra propietat. Per tant, cal purificar la distància i la proximitat. [Cardenal José Tolentino Mendonça, a *l'Expresso*, el 22 de març de 2020].

TESTIMONIS

Ens casàvem el 2016 i deu mesos després va néixer el nostre primer fill. En aquell moment tots dos érem a l'inici de les nostres carreres, com els passa a tants matrimonis joves. Encara que molt diferents, les nostres feines eren exigents pel que fa als horaris: un estava acabant la carrera de medicina i havia de fer les pràctiques i guàrdies nocturnes, i l'altre treballava a preu fet en una consultora. El naixement del nostre primer fill, i després, el del segon, van canviar les nostres prioritats. A la llum de la Gràcia de Déu ens vam adonar que tots dos havíem de renunciar a alguns gustos personals, fins i tot a algunes opcions professionals. Tots dos vam decidir canviar: vam deixar la carrera de metge a l'estranger i la de consultor per poder tenir més temps l'un per a l'altre, amb els nostres fills, i també per mantenir un estret contacte amb la nostra família i amics, que són l'entorn en el qual creiem que podem educar millor els nostres fills, que avui són tres. Seguim vivint una vida atrafegada i plena, com tants matrimonis, però tranquils amb la decisió que vam prendre, perquè la vam prendre junts i la vam portar a la nostra oració personal i conjugal.

Diana i José Miguel

El pare João Seabra deia que les famílies catòliques tenen exactament els mateixos problemes que la resta de famílies. Un matrimoni catòlic no evita els problemes. Però el matrimoni catòlic ens aporta dues novetats importants: la unió és per a tota la vida, i durant tota la vida comptem amb les gràcies del sagrament del matrimoni. I com que no volíem viure tota la vida amb els mateixos problemes, ens esforcem per resoldre'ls, ens centrem en el camí i no en les imperfeccions de la parella i la família. Aquest és el principal i primer servei al qual ens sentim cridats: promoure dins la vida quotidiana de família i amb els nostres fills l'escolta, la comprensió, la resiliència, la persistència, el diàleg, l'acollida, la humilitat, el compartir, el perdó, l'altre en primer lloc... és a dir, l'Amor. Vam descobrir que, d'aquest compromís, d'aquest servei, neixen l'alegria, l'harmonia, la felicitat. És cert que sovint és molt difícil, però també és cert que la majoria de les vegades és molt gratificant. Sí, realment val la pena no rendir-se! Al final també descobrim, humilment, que la força més gran per aconseguir-ho no ve de nosaltres. Així vam descobrir el poder de l'oració. Aquest mateix Amor que ens uneix, ens impulsa també a anar més enllà de la família i a sortir en missió: durant els nostres 28 anys de matrimoni ja hem acompanyat als equips de joves, hem pilotat altres equips, hem ofert catequesi a la parròquia, ja hem estat al capdavant d'un sector i ara som responsables de la pastoral familiar. Però la base és sempre la solidesa de la nostra família, que no podem descuidar: cadascú de nosaltres com a parella i els nostres set fills. Així és com construïm la pau, així és com contribuïm al bé comú, a la "casa de tots". Les coses grans guanyen solidesa quan es construeixen sobre la solidesa de les petites coses.

Regiani i Tiago

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes que hi ha a l'agenda, relacionats amb la vida de la família i el pla de Déu.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [Ct 2, 10-12 i 16-17; 8, 6-7]

El meu estimat parla i em diu:

Aixeca't, amiga meva,
bonica meva, i vine!

Mira, l'hivern ja ha passat,
la pluja s'ha esvaït, ja se n'ha anat.

Les flors despunten a la terra,
ja arriba el temps d'esbrotar,
se sent la tórtora pels nostres camps.

El meu estimat és tot meu,
i jo soc tota seva,
ell que pastura el ramat entre els lliris.
Abans que bufi la marinada
i s'allarguin les ombres, retorna, estimat meu,
semblant a la gasela, al cervatell,
per les muntanyes de Bèter.

Posa'm com un segell sobre el teu cor,
com un segell sobre el teu braç,
perquè l'amor és fort com la mort,
la passió, inexorable com l'abisme:
les seves flames són flames abrandades,
una flama divina.
Els mars profunds no podran apagar l'amor,
ni ofegar-lo les fonts dels oceans.
I si algú oferiria tots els béns de casa seva a canvi de l'amor,
només obtindria menyspreu.

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [SI 45,2-3 i 8-12 i 17-18]

**Un bon auguri em surt del cor,
dedico al rei el meu poema.**

Ets el més bell dels fills dels homes,
exhalen gràcia els teus llavis:
Déu t'ha beneït per sempre.

Tu estimes la justícia i detestes la maldat;
per això el teu Déu t'ha preferit als teus companys
i t'ha ungit, oh déu, amb olis i perfums de festa.

T'impregnen el vestit: mirra, àloes i càssies,
des dels palaus de vori t'alegren les arpes.
Entre les teves dames hi ha filles de reis;
tens la reina a la dreta, vestida amb or d'Ofir.

Escolta, filla, mira i estigues atenta,
oblida el teu poble i la casa del teu pare.
El rei està corprès de la teva bellesa.
És el teu senyor: prosterna't davant d'ell.

En lloc dels teus pares s'alçaran els teus fills;
els nomenaràs governants de tota la terra.
Vull perpetuar la memòria del teu nom.
Que els pobles et lloïn per sempre més.

**Un bon auguri em surt del cor,
dedico al rei el meu poema.**

5.5 PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar l'**oració conjugal**, que és el mitjà per excel·lència de l'entrada de l'Esperit del Pare que ens estima en el comportament familiar, social i religiós.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. ¿Quins aspectes de la nostra vida de família s'acosten més al pla de Déu? ¿Quins queden més allunyats?
2. ¿Fins a quin punt cuidem l'harmonia en les relacions conjugals, familiars i professionals? ¿Hem pres consciència de la importància de l'amabilitat, el respecte, l'afirmació serena de les opinions, etcètera, en tots els àmbits de la vida de cada cònjuge, de la vida conjugal i familiar?
3. ¿Hem intentat estar atents i informats sobre el pensament de l'Església amb relació a les qüestions incòmodes que ens obliguen a prendre posicions clares i diferents?

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, presentem les paraules del cardenal Tolentino de Mendonça

Resar, l'única cosa que és necessària.

Quan penso en les coses que ens ensenyes cada dia, Senyor, sovint em ve a la ment aquella paraula teva dirigida a Marta en una de les teves reunions a Betània. Li vas dir: "Només una cosa és necessària".

Fins i tot en un context tan exigent, on sentim que mil braços ens estiren en diverses direccions, on mil veus criden urgències i totes elles reals, on és fàcil que la trampa de l'angoixa ens atrapi en una agitació, que, en el fons només serveix per amplificar la impotència i la por, li recordo a Marta el teu consell: "Només una cosa és necessària".

Ajuda'ns, Senyor, en aquesta hora abrupta, a tenir la saviesa de preguntar "què és el que és necessari" i a concentrar allà la nostra intel·ligència, la nostra feina i el nostre cor.

Ajuda'ns a discernir, amb la llum de l'Esperit Sant, aquella "única cosa" que, en aquest moment, resumeix millor la responsabilitat indefectible que estem cridats a expressar davant teu i davant els nostres germans.

I ajuda'ns, com la Mare de Déu, a confiar. Confiar com ella ho va fer, no només en les metes considerades possibles, sinó fins i tot en el que nosaltres, en els moments de major desànim, dubte o cansament, estem temptats a declarar impossible.

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magníficat

SUGGERIMENTS PER AL PRÒXIM MES

“Tanmateix, la ciència i la religió, que aporten diferents aproximacions a la realitat, poden entrar en diàleg intens i productiu per a totes dues [LS 62].

- Lectura de la primera part del segon capítol de l'encíclica *Laudato si'*: “L’Evangeli de la Creació” [LS 62-88].
- Que els esposos llegeixin i escoltin la Paraula de Déu, buscant genuïnament la Veritat. ¿Quins arguments (econòmics, humans, tècnics, ètics...) acostumeu a tenir en compte en cada decisió de la vida? Busqueu que la fe il·lumini cada decisió? ¿Deixeu espai a Déu amb freqüència, demanant-li que estigui present en cada decisió?
- Lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic de la reunió següent: [Ap 21, 5-6].

Tercera reunió

EL DIÀLEG ENTRE LA FE I LA RAÓ

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

- **Reflexionar** sobre la realitat de l'ésser humà, constituït per cos i ànima, i trobar-hi les dimensions de la raó i la fe.
- **Pensar** com ha de col·laborar la fe amb la raó per comprendre la dimensió dels problemes de la humanitat en diversos àmbits.
- **Comprendre** com influeixen la raó i la fe en les opcions del matrimoni i de la família.
- **Donar sentit** a l'evolució harmoniosa de l'obra de Déu.

2. INTRODUCCIÓ

La fe i la religió s'han presentat sovint com antagòniques i limitadores de la ciència i el progrés científic. De fet, la història ens mostra que la fe i la raó han estat a vegades en conflicte. Des de l'antiga Grècia fins a la Il·lustració, diversos filòsofs i científics han defensat la necessitat de verificar la veritat per creure en alguna cosa, i la superació de les creences infundades. A poc a poc es va anar fixant la promesa d'un futur millor, basat únicament en l'evolució i el progrés.

Tanmateix, avui en dia això no és del tot cert. L'home domina la natura, però no les seves passions, interessos particulars i ànsies de poder. S'instal·la una altra fe que promet llibertat per a la feina i una alienant dependència de la tecnologia. L'home, conscientment o no, explota egoïstament els recursos naturals i devasta el món en el qual viu, promovent l'enriquiment d'una classe dominant.

L'equilibri entre la fe i la ciència és fonamental perquè l'home es relacioni adequadament amb si mateix i amb el món que l'envolta. "La fe i la raó (*Fides et ratio*) són com les dues ales amb les quals l'esperit humà s'eleva cap a la contemplació de la veritat. Déu ha posat al cor de l'home el desig de conèixer la veritat i, en definitiva, de conèixer-lo a Ell perquè, coneixent-lo i estimant-lo pugui assolir també la veritat plena sobre si mateix (cf. Ex33, 18; Sl 27 [26], 8-9; 63 [62], 2-3; Jn 14, 8; 1 Jn 3, 2)". [FR 1].

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [Ap 21, 5-6]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

"I el qui seu al tron va afirmar:

—Jo faig que tot sigui nou.

I afegí:

—Escriu aquestes paraules, perquè són certes i veritables.

Després em va dir:

—Ja s'han complert! Jo soc l'alfa i l'omega, el principi i la fi. Al qui tingui set, jo li concediré que begui a la font de l'aigua de la vida sense pagar res".

4. TEXTOS DE SUPORT

El Papa Francesc ens alerta sobre la necessitat de conciliar fe i ciència per a una millor evolució de la humanitat. “No ignoro que, en el camp de la política i del pensament, alguns rebutgen amb força la idea d’un Creador, o la consideren irrellevant, fins al punt de relegar a l’àmbit de l’irracional la riquesa que les religions poden oferir per a una ecologia integral i per a un desenvolupament ple de la humanitat. Altres vegades se suposa que constitueixen una subcultura que simplement ha de ser tolerada. Tanmateix, la ciència i la religió, que aporten diferents aproximacions a la realitat, poden entrar en diàleg intens i productiu per a totes dues.” [LS 62].

Hem de desmitificar i eliminar els prejudicis en la relació entre aquestes dues expressions de la saviesa i el pensament humà. “La fe va més enllà de la raó, però no la contradueix. N’estic completament convençut, no només en la meua pròpia vida, sinó en la realitat del que és la fe religiosa, i del que pot aconseguir la raó humana” [P. George Coyne SJ, astrònom jesuïta nord-americà].

“La mirada de la ciència es beneficia així de la fe: aquesta invita el científic a estar obert a la realitat, en tota la seva riquesa inesgotable. La fe desperta el sentit crític, en quant no permet que la recerca es conformi amb les seves fórmules i l’ajuda a adonar-se que la natura no es redueix a aquestes. Invitant a meravellar-se davant el misteri de la creació, la fe eixampla els horitzons de la raó per il·luminar millor el món que es presenta als estudis de la ciència.” [LF 34].

“No hi ha, doncs, cap motiu de competitivitat entre la raó i la fe; una és a dins de l’altra, i cadascuna té el seu espai de realització. El llibre dels Proverbis ens segueix orientant en aquesta direcció en exclamar: «És glòria de Déu ocultar una cosa, i glòria dels reis escutar-la» (25, 2). Déu i l’home, cadascú en el seu món corresponent, es troben així en una relació única. En Déu hi ha l’origen de cada cosa, en Ell es troba la plenitud del misteri, i aquesta és la seva glòria; a l’home li correspon la missió d’investigar amb la seva raó la veritat, i en això consisteix la seva grandesa. Una futura peça és posada pel salmista quan ora dient: «Com en són, d’insondables, per a mi els teus designis! Déu meu, com podria comptar-los d’un a un? Si m’hi posava, serien més que els grans de sorra! Em desvetillo del son i encara estic amb tu» (Sl 139, 17-18). El desig de conèixer és tan gran i suposa tal dinamisme que el cor de l’home, fins i tot des de l’experiència del seu límit insuperable, sospira cap a la infinita riquesa que és més enllà, perquè intueix que en ella hi ha la resposta satisfactòria per a cada pregunta encara no resolta” [FR 17].

“Fe i ciència «Malgrat que la fe estigui per damunt de la raó, mai no pot haver-hi contradicció entre elles. Ja que Déu mateix revela els misteris i infon la fe, atorga a l’esperit humà la llum de la raó, Déu no pot negar-se a si mateix ni el que és veritable pot contradir mai el que és veritable» (Concili Vaticà I: DS 3017). «Per això, la investigació metòdica en totes les disciplines, si es procedeix d’una manera realment científica i segons les normes morals, mai estarà realment en oposició amb la fe, perquè les realitats profanes i les realitats de fe tenen el seu origen en el mateix Déu. Així mateix, qui amb esperit humil i ànim constant s’esforça per escutar allò que és amagat de les coses, tot i no saber-ho, és guiat per la mà de Déu, que, sostenint totes les coses, fa que siguin el que són» (GS 36,2)” [Catecisme de l’Església Catòlica 159].

La ciència i la fe comparteixen preocupacions fonamentals comunes: l’íntim desig de comprendre l’infinit, d’entendre com l’home en participa. La religió se centra en les qüestions de l’origen primer de l’univers i del sentit de la vida. La ciència se centra essencialment en els fenòmens naturals i tracta d’adquirir un coneixement fiable de les causes i els principis de les coses.

“«Tots els homes desitgen saber» i la veritat és l’objecte d’aquest desig. Fins i tot la vida diària mostra com d’interessat n’està cadascú a descobrir, més enllà del que es coneix per referències, com estan veritablement les coses. L’home és l’únic ésser en tota la creació visible que no només és capaç de saber, sinó que sap també que sap, i per això s’interessa per la veritat real del que se li presenta.

Ningú no pot romandre sincerament indiferent a la veritat del seu saber. Si descobreix que és fals, el rebutja; en canvi, si pot confirmar la seva veritat, se sent satisfet. És la lliçó de Sant Agustí quan escriu: «N’he trobat molts que volien enganyar, però cap que volgués deixar-se enganyar». Per això es considera que una persona ha arribat a l’edat adulta quan pot discernir, amb els mitjans que té, entre el que és veritable i el que és fals, formant-se un judici propi sobre la realitat objectiva de les coses. Aquest és el motiu de tantes investigacions, particularment al camp de les ciències, que han portat els últims segles a resultats tan significatius, afavorint un autèntic progrés de tota la humanitat” [FR 25].

En distanciar-se de Déu, l’home només es veu a si mateix, la seva pròpia “grandesa” i no percep la seva misèria. “Estreta és tota la mirada humana. Només l’Esperit ens ofereix el gran angular de la història i la clau de la nostra existència. Mai trobarem definitivament el lloc sense la llum de la fe, el lloc exacte on habita l’Esperit Sant. No és un objecte teològic ni un punt pastoral. És l’ànima de tot, la superació de totes les rúbriques, cànons, organitzacions, moviments, elaboracions tecnocràtiques, discursos d’alt rigor científic o acadèmic. És el complement, el pressupost, el creador, el principi i el final del pensament, la voluntat i l’acció de tot home, creient o ateu, cristià, jueu o musulmà. És ecumènic, universal, tolerant, vigorós, clarificador, pacificador. L’ànima de tot. Fins i tot del que sembla no tenir ànima. El dia de totes les nits” [D. António Rego, canonge, periodista portuguès].

Cal que l’home es desfaci d’aquesta supèrbia de posseir la veritat, i de l’autosuficiència, per no condicionar la seva existència donant espai a través de si mateix a l’obra de Déu, al procés evolutiu continu de la raó. Com va dir el pare Caffarel: “la seva falta de preocupació em preocupa. Els veig tranquils, en possessió de la veritat, tan còmodament instal·lats a la vora de la vida virtuosa. És una falsa seguretat... n’hi ha prou amb llegir l’inquietant llibret que és l’Evangeli per convèncer-se’n. L’amor és vida i — com ens diuen els biòlegs — la vida és tensió, moviment, ingeni, tenacitat, impuls irresistible... Tot el que és contrari a la tranquil·litat. No hi ha descans per al que estima... però hem de posar-nos d’acord en el que anomenem amor. Estimar és voler la plenitud d’un ésser humà, i treballar dur per aconseguir-la. És donar-li tot el que tenim i tot el que som”. [Henri Caffarel, *Sobre l’amor i la gràcia*, p.170)].

Afegia igualment: “Ser competent és, en efecte, estimar els germans. El que usa la seva intel·ligència i la seva força per descobrir els secrets de la naturalesa (...) no estarà posant en pràctica l’amor fraternal? (...) Ser competent és també estimar a Déu. Perquè Déu ha posat en els homes la confiança de necessitar la seva ajuda” [Henri Caffarel, *Sobre l’amor i la gràcia*, p. 165].

“Si tenim en compte la complexitat de la crisi ecològica i les seves múltiples causes, hauríem de reconèixer que les solucions no poden arribar des d’una única manera d’interpretar i transformar la realitat. També és necessari acudir a les diverses riqueses culturals dels pobles, a l’art i a la poesia, a la vida interior i a l’espiritualitat. Si de debò volem construir una ecologia que ens permeti de guarir tot el que hem destruït, llavors cap branca de les ciències i cap forma de saviesa no pot ser apartada, tampoc la religiosa amb el seu propi llenguatge. A més, l’Església Catòlica està oberta al diàleg amb el pensament filosòfic, i això li permet produir diverses síntesis entre la fe i la raó. Pel que fa a les qüestions socials, això es pot constatar en el desenvolupament de la doctrina social de l’Església, que és cridada a enriquir-se cada vegada més a partir dels nous desafiaments.” [LS 63].

TEXT DEL PARE LUIGI VERDI [FUNDADOR DE LA FRATERNITAT DE ROMENA]

La fe no ens impedeix mirar la Raó com una eina de Déu. La raó ens porta a combregar amb la transcendència i la universalitat/diversitat de la mirada de l'home sobre l'univers i els seus misteris, perquè Jesús no està tancat, és catòlic, és a dir, universal, i hem d'acostumar-nos a pensar que la llum pot venir de lluny, i que o només nosaltres posseïm la veritat. Cadascú té el seu angle de veritat, i en lloc de lluitar amb els que tenen una fe diferent, cal aprendre de tots. En Jesús no hi ha un voler guanyar, no hi ha un voler anar a la seva. Per tant, la veritat en la qual podem trobar-nos, sigui quin sigui el nostre camí, és la bondat misericordiosa d'aquest Pare de tots, i l'autenticitat de tota cerca.

Jesús, *el mestre de l'impossible*, ens ensenya a estar en comunió amb els que el cerquen i amb els que no, a participar en la fe de tots i també en la no fe dels que, per temperament o formació, no poden adherir-se a una fe, però s'esforcen per seguir buscant amb sinceritat.

M'he acostumat a anomenar cada persona pel nom de Jesús, a dir-ho en arameu, Ye-shu-á, aquesta paraula que evoca el so del vent, que ressona quan s'està sol i trist, quan cal mirar-se per dins o al mirall. És l'únic nom que parla de la bondat del món. [Pare Luigi Verdi, *La realtè sa di pane*, ed. Romena].

TESTIMONIS

Considerem que la fe i la ciència són dos instruments complementaris, amb mètodes i epistemologies diverses, per a la cerca permanent de la Veritat.

L'ésser humà en general tendeix creure més fàcilment en allò que veu o en allò que la ciència explica. La fe, en canvi, exigeix l'acceptació del que no es pot comprovar físicament. (Jn 20, 29: «Perquè m'has vist has cregut? Feliços els qui creuran sense haver-me vist».) o del que no pot ser explicat per la ciència (existència de Déu, l'ànima i la seva immortalitat, l'encarnació i resurrecció de Crist...). Creure és un acte per al qual demanem el suport diví: «Crec, però ajuda'm en la meua manca de fe».

La ciència, en la cerca de les veritats naturals, recorre a processos objectius, al mètode científic, i els seus descobriments són creïbles un cop comprovats per la comunitat científica. Cada descobriment de la ciència no és una creació d'alguna cosa nova a partir del no-res, sinó que constitueix un avenç en la comprensió de la complexitat, la bellesa i l'harmonia de la natura, descobrint noves veritats que necessiten ser explicades.

Veiem, doncs, que els èxits científics poden considerar-se un camí per arribar a la veritat de Déu, són una ajuda preciosa per a la fe en la recerca de les veritats sobrenaturals.

Sofia i José Carlos

Durant la meua joventut, conèixer la realitat i entendre les lleis matemàtiques, físiques i químiques era quelcom que em movia i em feia estudiar. Alhora, sempre he participat en la vida de l'Església, però confesso que en aquella època encara no m'havia adonat de la unitat de la persona i em semblava que la fe i la ciència eren dos mons diferents. No eren en conflicte, però no connectaven. Només més endavant vaig començar a adonar-me que la qüestió no és només tenir fe i coneixement científic alhora. No són dos mons. La veritat és una. La fe viscuda és sempre una experiència que requereix intel·ligència per ser veritablement humana; i la raó

humana no es tanca al que podem definir. La raó és la capacitat humana d'obrir-se a la realitat i buscar el sentit de tot. Era fonamental adonar-se que l'home és naturalment capaç de relacionar-se amb Déu i d'acollir la Revelació de Déu. Això explica per què la fe necessita la raó, i la raó és oberta a la fe. La fe és, de fet, el coneixement de la Revelació i es converteix en una relació amb Déu. No només és un sol sentiment religiós, és la trobada amb Jesucrist, que ens salva del pecat i revela plenament a Déu el seu pla per a la humanitat, i per tant, una llum que ajuda a la raó a conèixer la plenitud de la Veritat.

Pare Duarte

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes d'actualitat, relacionats amb la vida familiar i la doctrina de l'Església Catòlica.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [Ap 21, 5-6]

"I el qui seu al tron va afirmar:

—Jo faig que tot sigui nou.

I afegí:

—Escriu aquestes paraules, perquè són certes i veritables.

Després em va dir:

—Ja s'han complert! Jo soc l'alfa i l'omega, el principi i la fi. Al qui tingui set, jo li concediré que begui a la font de l'aigua de la vida sense pagar res".

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [SI 49, 4-8]

**Escolteu això, tots els pobles,
estigueu atents, habitants de la terra.**

Dels meus llavis sortiran paraules assenyades;
del meu cor, pensaments madurats amb saviesa.
Fixo l'atenció en un cas proverbial,
exposo el meu enigma al so de la lira.

Per què he de tenir por en dies dolents,
quan m'envolta la malícia dels perversos?
Venen refiats de la seva fortuna,
es gloriën de la seva gran riquesa.

Quin home en podrà redimir un altre
i pagar a Déu el seu rescat?

**Escolteu això, tots els pobles,
estigueu atents, habitants de la terra.**

5.5 PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la

santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar l'**escolta de la Paraula de Déu**, que és la base per a una completa comprensió de la veritat sobre els plans de Déu per a la humanitat.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. ¿Sentim que la ciència i el progrés han condicionat la nostra fe o que xoquen amb la nostra comprensió de les coses del món? ¿La nostra fe és present en les nostres decisions?
2. ¿Som conscients que els cristians han de posar-se al dia i estudiar els documents de l'Església per oferir als altres una perspectiva correcta dels esdeveniments?
3. ¿Animem els nostres fills a estudiar? Com els guiem en les seves decisions?
4. ¿Expressem les nostres opcions sense por, encara que siguin diferents de les de la majoria?

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, us convidem a llegir les paraules del Papa Francesc:

Déu amorós, creador del cel, de la terra i de tot el que contenen.

Obriu les nostres mentalitats i toqueu els nostres cors, perquè puguem ser part de la creació, el vostre regal.

Feu-vos present per als necessitats en aquests temps difícils, especialment per als més pobres i vulnerables.

Ajudeu-nos a mostrar una solidaritat creativa per fer front a les conseqüències d'aquesta pandèmia global.

Feu-nos valents per acceptar els canvis realitzats en ordre al bé comú.

Ara més que mai, que puguem sentir que tots estem interconnectats i interdependents.

Feu-nos capaços d'escoltar i respondre el clam de la terra i el crit dels pobres.

Que els sofriments actuals siguin els dolors de part d'un món més frater i més sostenible.

Sota la mirada amorosa de Maria Auxiliadora, us ho demanem per Crist Senyor nostre.

Amén.

[Oració del cinquè aniversari de l'encíclica *Laudado si'*]

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magníficat

SUGGERIMENTS PER AL PRÒXIM MES

“(…) quan el cor està autènticament obert a una comunió universal, res ni ningú està exclòs d’aquesta fraternitat”. [LS 92].

- Continuar la lectura del segon capítol de l’encíclica *Laudato si’*: “L’Evangeli de la Creació” [LS 89-100].
- Que els esposos, al deure d’asseure’s, dialoguin sobre com viuen la responsabilitat conjunta dels seus éssers estimats. ¿Quines persones i familiars del vostre entorn es troben en situacions de patiment, atur, pobresa, malaltia? ¿Podem, com a matrimoni i com a família, atrevir-nos a més, sortir a l’encontre i acompanyar aquestes famílies amb discreció, però amb generositat?
- Lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic de la reunió següent: [Ac 2, 42-47].

Quarta reunió

LA RESPONSABILITAT SOLIDÀRIA PER AL BÉ COMÚ

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

- **Mirar** el que passa al món i **assumir**, amb responsabilitat, la contribució que cadascú pot aportar a la societat a partir de la seva vida personal i familiar.
- **Exercir** la ciutadania com a resposta política i responsabilitat participativa al servei del bé comú en temes com l'educació, la comunicació social, la salut, etc.
- **Comprometre's** amb gestos concrets, gratuïts i solidaris en la construcció d'una comunitat on arrela la família, cuidant el medi ambient, les associacions i espais comuns, la convivència social i les persones.
- **Desenvolupar** a la família un fort sentit de responsabilitat pel seu paper a la societat, al present i per a les generacions futures.

2. INTRODUCCIÓ

L'ecologia integral és inseparable de la noció de bé comú. "El bé comú pressuposa el respecte a la persona humana com a tal, amb drets bàsics i inalienables ordenats al seu desenvolupament integral." [LS 157]. Tots els grups i institucions, des de la família fins a l'Estat, han de ser protagonistes actius, subsidiàriament, en la defensa i promoció del bé comú. De la mateixa manera, i com que tot està interconnectat, tots tenim la responsabilitat de contribuir-hi solidàriament com a ciutadans.

En la societat actual, on persisteixen les desigualtats socials, i les persones són privades dels seus drets humans fonamentals, el principi del bé comú es revela com una crida a la solidaritat, principalment amb els més pobres, i a la consideració del destí comú dels béns i recursos del planeta.

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [Ac 2, 42-47]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

"Tots eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries. Per mitjà dels apòstols es feien molts prodigis i senyals, i la gent sentia un gran respecte. Tots els creients vivien units i tot ho tenien al servei de tots; venien les propietats i els béns per distribuir els diners de la venda segons les necessitats de cadascú. Cada dia eren constants a assistir unànimement al culte del temple. A casa, partien el pa i prenien junts el seu aliment amb joia i senzillesa de cor. Lloaven Déu i eren ben vistos de tot el poble. I cada dia el Senyor afegia a la comunitat els qui acollien la salvació".

4. TEXTOS DE SUPORT

“El medi ambient és un bé col·lectiu, patrimoni de tota la humanitat i responsabilitat de tothom. Qui s’apropia alguna cosa és sols per administrar-la en bé de tots. Si no ho fem, carreguem sobre la consciència el pes de negar l’existència dels altres. Per això, els bisbes de Nova Zelanda es preguntaren què significa el manament «no mataràs» quan «un vint per cent de la població mundial consumeix recursos en tal mesura que roba a les nacions pobres, i a les futures generacions, el que necessiten per a sobreviure»”. [LS 95].

Aquesta perspectiva més àmplia implica la consideració de, entre d’altres, tres temes sobre els quals val la pena reflexionar: el destí universal dels béns, la responsabilitat per al bon ús dels recursos naturals i la responsabilitat per a la cura de l’entorn en què es desenvolupa la família.

Des d’una perspectiva cristiana, la Terra, amb els seus recursos i fruits, és una herència rebuda de Déu, que va crear el món per a benefici i realització de tots. Per aquest motiu la tradició cristiana defensa el dret legítim a la propietat privada, però alhora subratlla clarament la funció social de qualsevol forma de propietat privada, perquè els béns serveixin al propòsit amb el qual Déu els va concebre. Sant Joan Pau II fins i tot afirma que aquest és “el primer principi de tot l’ordenament ètic-social” [LE 19, Sant Joan Pau II], i recorda que “Déu ha donat la terra a tot el gènere humà perquè ella sustenti a tots els seus habitants, sense excloure ningú ni privilegiar-ne cap” [CA 31, Sant Joan Pau II]. Són paraules denses i fortes. Va remarcar que «no seria veritablement digne de l’home un tipus de desenvolupament que no respectés i promogué els drets humans, personals i socials, econòmics i polítics, incloent-hi els drets de les nacions i dels pobles». [LS 93].

Quan es parla de «medi ambient», s’indica particularment una relació, la que existeix entre la natura i la societat que l’habita. Això ens impedeix entendre la natura com alguna cosa separada de nosaltres, o com un simple marc de la nostra vida. Estem inclosos en la natura, en formem part i ens afectem mútuament. “Les raons per les quals un lloc es contamina exigeixen una anàlisi del funcionament de la societat, de la seva economia, del seu comportament, de les seves maneres d’entendre la realitat. Donada la magnitud dels canvis, ja no és possible trobar una resposta específica i independent per a cada part del problema. És fonamental buscar solucions integrals que considerin les interaccions dels sistemes naturals entre ells i amb els sistemes socials. No hi ha dues crisis separades, una d’ambiental i una altra de social, sinó una sola i complexa crisi socioambiental. Les trajectòries per a la solució requereixen una aproximació integral per combatre la pobresa, per retornar la dignitat als exclosos i simultàniament per protegir la natura. [LS 139].

La humanitat, per la força de les circumstàncies, està despertant a aquesta realitat. El Fòrum Econòmic Mundial es va fer càrrec del risc econòmic que suposa la pèrdua de biodiversitat. La salut es considera un dels drets humans bàsics i per a l’Organització Mundial de la Salut no és només l’absència de malaltia, sinó un estat de complet benestar físic, mental i social. La biodiversitat² és essencial per a la salut humana perquè afavoreix el funcionament dels ecosistemes dels quals depenem per obtenir aliments i aigua dolça; ajuda a regular el clima, les inundacions i les malalties; proporciona beneficis recreatius i ofereix un enriquiment estètic i espiritual.

L’Assemblea General de les Nacions Unides (ONU) va declarar el període 2021-2030 com la ‘Dècada de les Nacions Unides per a la Recuperació dels Ecosistemes (Dècada de l’ONU 2021-

---

² UN Report: Nature’s Dangerous Decline ‘Unprecedented’; Species Extinction Rates ‘Accelerating’ – United Nations Sustainable Development.

2030) ³. En aquesta dècada s'espera que la recuperació de 350 milions d'hectàrees d'ecosistemes i sòls degradats generi 9 bilions de dòlars en serveis ecosistèmics i elimini entre 13 i 26 giga tones de gasos d'efecte hivernacle. Entre aquestes iniciatives es troben el Desafiament Bonn⁴, la Iniciativa 20x20 a Amèrica Llatina⁵, i la Iniciativa AFR100 de restauració del paisatge forestal africà⁶.

En aquest esforç: “Cada criatura té la seva funció i cap és supèrflua. Tot l'univers és un llenguatge de l'amor de Déu, del seu afecte desmesurat cap a nosaltres. El sòl, l'aigua, les muntanyes, tot és una carícia de Déu” [Papa Francesc Twitter. 19/05/2019. Dia internacional de la diversitat biològica].

El medi ambient és també casa nostra, la nostra feina, el nostre barri, el lloc on vivim, on ens realitzem, on expressem la nostra identitat. Per això cuidar de l'entorn de manera responsable i solidària inclou també contribuir al fet que, tot i les limitacions, els espais comuns i les llars cristianes siguin acollidores, dignes i inclusives. Només a través de les relacions humanes de proximitat cada persona pot sentir-se “continguda en una xarxa de comunitat i de pertinença” [LS 148], en un context de vida comunitària i digna.

No només els governs i les grans institucions tenen la responsabilitat de canviar aquest camí de progrés. “Correspon a l'Església mostrar el veritable rostre de Déu als nostres dies. Això, en cert sentit, és una tasca dels matrimonis. Puc endevinar la vostra reacció: ‘La missió és gran, molt gran; no tenim ni el temps ni la competència’. Però si us responc: sou especialment aptes per dur a terme aquesta missió precisament perquè sou matrimonis. Teniu un carisma especial. A més a més, per ser els testimonis que el món espera, no és necessari abandonar els deures familiars i professionals; no és necessari partir cap a una croada llunyana. M'explico: és del vostre amor conjugal, del vostre matrimoni, que el món ateu, sense saber-ho, espera el testimoni essencial” [Henri Caffarel, maig de 1970].

Per últim, hem de considerar la contribució al bé comú deguda a les diferents institucions socials. A *Laudato si' se'ns* diu que: “(...) l'ecologia social és necessàriament institucional, i assoleix progressivament les distintes dimensions que van des del grup social primari, la família, passant per la comunitat local i la nació, fins a la vida internacional. Dins de cada un dels nivells socials i entre ells, es desenvolupen les institucions que regulen les relacions humanes. Tot allò que les danyi comporta efectes nocius, com la pèrdua de la llibertat, la injustícia i la violència. La integritat de les institucions, així com l'exercici del paper polític que correspon a cada una, són requeriments fonamentals. Sense substituir ni anul·lar les altres, implica crear les condicions i els processos perquè cada institució, començant per la família, pugui contribuir a la seva manera al bé comú. “Tanmateix, cal afegir que els millors mecanismes acaben sucumbint quan falten els grans fins, els valors, una comprensió humanista i rica de sentit que atorguen a cada societat una orientació noble i generosa.” [LS 181].

CARTA DE LA CONFERÈNCIA EPISCOPAL PORTUGUESA

Fem una crida a tots els ciutadans, als catòlics i a tots els que comparteixen els principis ètics de la doctrina social de l'Església que hem subratllat, perquè promoguin amb solidaritat responsable la vida pública de la societat i el bé comú de la comunitat, renovant els següents dinamismes:

---

³ <https://www.decadeonrestoration.org/get-involved/strategy>

⁴ <https://www.bonnchallenge.org/content/challenge>

⁵ <https://initiative20x20.org/>

⁶ <https://afr100.org/>

- ✓ l'esperança enfront del pessimisme,
- ✓ la confiança enfront del derrotisme,
- ✓ la participació enfront de la passivitat,
- ✓ el compromís responsable amb el bé comú enfront del refugi a l'individualisme,
- ✓ el diàleg en cerca de solucions a problemes de la nostra societat enfront dels enfrontaments estèrils i sense perspectives de futur,
- ✓ la justícia i l'opció pels pobres enfront de la desigualtat,
- ✓ l'acollida d'estrangers i immigrants, enfront de l'exclusió,
- ✓ la promoció dels drets humans enfront dels atacs a la dignitat humana,
- ✓ la pau contra el terrorisme, la reforma de les lleis i les institucions públiques contra l'estancament,
- ✓ la cura del medi ambient contra les catàstrofes ecològiques i els comportaments irresponsables,
- ✓ la cultura de la vida contra les cultures de la mort,
- ✓ la dignitat de la vida contra les malalties i la destrucció de l'ésser humà,
- ✓ la pau social contra els entorns de crisi,
- ✓ la solidaritat i la subsidiarietat contra l'egoisme i la injustícia.

Invoquem a la Mare de Déu perquè doni a tots més confiança, esperança i generositat. Units a les intencions del papa, resem per la pau, per les famílies i per una societat fraterna. Construir una comunitat més justa i solidària és tasca de tots. [Conferència Episcopal Portuguesa. Carta del 15 de setembre de 2003].

TEXT DE LA TEÒLOGA BENEDICTINA NORD-AMERICANA GERMANA JOAN CHITTISTER OSB

Mai toleris el que no és essencialment bo en si mateix, ni ha estat concebut per fer un lloc millor del món de tots o, en última instància, un lloc realment bo per al teu desenvolupament. Violar qualsevol d'aquestes coses és violar la voluntat de Déu relativa a la creació [Gna. Joan Chittister OSB, *É novo*, Pastoral de la Cultura, 07/03/2020].

TESTIMONIS

La política, 'ciència o art de governar el bé comú', ha de formar part de l'acció i implicació del cristià, perquè si es guia per valors, el benefici social estarà més garantit.

Davant una invitació a un càrrec polític, vaig dubtar si acceptar i vam resar com a matrimoni sobre l'opció que havíem de prendre.

Rellegint el Catecisme de l'Església Catòlica [1906]: "El bé comú afecta la vida de tots. Exigeix la prudència per part de cadascú, i més encara per la d'aquells que exerceixen l'autoritat" ens vam veure amb forces per acceptar el repte. Em va fer avançar sense vacil·lar la dita: "*El covard mai no ho intenta, el fracassat parla molt i no acaba res, i el vencedor mai no es rendeix*".

L'execució es va basar en la valentia i l'audàcia de no rendir-me davant els obstacles, de prendre decisions per al bé comú a través del curs establert, encara que de vegades em fes mal.

Mai he usat la paraula com a refugi, perquè crec que el país necessita persones pragmàtiques i actives. Actuar, indiferent a la calúmnia, a la ingratitude, és fonamental per a l'objectiu suprem: el bé comú. Cada dia vaig complir la promesa de treballar per al bé comú.

Isabel i Joaquim

El febrer de 2018 vam ser cridats a ser responsables regionals dels Equips de la Mare de Déu a Moçambic. En assumir aquesta responsabilitat en parella, ens vam saber cridats, no pels nostres mèrits, sinó per la mirada que el Diví Salvador va posar en nosaltres. El nostre *sí, som aquí, Senyor* s'ha convertit en una missió compartida. (Lc 9, 1-6).

Com a matrimoni vam començar afrontar els enormes reptes que se'ns van plantejar, pel que fa al moviment i a la societat. Vam assumir amb responsabilitat la nostra partida cap al vast territori de Moçambic, portant la Creu de Crist en la missió d'evangelitzar (sortir a irradiar) en la missió de pilotatge i formació de matrimonis dels Equips. Així que aviat ens vam adonar que l'èxit de la nostra missió de responsabilitat solidària ens ensenyaria a participar en la construcció d'una societat humanitzada i fraternal que cerca el bé comú.

Vam fomentar l'esperit d'ajuda mútua, la promoció de la vida dels membres de l'equip en la pau, la concòrdia i la inclusió social dins del moviment. Vam participar en activitats solidàries per a famílies necessitades afectades per ciclons i el terrorisme a Cabo Delgado, mitjançant la recollida i entrega de béns. Vam instar els membres dels Equips a difondre les directrius del Govern i de l'Església en la prevenció de la COVID-19.

Amb la pràctica dels punts concrets d'esforç per part dels membres de l'equip vam desenvolupar a les famílies el paper de l'Església domèstica. Reconeixem que, en aquesta tasca, especialment en aquesta fase de la COVID-19 que ha afectat a tots al nostre país, s'ha instal·lat no només la crisi econòmica, sinó també l'espiritual. És la nostra tasca, és la nostra responsabilitat solidària, comprometre'ns a crear les condicions per a un diàleg fratern amb els matrimonis que viuen aquesta crisi espiritual.

En definitiva, la responsabilitat solidària per al bé comú que experimentem al trajecte com a responsables regionals constitueix una veritable escola d'aprenentatge amb la mirada posada en la defensa dels drets fonamentals de la persona humana.

Olinda i Ernesto

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes que hi ha a l'agenda, relacionats amb la vida de la família i la cerca del bé comú segons el pensament evangèlic.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [Ac 2, 42-47]

“Tots eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries. Per mitjà dels apòstols es feien molts prodigis i senyals, i la gent sentia un gran respecte. Tots els creients vivien units i tot ho tenien al servei de tots; venien les propietats i els béns per distribuir els diners de la venda segons les necessitats de cadascú. Cada dia eren constants a assistir unànimement al culte del temple. A casa, partien el pa i prenien junts el seu aliment amb joia i senzillesa de cor. Lloaven Déu i eren ben vistos de tot el poble. I cada dia el Senyor afegia a la comunitat els qui acollien la salvació”.

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [SI 133,1-3].

**Que n'és, de bo i agradable,
viure tots junts els germans!**

És com el perfum que ungeix el cap
i s'escampa per la barba, per la barba d'Aaron,
que s'escampa fins al coll dels seus vestits.

És com la rosada de l'Hermon,
que s'escampa per les muntanyes de Sió.

És allí que el Senyor dona la seva benedicció:
hi dona la vida per sempre.

**Que n'és, de bo i agradable,
viure tots junts els germans!**

5.5 PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar el **deure d'asseure's**, com a mitjà per a construir un nou bé comú que es basi en la relació divina entre els bens espirituals i els materials.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. En un moment en què tot apunta al benestar individual, com vivim la responsabilitat solidària amb les persones més properes? Dins els diversos camps que conformen l'ecologia integral, quines són les necessitats més urgents per millorar els entorns en els quals ens movem?
2. Amb quina actitud encarem a la nostra vida familiar quotidiana els reptes que se'ns plantegen? Som constructors de pau i defensors de la responsabilitat de contribuir al bé comú davant els nostres fills?
3. Som conscients que som cridats a viure els valors de l'Evangelí en tots els àmbits de la nostra vida? Quins exemples recordem?
4. Concretament, què fem per cuidar del bé comú a la feina i com a ciutadans d'un país?

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, convidem a llegir les paraules del Papa Francesc:

Verge i Mare Maria,

Tu que moguda per l'Esperit vas acollir el Verb de la vida en la profunditat de la teva fe humil, totalment entregada a l'Etern, ajuda'ns a dir el nostre "sí" davant la urgència, més imperiosa que mai, de fer ressonar la Bona Notícia de Jesús.

Tu, plena de la presència de Crist, vas portar l'alegria a Joan el Baptista fent-lo exultar en el sí de la seva mare. Tu, estremida de goig, vas cantar les meravelles del Senyor. Tu, que vas estar plantada davant la creu amb una fe que no es pot trencar i vas rebre l'alegre consol de la resurrecció, vas recollir els deixebles en l'espera de l'Esperit perquè nasqués l'Església evangelitzadora.

Concedeix-nos ara un nou ardor de ressuscitats per portar a tots l'Evangelí de la vida que venç la mort. Dona'ns la santa audàcia de buscar nous camins perquè arribi a tots el do de la bellesa que no s'apaga. Tu, Verge de l'escolta i la contemplació, mare de l'amor, esposa dels casaments eterns, intercedeix per l'Església, de la qual n'ets la icona puríssima, perquè ella mai no es tanqui ni s'aturi en la passió per instaurar el Regne.

Estel de la nova evangelització, ajuda'ns a resplendir en el testimoni de la comunió, del servei, de la fe ardent i generosa, de la justícia i l'amor als pobres, perquè l'alegria de l'Evangelí arribi fins als confins de la terra i cap perifèria sigui privada de la seva llum.

Mare de l'Evangelí vivent, font d'alegria per als petits, prega per nosaltres. Amén. Al·leluia.
[Oració final de l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*]

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

SUGGERIMENTS PER AL PRÒXIM MES

“Avui el paradigma tecnològic s’ha tornat tan dominant, que és molt difícil prescindir dels seus recursos, i més difícil encara és fer-los servir sense ser dominats per la seva lògica”. [LS 108].

- Lectura del tercer capítol de l’encíclica *Laudato Si’: L’arrel humana de la crisi ecològica* [LS 101-136].
- Fer o programar un recés en parella, com a moment propici per fer silenci i reconquerir la llibertat interior, creant l’espai i el temps on sigui possible dialogar tranquil·lament amb Déu, desconnectant el mòbil i del dia a dia.
- Lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic de la següent reunió:
- [Coh 3, 9-15].

Cinquena reunió

LA TECNOLOGIA, CREATIVITAT I PODER

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

- **Constatar** la contribució de la tecnologia al benestar de les persones en camps com la salut, l'educació i les comunicacions.
- **Considerar** els objectius, els efectes, el context i els límits ètics de la tecnologia i reflexionar-hi de manera crítica.
- **Transformar** les possibilitats de comunicació en oportunitats de trobada i solidaritat entre tots, per contribuir a una cultura que celebri que “vivim junts” en aquest planeta.

2. INTRODUCCIÓ

La humanitat viu, en aquest moment, un gir històric que podem veure als avenços que es produeixen en diferents camps. Cal alabar els avenços que contribueixen al benestar de la gent, com els que es fan a l'àmbit de la salut, de l'educació i de la comunicació. Però no podem oblidar que la majoria d'homes i dones del nostre temps viu precàriament el dia a dia, amb conseqüències funestes. Algunes patologies van en augment. La por i la desesperació s'apoderen del cor de nombroses persones, fins i tot als anomenats països rics. L'alegria de viure freqüentment s'apaga, la falta de respecte i violència creixen, la manca d'equitat és cada cop més patent. Cal lluitar per viure i, sovint, per viure amb poca dignitat. Aquest canvi d'època s'ha general pels enormes salts qualitius, quantitatius, accelerats i acumulatius que s'han donat al desenvolupament científic, per les innovacions tecnològiques i les aplicacions en diversos camps de la naturalesa i la vida. Som a l'era del coneixement i la informació, font de noves formes d'un poder moltes vegades anònim [EG 52]. Aquest poder mostra nombrosos riscos, i per això es fa necessari considerar els objectius, efectes, context i límits ètics de la tecnologia.

A més, en aquest moment en què les xarxes socials i altres instruments de comunicació humana permeten que estiguem tots interconnectats, el repte és redescobrir el rostre humà del cara a cara i l'amistat, transmetre la “mística” de la convivència, transformar les possibilitats de comunicació en noves oportunitats de trobada i solidaritat entre tots. “Sortir de si mateix per unir-se als altres fa bé. Tancar-se en un mateix és tastar l'amarg verí de la immanència i la humanitat sortirà perdent amb cada opció egoista que fem” [EG 87].

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [Coh 3, 9-15]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

“El qui treballa, què en treu del seu esforç? M'he fixat en les feines que Déu ha imposat als homes: ell ha fet les coses boniques i apropiades al seu temps, i també ha donat a l'home el sentit del passat i del futur, però sense que l'home pugui arribar a comprendre, des del començament fins al final, l'obra que Déu ha fet.

Jo entenc que el millor que pot fer l'home és alegrar-se i passar bé la vida. Ara bé, menjar, beure i gaudir de la felicitat del treball és un do de Déu. Entenc que tot el que Déu fa perdura eternament: no s'hi pot afegir res ni se'n pot sostreure res. Déu obra així perquè vol ser venerat. Allò que ara és, ja ha estat abans, i allò que encara no és, també ja era. Déu és qui fa que tot continuï”.

4. TEXTOS DE SUPORT

“La humanitat ha ingressat en una nova època en què l'empenta tecnològica ens posa en una cruïlla. Som els hereus de dos segles d'enormes onades de canvi: la màquina de vapor, el ferrocarril, el telègraf, l'electricitat, l'automòbil, l'avió, les indústries químiques, la medicina moderna, la informàtica i, més recentment, la revolució digital, la robòtica, les biotecnologies i les nanotecnologies. És just alegrar-se davant aquests avenços, i entusiasmar-se enfront de les àmplies possibilitats que ens obren aquestes constants novetats, perquè «la ciència i la tecnologia són un meravellós producte de la creativitat humana donada per Déu»”. [LS 102].

De fet, els avenços en el camp de la medicina, l'enginyeria i les comunicacions, entre d'altres, han ajudat a superar moltes situacions de malaltia, exclusió, soledat, sacrifici i dolor. A més, han donat lloc a alternatives en l'ús dels recursos naturals per a un desenvolupament més sostenible.

Tot i això, amb l'avanç de la tecnologia existeixen dos reptes per a la humanitat. En primer lloc, no podem”(...) ignorar que l'energia nuclear, la biotecnologia, la informàtica, el coneixement del nostre propi ADN i altres capacitats que hem adquirit ens donen un tremend poder.” [LS 104]. Mai abans la humanitat havia tingut tant de poder sobre si mateixa, però si mirem la història, no hi ha garantia que en faci un bon ús. Posem per exemple la bomba atòmica, la manipulació d'embrions, la discriminació i la violació de la privacitat, el tràfic d'òrgans. Fins i tot “alguns moviments ecologistes defensen la integritat de l'ambient, i amb raó reclamen certs límits a la recerca científica, a vegades no apliquen aquests mateixos principis a la vida humana. Se sol justificar que es traspassin tots els límits quan s'experimenta amb embrions humans vius. S'oblida que el valor inalienable d'un ésser humà va més enllà del grau del seu desenvolupament. De la mateixa manera, quan la tècnica descobreix els grans principis ètics, acaba considerant legítima qualsevol pràctica. Com hem vist en aquest capítol, la tècnica separada de l'ètica difícilment serà capaç d'autolimitar-ne el seu poder.” [LS 136].

En segon lloc, la facilitat d'accés i la globalització de la tecnologia, que són en si mateixes realitats bones, acaben influint en l'estil de vida i en la vida social de les poblacions. Som capaços de viure sense telèfon mòbil i no estar sempre connectats? Què expressem a les xarxes socials? Aquests comportaments de caràcter massiu (tots hem de semblar feliços), addictiu (no podem viure'n sense) i compulsiu (hi interactuem tota l'estona) són la prova que “la capacitat de decisió, la llibertat més genuïna i l'espai per a la creativitat alternativa dels individus es veuen reduïts.” [LS 108]. A poc a poc deixem de ser els amos del nostre destí, de tenir una identitat única que expressi la diversitat de la vida humana i les relacions interpersonals són mesurades per pantalles i sistemes que es poden encendre i apagar segons la nostra voluntat. L'ideal cristià, en canvi, convida sempre a “superar la sospita, la desconfiança permanent, el temor a ser envaïts, les actituds defensives que ens imposa el món actual. Molts tracten d'escapar dels altres cap a la privacitat còmoda o cap al reduït cercle dels més íntims, i renuncien al realisme de la dimensió social de l'Evangelí. Perquè així com alguns voldrien un Crist purament espiritual, sense carn i sense creu, també es pretenen relacions interpersonals només mesurades per aparells sofisticats. Mentrestant, l'Evangelí ens convida sempre a córrer el risc de l'encontre amb el rostre de l'altre, amb la seva presència física que interpel·la, amb el seu dolor i els seus reclams, amb la seva alegria que contagia en un constant cos a cos”. [EG 88].

Per tot això, és important reflexionar críticament sobre els límits ètics del desenvolupament i l'aplicació de la tecnologia. En definitiva, emmarcar la tecnologia com un mitjà que tenim a la nostra disposició per realitzar millor la nostra vocació, concretament en la nostra relació amb Déu, amb els altres i amb el món. Sobretot, per reflexionar en parella, per pensar junts, creant les bases d'una cultura familiar veritablement humana.

Pensar entre tots dos és estar obert a què Déu envaeixi l'espai comú del pensament, de l'oració conjugal i l'il·lumini. "Seria més exacte dir que els pensaments no provenien ni d'ella ni de mi, sinó de la unió, del matrimoni de les nostres intel·ligències, o més ben dit, del matrimoni d'una intel·ligència amb ànima. Hi ha una fecunditat intel·lectual que és fruit de l'amor. Aquest tipus de diàleg requereix un cert estat de gràcia... Només un esforç d'humilitat i d'amor ens permetrà trobar-lo... Sobretot, em va fer comprendre que el que és important no són els pensaments dels homes, sinó el fet que estiguin impregnats del pensament de Déu" [Henri Caffarel, *A les cruïlles de l'Amor*].

Les noves maneres d'organitzar-se a la feina i a la societat —com la possibilitat de treballar a casa, que evita desplaçaments diaris, un millor acompanyament de la família i el desenvolupament de models d'apropament a la comunitat—, juntament amb la concessió de l'espai i el temps per a la trobada cara a cara amb els amics, per als menjars familiars sense telèfons mòbils, per al silenci orant i altres hàbits de convivència social, són exemples de bons punts de partida.

En conclusió, la ciència i la tecnologia no són neutrals. I el que està passant ens planteja la responsabilitat de ser, com a família, protagonistes d'una revolució cultural que planteja que "(...) és possible tornar a ampliar la mirada, i la llibertat humana és capaç de limitar la tècnica, orientar-la, i col·locar-la al servei d'un altre tipus de progrés, més sa, més humà, més social, més integral." [LS 112].

TEXT DEL CARDENAL D. VINCENZO PAGLIA⁷

Ja existeix un risc real que l'home es tecnifiqui, enlloc que la tecnologia s'humanitzi. Habilitats que són pròpiament humanes s'atribueixen precipitadament a les anomenades 'màquines intel·ligents'. Hem de comprendre millor què signifiquen en aquest context la intel·ligència, la consciència, l'emoció, la intencionalitat afectiva i l'autonomia d'acció moral. Els dispositius artificials que simulen capacitats humanes manquen en realitat de qualitats humanes. Això ha de tenir-se en compte per orientar-ne la regulació de l'ús, i la investigació, cap a una interacció constructiva i justa entre els éssers humans i les versions més recents de les màquines.

Hem d'identificar un model de seguiment interdisciplinari per a la cerca compartida de l'ètica en tot el procés en què intervenen les diverses competències en el desenvolupament dels dispositius tecnològics (investigació, disseny, producció, distribució, ús individual i col·lectiu). Es tracta d'una mediació indispensable, donada la capacitat de la instrumentació de la Intel·ligència Artificial per determinar formes reals de control i orientació dels hàbits mentals i relacionals, i no només per potenciar les funcions cognitives i operatives. Es tracta d'elaborar un model compartit que permeti examinar des de diversos punts de vista les repercussions previsibles de cada pas donat en el procés.

L'activitat humana en aquests sectors apareix cada vegada més descomposta en múltiples elements que no són fàcilment atribuïbles al control o la voluntat dels subjectes individuals. Aquesta nova modalitat on l'acció personal té lloc en un context estructurat és particularment

---

⁷ The principles of a new ethic of today's Technology and for artificial intelligence. – Rome Call

desafiant per a les professions mèdiques i sanitàries, que tenen com a objecte valors tan fonamentals com els relacionats amb la corporeïtat i la vida humana.

La innovació tecnològica ens desafia, com a Acadèmia i com a Església; l'Acadèmia Pontifícia comença així a prendre possessió, i participa en un context històric i social en profunda i contínua transformació. Prendre decisions ètiques avui significa intentar convertir el progrés en desenvolupament. Significa orientar la tècnica cap a un humanisme sempre centrat en la dignitat de la persona i de tota la família humana.

TESTIMONIS

Amb l'arribada de la pandèmia de la COVID-19, el món ha experimentat una de les commocions més recents de la nostra història, i la nostra família de manera particular. Vam tenir a un de nosaltres a l'UCI, en estat crític durant disset dies... Dies d'angoixa i entrega total a la voluntat de Déu.

Com que érem en aïllament total, no hauríem pogut mantenir contacte si no fos per la tecnologia, ni hauríem pogut tenir tants amics units a nosaltres en una cadena d'oració, el que va marcar la diferència en el resultat d'aquesta situació. Aquest ha estat l'esdeveniment més recent que ens ha obligat, com a família, a repensar el sentit de la vida i a tornar a avaluar fins a quin punt la ciència i la tecnologia ens sostenen i ens permeten desenvolupar la nostra creativitat per trobar-nos amb qui ens estima i ens acull amb un amor infinit: el Senyor.

Durant el temps que vam ser a l'hospital, en confinament total, vam fer dels nostres dies una oració contínua. Hem tingut l'oportunitat de resar amb amics repartits pels quatre punts cardinals, d'assistir a la Santa Missa i de viure moments d'intensa oració, en llocs molt dispersos, que formen part de la nostra història familiar... I mai hem estat sols. Amb aquest succés familiar hem creat diversos grups d'oració que, sis mesos després, segueixen resant junts diferents dies a la setmana. També hem aconseguit reunir a la nostra extensa família, alguns dels quals han començat a resar amb nosaltres.

Aquesta "casa de tots" ens recorda que l'hem de cuidar, vetllar i estar atents als signes de Déu, que ens desinstal·la, que se serveix dels nostres *pantalons texans*, de la nostra fragilitat, però també del nostre telèfon mòbil o dels mitjans de comunicació per ensenyar-nos a mirar el planeta com un espai de santificació.

Isabel i Paulo

Les famílies vivim en una època de grans reptes on tot té la velocitat d'un *clic*. Per als nostres fills, quatre nois, les temptacions i les "bajanades" són molt accessibles, i l'exposició que fan a les xarxes socials disminueix la seva capacitat de diàleg. La "competència" amb els llibres és brutal.

També ens trobem en un moment de canvi en l'organització familiar diària a causa del teletreball que facilita la tecnologia.

Són realitats: no podem canviar-les. Podem aprofitar-les per reforçar el nostre objectiu de posar Déu al centre. El nostre fill de 19 anys, per exemple, escolta a Jesús durant 10 minuts cada dia per WhatsApp i sovint aprofitem per parlar amb ell del tema del dia.

Tant els laics com l'Església han d'aprofitar la tecnologia per aconseguir una major connexió amb l'oració i amb Déu. És urgent la formació ètica i moral, aprofitant la tecnologia per estar al servei de la Veritat i la Justícia.

També, professionalment, la tecnologia pot proporcionar un major equilibri professional i familiar. En particular, estem aconseguint una major presència i acompanyament dels nostres fills i tindrem, a les empreses, la possibilitat d'alliberar-nos de feines sense valor afegit, i podrem centrar-nos en el que més ens mou segons el nostre propòsit personal i el de les empreses. La humanització de les funcions i la retenció del talent passaran per aquesta bona adaptació de la tecnologia.

Joana i José Luis

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes que hi ha a l'agenda, relacionats amb la vida de la família i la importància d'un ús saludable de les tecnologies.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [Coh 3, 9-15]

“El qui treballa, què en treu del seu esforç? M'he fixat en les feines que Déu ha imposat als homes: ell ha fet les coses boniques i apropiades al seu temps, i també ha donat a l'home el sentit del passat i del futur, però sense que l'home pugui arribar a comprendre, des del començament fins al final, l'obra que Déu ha fet.

Jo entenc que el millor que pot fer l'home és alegrar-se i passar bé la vida. Ara bé, menjar, beure i gaudir de la felicitat del treball és un do de Déu. Entenc que tot el que Déu fa perdura eternament: no s'hi pot afegir res ni se'n pot sostreure res. Déu obra així perquè vol ser venerat. Allò que ara és, ja ha estat abans, i allò que encara no és, també ja era. Déu és qui fa que tot continuï”.

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [SI 65, 5-9]

**Ets digne de lloança, Déu meu, a Sió:
ets digne que et complim les promences.**

Feliç aquell que escull i fas venir
perquè visqui en els teus atris.
Ens saciarem dels béns de casa teva,
dels dons sagrats del teu temple.

Amb prodigis de bondat ens respons,
Déu, salvador nostre;
ets l'esperança de tota la terra
i dels mars més llunyans.

Amb la teva força plantes les muntanyes,
cenyit de poder;
apaivagues el bramul de la mar,
el bramul de les onades
i els avalots dels pobles.
Els qui viuen als extrems de la terra
s'esglaien de veure els teus prodigis;

les portes de l'aurora i del crepuscle,
les ombres de goig.

**Ets digne de lloança, Déu meu, a Sió:
ets digne que et complim les promences.**

5.5 PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar el **recés**, com una manera de lloar Déu en la intimitat individual i conjugal, sense la interferència de les ocupacions terrenals.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. Els mitjans tecnològics són cada vegada més indispensables i invasius en la vida quotidiana. ¿podem equilibrar l'ús de la tecnologia i les relacions interpersonals a la família? Posem-ne exemples pràctics.
2. Com equilibrem, com a pares, el respecte a la privacitat i l'acompanyament dels nostres fills en l'ús de les xarxes socials?
3. Com usem la tecnologia en les relacions amb el nostre equip i amb el moviment sencer?
4. Vam donar exemples de com l'ús de la tecnologia va ser fonamental per celebrar les reunions durant la pandèmia del 2020.

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, convidem a llegir les paraules de l'antiquíssim himne *Akathistós*:

Salve, iniciada al designi inefable;
Salve, sou fe del qui prega en silenci.

Salve, de Crist el primer dels miracles;
Salve, compendi cabdal dels seus dogmes.

Salve, de Déu sou la cèlica escala;
Salve, sou pont entre el cel i la terra.

Salve, portent tan lloat entre els àngels;
Salve, destret molt temut pels diables.

Salve, úter sant de la llum inefable
Salve, secret de com hi és concebuda.

Salve, intel·lecte més docte que els savis;
Salve, claror que els fidels il·lumina.

Salve Verge i Esposa.!

Salve, sou vas de celestial saviesa;
Salve, del Déu provident sou recapte.

Salve, vós necis mostreu els filòsofs;
Salve, sense veu vós deixeu els entesos.

Salve, heu fet folls els potents dialèctics;
Salve, heu deixat els faulistes sense esma.

Salve, heu desfet els embulls de sofistes;
Salve, empleneu els filats dels qui pesquen.

Salve, ens traieu de la fosca ignorància;
Salve, de molts sou el far que il·lumina.

Salve, vaixell dels qui volen salvar-se;
Salve, sou port en el mar de la vida.

Salve, Verge i Esposa!

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

SUGGERIMENTS PER AL PRÒXIM MES

Els escenaris que ens envolten influeixen en la nostra manera de veure la vida, de sentir i d'actuar. Alhora, a la nostra habitació, a casa nostra, a la nostra feina, al nostre barri usem l'ambient per expressar la nostra identitat. [LS 147].

- Lectura del quart capítol de l'encíclica *Laudato Si': Una ecologia integral* [LS 137-162].
- A la *sentada*, que els esposos es plantegin quin ambient pretenen crear a casa seva, al seu entorn professional i a tots els entorns on es desenvolupen. Com a família, o a la feina, com superem les limitacions, restriccions i dificultats? En aquests entorns ens ajudem mútuament a desenvolupar-nos plenament?
- Lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic de la següent reunió: [1 Pe 1, 22-23].

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

- **Consumir** responsablement, reconeixent-se part d'una economia que està pendent de les persones i el medi ambient.
- **Contribuir** positivament, amb intel·ligència, creativitat i generositat, a la creació de valor i a la vivència de la justícia social al lloc de treball.
- **Optimitzar** l'ús dels recursos naturals i adoptar la cultura del no malbaratament a casa.
- **Compartir** amb altres persones més necessitades alguns dels nostres béns i "tresors".

2. INTRODUCCIÓ

En aquesta trobada tenim el repte de debatre i posar en pràctica una economia diferent, "la que fa viure i no mata, que inclou i no exclou, que humanitza i no deshumanitza, que cuida la creació i no depreda", segons la invitació del Papa Francesc a la Carta als joves per a la trobada "L'economia de Francesc" el 2020. I continua Francesc: necessitem "canviar l'economia actual i donar una ànima a l'economia del demà" perquè sigui més justa, sostenible i inclusiva.

També afirma a la mateixa Carta que "és necessari corregir els models de creixement que són incapaços de garantir el respecte del medi ambient, l'acollida de la vida, la cura de la família, l'equitat social, la dignitat dels treballadors, els drets de les generacions futures". Davant aquesta urgència tots, absolutament tots, som cridats a revisar els nostres esquemes mentals i morals, cap a "una nova economia que es preocupa per la persona i pel medi ambient", que correspongui a les justes expectatives de les persones i al pla de Déu.

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [1 Pe 1, 22-23]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

"Vosaltres us heu purificat obeint la veritat i ara podeu practicar un amor fratern sense hipocresia. Estimeu-vos els uns als altres intensament i amb un cor net, ja que heu estat engendrats de nou, no d'una llavor corruptible, sinó d'una que és incorruptible: la paraula de Déu viva i eterna".

4. TEXTOS DE SUPORT

En alguns cercles es defensa que l'economia actual i la tecnologia resoldran tots els problemes ambientals, de la mateixa manera que s'afirma, amb llenguatges no acadèmics, que els problemes de la fam i la misèria al món simplement es resoldran amb el creixement del mercat. No és una qüestió de teories econòmiques, que potser ningú s'atreveix avui a defensar, sinó de la seva instal·lació en el desenvolupament fàctic de l'economia. Els que no ho afirmen amb

paraules ho sostenen amb fets, quan no sembla preocupar-los la justa dimensió de la producció, una millor distribució de la riquesa, una cura responsable de l'ambient o els drets de les futures generacions. Amb els seus comportaments expressen que l'objectiu de maximitzar beneficis és suficient. Però el mercat per si mateix no garanteix el desenvolupament humà integral i la inclusió social. [LS 109].

Amb honestedat, ens correspon “posar en dubte models de desenvolupament, producció i consum” [LS, 138]. Totes les coses que hi ha al món són un do gratuït que rebem i transmetem a les següents generacions. En aquest sentit, juntament amb els criteris d'eficiència i productivitat que són importants, la mitigació dels efectes dels desequilibris socials i ambientals actuals depèn del que fem ara, especialment si pensem en la responsabilitat solidària amb les generacions del nostre present i futur.

El 23 de setembre de 1976, a la Basílica de la Mare de Déu dels Àngels, el pare Caffarel va parlar de Sant Francesc d'Assís a milers de matrimonis procedents de 30 països. Els va dir: “Francesc, qui ets? Què ens has de dir? (...) El missatge de Francesc per als matrimonis cristians és el del radicalisme evangèlic de l'amor total, el mateix del Crist crucificat del qual l'estigmatitzat Francesc es converteix en icona. El cristià ha de ser un altre Crist, si no ho és, no serà res... Però alerta! Us espera una subtil temptació, que ja haurà penetrat als vostres cors, insinuant que Francesc és més admirable que imitable, que el seu ideal i la imitació de la seva vida són irrealitzables... Si us plau! No ens sotmetem a aquesta temptació. No seria més honest acceptar i abandonar el missatge de l'estigmatitzat que fer-ho amb el missatge del Crucificat. És precisament el que no és factible —viure en cabanes, deixar d'estudiar— el que ens dona una lliçó indiscutible. Les riqueses materials, l'estima dels homes, la glòria, el poder, les especulacions de la raó són obstacles insuperables per a la unió amb Crist. Si cedim, per poc que sigui, a la temptació de la complaença i de l'aferrament a aquestes coses: *perquè on és el teu tresor, allí hi ha el teu cor*. Al deixeble de Crist – sigui religiós o casat – se li exigeix un total despreniment interior. L'amor és intransigent: ningú pot servir dos amors, ningú pot estimar dos éssers. Però qui està unit a l'únic Mestre, en el Seu Nom, pot i ha de servir a tots els éssers” [Henri Caffarel, *Les équipes de Notre-Dame à Rome et à Assise*, 1976, p. 67].

Encara que el tema de l'economia és ampli, se suggereixen tres perspectives de reflexió: la consideració del consum i l'activitat productiva en el context d'una ecologia integral; la feina i la promoció de la dignitat humana i la distribució de la riquesa amb un sentit de justícia social.

Pel que fa al primer punt, convindria considerar que pot ser bo reduir el ritme desenfrenat de consum i producció que regeix el mercat i del que tots en som responsables. No es tracta de frenar el progrés i el desenvolupament humà, sinó de reflexionar sobre el valor creat (i destruït) per cada activitat econòmica, no només a la llum de criteris financers, sinó també socials, mediambientals i de sostenibilitat. “Un desenvolupament tecnològic i econòmic que no deixa un món millor i una qualitat de vida integralment superior no pot considerar-se progrés” [LS 194]. Es tracta d'aplanar el camí a diferents oportunitats, que no suposen frenar la creativitat humana ni el progrés, sinó orientar-les cap a formes intel·ligents i rendibles de reutilització, recuperació funcional i reciclatge; millorar l'eficiència energètica i racionalitzar l'ús de recursos naturals i matèries primeres. “Els esforços per a un ús sostenible dels recursos naturals no són una despesa inútil, sinó una inversió que podrà oferir altres beneficis econòmics a mitjà termini” [LS 191].

A més, un model diferent de desenvolupament integral hauria de tenir com a objectiu l'accés de tots a una vida digna a través del treball. El treball és una necessitat i un dret, forma part de la nostra vocació humana, del sentit de la vida en aquesta terra, és un camí de maduració, de desenvolupament humà i de realització personal. En aquest sentit, ajudar algú amb diners ha de ser sempre una ajuda temporal per fer front a les emergències, ja que una situació de

supervivència a través de subsidis sense feina resta dignitat a la persona que els rep. Hi ha una sèrie de reptes, sobretot quan s'afavoreix un tipus de progrés tecnològic que té com a finalitat reduir els costos de producció a força de reduir els llocs de treball, que s'han substituït per màquines. Una alternativa per seguir generant feina és promoure una economia que afavoreixi la diversificació productiva, l'emprenedoria i la creativitat empresarial. Sí, és cert, "L'activitat empresarial, que és una noble vocació orientada a produir riquesa i a millorar el món per a tothom, pot ser una manera molt fecunda de promoure la regió on instal·la les seves empreses, sobretot si entén que la creació de llocs de treball és part ineludible del seu servei al bé comú." [LS 129]. Malgrat això, no n'hi ha prou amb crear llocs de treball, és important promoure les condicions humanes perquè el treball es realitzi amb dignitat, com ara la formació i capacitació adequada, el sentit de contribució a la missió de la institució, l'àmbit de responsabilitat i l'autonomia a les funcions que exerceixen, les condicions d'higiene i seguretat, la protecció a la malaltia i la vellesa, els horaris que permetin la conciliació amb altres àmbits de la vida, com la família, l'oci i la religió, etc.

Per últim, el debat sobre la distribució de la riquesa creada per les activitats econòmiques ens porta a considerar de nou que tot està interconnectat. En efecte, al món no falten recursos ni diners: és una qüestió d'accés a les oportunitats i de repartiment de la riquesa, de manera justa i solidària, ja sigui en forma de salari, renda, impostos, ajudes o qualsevol altra forma creativa. En aquest sentit, les alternatives i solucions només poden sorgir d'un diàleg entre la política i l'economia que se centri en la desigualtat, la pobresa i la degradació del medi ambient (sigui a nivell global, nacional o local) esperant que en aquest debat es puguin trobar formes de col·laboració orientades al bé comú. A cadascú li toca contribuir positivament a aquest debat amb la seva intel·ligència, creativitat i generositat.

En conclusió, els models econòmics actuals han contribuït a augmentar la desigualtat social i la degradació del medi ambient. D'aquí neix la necessitat d'una forma diferent d'entendre l'economia, perquè l'anomenat interès econòmic no prevalgui sobre el bé comú i preservi l'harmonia a l'ecosistema en què vivim. Necessitem una nova economia a la mida de l'home i per a l'home, socialment justa, econòmicament viable, ambientalment sostenible i èticament responsable. Més enllà de les teories i el debat, val la pena que totes i cadascuna de les famílies reflexionin i es comprometin amb canvis reals: quina despesa de recursos podríem optimitzar, quin consum podem reduir, quins residus podem evitar, quina reutilització podem fer, quins béns podem compartir amb els més necessitats?

TEXT DEL PAPA FRANCESC

L'economia és un component vital de qualsevol societat, determina sobre manera la qualitat de vida i fins i tot, la mort, contribueix a fer digna o indigna la condició humana. Per això ocupa un lloc important a la reflexió de l'Església, que mira l'home i la dona com a persones cridades a cooperar amb el pla de Déu també a través de la feina, la producció, la distribució, i el consum de béns i serveis...

El nostre món és capaç de fer el millor i el pitjor. Sempre ho han estat, però avui els recursos tècnics i financers han amplificat el potencial del bé i del mal... L'Església, en difondre el missatge de caritat i justícia de l'Evangelí, no pot restar en silenci davant la injustícia i el patiment. Pot i vol unir-se als milions d'homes i dones que diuen no a la injustícia de manera pacífica, lluitant per una major equitat. Allà on hi hagi persones que diguin sí a la vida, a la justícia, a la legalitat i a la solidaritat. Tantes trobades em confirmen que l'Evangelí no és una utopia, sinó una esperança real, fins i tot per a l'economia: Déu no abandona les seves criatures a l'arbitri del mal. Al contrari, els convida a no perdre mai l'ànim i a col·laborar amb tots per al bé comú...

Cal dir alguns “no” a la mentalitat del desbaratament: cal evitar el pensament únic, actuant de manera valenta a contracorrent. Tots, com ensenya l’Escriptura, poden penedir-se, convertir-se, ser testimonis i profetes d’un món més just i solidari. (...)

No podem deixar de creure que, amb l’ajuda de Déu i junts -repeteixo, junts – és possible millorar aquest món nostre i revifar l’esperança, que és potser la virtut més preciosa d’avui. Si estem junts, units en el Seu Nom, el Senyor és enmig nostre segons la seva promesa (cf. Mt 18, 20); per això és amb nosaltres també enmig del món, de les fàbriques, de les empreses i dels bancs, així com a les cases, als barris, i als camps de refugiats. Podem tenir, cal que tinguem esperança. [Papa Francesc, Prefaci del llibre *Poder i diners. La justícia social segons Bergoglio*, de Michele Zanzucchi].

TESTIMONIS

Vivim en temps on “el jo” i “l’ara” són l’única lectura que ens obliguen a fer. El que vulguem quan vulguem, sense arribar a qüestionar-nos per què i per a què. Intentem no deixar-nos absorbir per aquesta economia d’un sol ús, de consumisme desenfrenat, que ho compra tot amb diners, perquè a aquest ritme sabem que és impossible donar als nostres fills el futur que havíem somniat per a ells. Veiem les seves opcions contínuament mutilades per la falta de respecte al nostre planeta i a la vida en comunitat com ens agradaria que fos.

En aquest sentit, intentem contrarestar aquesta tendència, tant a nivell professional com personal, a través de diverses accions com reduir, reutilitzar i reciclar, utilitzar energies renovables, usar electrodomèstics i tècniques eficients per reduir el consum d’aigua i energia, fomentar l’ajuda mútua mitjançant el repartiment de béns amb els més necessitats i la col·locació dels nostres dons per a un benestar més gran.

Fabiola i Nuno

Tenim 41 anys, 14 anys de casats i tres fills de 8, 6 i 1 any i mig. Com a professionals, arquitecte i empresari del sector vitivinícola, tots dos estem interessats en les cultures locals i en el respecte a la naturalesa.

Jo, Joana, a través de l’arquitectura, busco reinterpretar les cultures locals i vernacles per la lògica contemporània. Amb l’ús de materials naturals i l’ús d’oficis tradicionals, crec en la millora de la vida quotidiana econòmica, social i estètica dels que participen en el procés creatiu i constructiu, i també dels que gaudeixen dels espais.

Jo, Diogo, al món del vi, promoc la proximitat del consumidor amb la gent i la terra, potenciant així l’economia i la cultura del vi portuguès al món. Aposto per una dinamització local, donant a conèixer el seu valor des de la preocupació mediambiental per la vinya, fins a la producció i comercialització del vi.

Com a família en formació i maduració, busquem valorar el nostre marc afectiu i social com a base per al creixement comú. El sentit de la igualtat comença a la nostra relació a casa. Treballem en reconeixement d’allò que Déu ens ha donat i donem gràcies per tot el que rebem diàriament en l’oració i compartim en família. Inculquem la necessitat de cuidar dels altres i de les coses que hem rebut, fent extensiu el nucli familiar als amics i a la comunitat. Per fer-ho, fomentem una mirada atenta als altres i promovem les reunions familiars i la convivència amb els amics. Com a pares, a la primera infantesa, donem a conèixer el món, les diferents cultures, expliquem que tots tenim la missió i la responsabilitat de fer del món un lloc millor del que vam trobar. A

través de l'imaginari de les històries, viatges i experiències, d'avis, tiets i amics, donem a conèixer aventures passades en altres realitats diferents de la nostra.

Intentem transmetre que el desafiament més gran consisteix a descobrir la vocació i el camí per ser i fer feliços els altres. Aquesta consciència que vivim en un món que és de tots i per a tots ens fa estar més atents i actius a la responsabilitat social i mediambiental.

Joana i Diogo

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes que hi ha a l'agenda, relacionats amb la vida familiar i l'ús dels béns materials a la llum de l'Evangeli.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [1 Pe 1, 22-23]

“Vosaltres us heu purificat obeint la veritat i ara podeu practicar un amor fratern sense hipocresia. Estimeu-vos els uns als altres intensament i amb un cor net, ja que heu estat engendrats de nou, no d'una llavor corruptible, sinó d'una que és incorruptible: la paraula de Déu viva i eterna”.

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [SI 33, 4-5 i 12-15 i 20-22]

**Justos, aclameu el Senyor;
fareu bé de lloar-lo, homes rectes.**

Perquè la paraula del Senyor és certa,
es manté fidel en tot el que fa.
Estima el dret i la justícia,
la terra és plena del seu amor.

Feliç la nació que té el Senyor per Déu,
el poble que ell ha escollit per heretat.
El Senyor guaita des del cel,
observa un per un tots els homes.
Des del lloc on resideix
es fixa en els qui poblen la terra;
ell, que ha modelat un per un tots els cors,
penetra totes les seves accions.

La nostra ànima es deleix pel Senyor,
auxili nostre i escut que ens protegeix.
És l'alegria del nostre cor,
i el seu sant nom ens dona confiança.
Que el teu amor, Senyor, no ens deixi mai;
aquesta és l'esperança que posem en tu.

**Justos, aclameu el Senyor;
fareu bé de lloar-lo, homes rectes.**

5.5 PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar el **deure d'asseure's**.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. Com veiem els béns materials que Déu ens dona? ¿Som conscients que el Senyor ens demana que usem els nostres béns de manera responsable en tots els àmbits de la nostra vida?
2. Com organitzem l'economia familiar? ¿Existeix una veritable comunió i un intercanvi d'opinions en matrimoni i en família sobre aquest tema?
3. Acostumem a tenir despeses supèrflues? ¿Consumim sobriament? Tenim preocupacions ecològiques?
4. Compartir els béns amb els altres forma part de la nostra vida quotidiana?

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, convidem a llegir les paraules del Papa Francesc:

Maria, dona de l'escolta, feu que obrim les orelles; que sapiguem escoltar la Paraula del vostre Fill Jesús entre els milers de paraules d'aquest món; feu que sapiguem escoltar la realitat en què vivim, a cada persona que trobem, especialment al pobre, necessitat, que té dificultats.

Maria, dona de la decisió, il·lumineu-nos la ment i el cor, perquè sapiguem obeir a la Paraula del vostre Fill Jesús sense vacil·lacions; doneu-nos la valentia de la decisió, de no deixar-nos arrossegar perquè altres orientin la nostra vida.

Maria, dona de l'acció, feu que les mans i els peus es belluguin de pressa cap als altres, per portar la caritat i l'amor del vostre Fill Jesús, per portar, com vós, la llum de l'Evangeli al món. Amén.

[Papa Francesc a la plaça de Sant Pere, el 31 de maig de 2013.]

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magníficat

SUGGERIMENTS PER AL PRÒXIM MES

“En tot cas, caldrà interpel·lar els creients a ser coherents amb la seva pròpia fe i a no contradir-la amb les seves accions, caldrà reclamar-los que tornin a obrir-se a la gràcia de Déu i a beure en la profunditat de les seves pròpies conviccions sobre l’amor, la justícia i la pau” [LS 200].

- Lectura del capítol 5 de l’encíclica *Laudato Si’: Algunes línies d’orientació i acció* [LS 163-201].
- La proposta d’aquest mes consisteix a establir una regla de vida, personal o matrimonial, que respongui al repte de ser instruments de pau, ja sigui en la relació conjugal, en la família o en la convivència social. Després, amb la gràcia de Déu, comprometeu-vos a complir-la.
- Lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic de la següent reunió: [Jn 15, 9-11].

Setena reunió

UNA SOCIETAT FUNDADA EN L'AMOR

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

- **Superar** la indiferència i ser sensibles als problemes del món i de la societat.
- **Cuidar** als exclosos de la societat, acompanyant-los i incloent-los.
- **Atrevir-se** a sortir a l'encontre i ser instrument de la Misericòrdia de Crist i de l'Església per als necessitats materialment o espiritualment.
- **Acollir, cuidar i acompanyar** els matrimonis i famílies, especialment als que viuen moments difícils o en situacions de major fragilitat.

2. INTRODUCCIÓ

Renovar la societat implica redescobrir la capacitat de viure junts i en comunió. Jesús ens va recordar que tenim Déu com a Pare comú i que això ens fa germans. Ara bé, “quan el cor està autènticament obert a una comunió universal, res ni ningú està exclòs d'aquesta fraternitat.” [LS 92]. Cal tornar a sentir que tos ens necessitem i que tots tenim una responsabilitat amb els altres i amb el món. Res ni ningú pot ser-nos indiferent.

L'amor, ple de petits gestos per cuidar-nos mútuament, és també civil i polític, i es manifesta en totes les accions que procuren construir un món millor. L'amor a la societat i el compromís pel bé comú són una forma excel·lent de caritat, que no només afecta les relacions entre individus, sinó a «les macro relacions, com les relacions socials, econòmiques i polítiques». Per això l'Església va proposar al món l'ideal d'una «civilització de l'amor». L'amor social és la clau d'un autèntic desenvolupament: «Per plasmar una societat més humana, més digna de la persona, és necessari revalorar l'amor a la vida social —en l'àmbit polític, econòmic, cultural —, fent-lo la norma constant i suprema de l'acció». En aquest marc, juntament amb la importància de petits gestos quotidians, l'amor social ens mou a pensar en grans estratègies que detinguin eficaçment la degradació ambiental i donin alè a una *cultura de la cura* que impregni tota la societat. Quan algú reconeix la crida de Déu a intervenir juntament amb els altres en aquestes dinàmiques socials, ha de recordar que això és part de la seva espiritualitat, que és exercici de la caritat i que d'aquesta manera madura i se santifica.

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [Jn 15, 9-11]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

“Tal com el Pare m'estima, també jo us estimo a vosaltres. Manteniu-vos en el meu amor. Si guardeu els meus manaments, us mantindreu en el meu amor, tal com jo guardo els manaments del meu Pare i em mantinc en el seu amor. Us he dit tot això perquè la meva joia sigui també la vostra, i la vostra joia sigui completa.”

4. TEXTOS DE SUPORT

Una societat fundada en l'amor pressuposa anar al lloc més profund del nostre jo i de la nostra existència. Ens recorda que vam ser concebuts al cor de Déu i, per tant, "cadascú de nosaltres és fruit d'un pensament de Déu. Cadascú de nosaltres és estimat, cadascú de nosaltres és necessari". D'aquesta reflexió sorgeixen tres idees fonamentals. La primera idea és que tots tenim el nostre origen en l'Amor de Déu i per això la dignitat de cada persona humana és infinita. La segona idea és que cadascú de nosaltres és fruit d'un acte creatiu únic de Déu que ens fa únics en l'univers, cadascú amb uns talents diferents, però tots necessaris. La tercera idea és que havent estat creats per amor, la nostra vocació fonamental és reflectir l'Amor de Déu a les nostres relacions i a la nostra vida en general.

Aquest origen comú, arrelat en l'amor, requereix una actitud d'obertura atenta als altres, al món i a Déu. És contrari a qualsevol idea egoista que se centra i es tanca en si mateix, exclouent als altres. En general, trobem a la societat actual molts estils de vida individualistes caracteritzats per una globalització de la indiferència cap al món i cap als altres. "Gairebé sense advertir-ho, ens tornem incapaços de compadir-nos davant els clams dels altres, ja no plorem davant el drama dels altres ni ens interessa cuidar-los, com si tot fos una responsabilitat aliena que no ens incumbeix. La cultura del benestar ens anestesia (...)" [EG 54].

Per exemple, pensem en el fenomen social dels exclosos i marginats, dels aturats, sense perspectives i sense futur, que constitueix una realitat mundial sense precedents. "Els exclosos no són «explotats» sinó rebuig, «sobrants»" [EG 53]. Aquesta desigualtat, que fa insostenible l'equilibri mundial, no és nova. Sant Joan Pau II va afirmar que "Si la mirada recorre les regions del nostre planeta, de seguida ens adonem que la humanitat ha decebut les expectatives divines" [LS 61, cita una catequesi de Sant Joan Pau II del 17 de gener de 2001].

Una societat renovada i basada en l'amor pressuposa una conversió personal que superi la indiferència, la negligència i, tantes vegades, la incoherència entre el que s'afirma i el que es viu. Una conversió interior integral composta per una conversió ecològica que porta a viure la vocació de custodis de l'obra de Déu, i per una conversió que porta a desenvolupar una sensibilitat veritablement humana i solidària amb els altres, que són el nostre proïsme.

Aquest camí d'amor atent està fet de gestos quotidians molt senzills, que sembren la pau i l'amistat i trenquen la lògica de la violència, l'explotació i l'egoisme. Pot ser, simplement, perseverar en l'oració, realitzar actes concrets de caritat fraterna, estar a prop dels necessitats o no perdre l'oportunitat d'una paraula amable o un somriure.

També pressuposa una conversió comunitària, encaminada al desenvolupament d'una veritable cultura de la cura. Té sentit pensar en polítiques que promoguin la família, la comunitat i altres nivells d'organització de les societats, més orientades a una veritable ecologia social. "Aquesta conversió suposa diverses actituds que es conjuguen per mobilitzar una cura generosa i plena de tendresa. En primer lloc, implica gratitud i gratuïtat, és a dir, un reconeixement del món com un do rebut de l'amor del Pare, que provoca actituds gratuïtes de renúncia i gestos generosos, encara que ningú no els vegi o els reconegui: «Que la mà esquerra no sàpiga què fa la dreta [...] i el teu Pare, que veu el que és secret, t'ho recompensarà» (Mt 6, 3-4). També implica l'amorosa consciència de no estar desconnectats de les altres criatures, de formar amb els altres éssers de l'univers una preciosa comunió universal. Per al creient, el món no es contempla des de fora sinó des de dins, reconeixent els llaços amb els quals el Pare ens ha unit a tots els éssers (...)" [LS 220].

En aquest context, convé recordar que el fet que tots siguem persones úniques significa que la societat és plural en si mateixa i que aquesta diversitat ha d'entendre's com una enorme riquesa. Ja sigui en termes de raça, edat, gènere, religió, formació acadèmica, origen cultural, habilitats o qualsevol altre factor que reflecteixi la diversitat, aquesta aporta a la societat visions, habilitats, estructures de prioritats, creences i fins i tot, formes de comunicar-se molt variades entre si. Una nova societat és una societat millor, preparada per afrontar nous contextos i reptes que exigeixen solucions innovadores, diferents de les habituals. El que està en joc és la inclusió social, és a dir, l'experiència concreta d'una unitat que respecta i salvaguarda les diferències. Per això és necessari treballar perquè les persones i les comunitats en general, puguin accedir a un conjunt de condicions indispensables, com l'educació, el treball digne, l'atenció sanitària, etc., i així arribar als nivells mínims de sostenibilitat que facin possible el desenvolupament integral.

Les religions han estat assenyalades com a font i causa de malentesos i guerres. Malgrat això “de vegades la violència fonamentalista, en alguns grups de qualsevol religió, és desencadenada per la imprudència dels seus líders. Però «el manament de la pau està inscrit en el lloc més profund de les religions que representem. [...] Els líders religiosos som cridats a ser autèntics ‘dialogants’, a treballar en la construcció de la pau, no com a intermediaris, sinó com a autèntics mediadors. Els intermediaris busquen agradar totes les parts amb el fi d'obtenir un guany per a ells. El mediador, en canvi, no es guarda per a ell mateix, sinó que s'entrega generosament, fins a consumir-se, sabent que l'únic guany és la pau. Cadascú de nosaltres és cridat a ser un artesà de la pau, unint i no dividint, extingint l'odi i no conservant-lo, obrint els camins del diàleg i no aixecant nous»” [FT 284].

També els matrimonis dels Equips de la Mare de Déu som cridats a comprometre'ns, amb creativitat, en la renovació de la societat, dedicant-se especialment a acollir, formar i acompanyar les parelles i famílies, sobretot en els moments de major fragilitat: el nuviatge fins al compromís ferm i durable; els primers anys de vida en parella; les etapes de crisi i dificultats; els moments de dolor i patiment; les situacions complexes provocades per les ruptures, els abandonaments, els matrimonis fracassats, les famílies trencades. Deia el Papa Francesc als EMD el 2015: “una família feliç, equilibrada, habitada per la presència de Déu, parla per si mateixa de l'amor de Déu a tots els homes. Però també us convido a comprometre-us, si us resulta possible, d'una manera cada cop més concreta, i creativitat incessantment renovada, en les activitats que puguin organitzar-se per acollir, formar i acompanyar en la fe, fonamentalment a les parelles joves, tant abans com després del matrimoni. També us exhorto que sigueu acostant-vos a les famílies ferides, tan nombroses avui en dia, ja sigui per manca de feina, pobresa, un problema de salut, dol, preocupació causada per un fill, desequilibri per l'allunyament o l'absència, per un clima de violència. Cal atrevir-se a oferir-se a aquestes famílies amb discreció, però amb generositat, sigui materialment, humanament o espiritualment, en les circumstàncies de fragilitat” [Al·locució del Papa Francesc als EMD, 2015].

També el pare Caffarel va animar els matrimonis a ser audaçs en la seva disposició a servir Déu: “Els veritables fills de Déu no només responen a la crida quan escolten, sinó que, inspirats per un amor impacient per servir, viuen en una actitud de disponibilitat -que no ha de confondre's amb el gust pels grans gestos ni amb l'ansietat ni amb la inestabilitat-... Avui, si escolteu la seva veu, no enduriu els vostres cors. [Sl 95, 7-8; Hb 3, 7]. Eviteu els paranys de la ment i del cor. Sigueu veritables fills de Déu, tributant-li l'honor de creure que no us demana ximpleries. Estigueu sempre disposats a deixar-vos desafiar i a sortir sense fer valdre els vostres drets, sense demanar ajornaments, sense dissoldre'ls. Benaürats aquells a qui les crides divines, al llarg del seu recorregut temporal, trobaran llestos per a la resposta [Henri Caffarel, *A les cruïlles de l'Amor*, p. 115 i 118].

TEXT DEL PAPA FRANCESC

Cap de nosaltres pot viure sense amor. I un lleig esclavatge on podem caure és creure que l'amor cal merèixer-lo. Potser gran part de l'angoixa de l'home contemporani deriva d'això: creure que si no som forts, atractius, i guapos llavors ningú s'ocuparà de nosaltres. Moltes persones avui busquen una visibilitat només per omplir un buit interior, com si fóssim persones eternament necessitades de confirmacions. Però ¿us imagineu un món on tots pidolin motius per suscitar l'atenció dels altres, i en canvi ningú està disposat a estimar gratuïtament una altra persona? Imagineu un món així: un món sense la gratuïtat d'estimar! Sembla un món humà, però en realitat és un infern. (...)

I què pot fer-nos feliços sinó l'experiència de l'amor donat i rebut? La vida de l'ésser humà és un intercanvi de mirades: algú que mirant-nos ens arrenca el primer somriure, i nosaltres que gratuïtament somriem a qui està tancat en la tristesa, i així li obrim un camí de sortida. Intercanvi de mirades: mirar els ulls obre les portes del cor.

El primer pas que Déu fa cap a nosaltres és el d'un amor que s'anticipa i és incondicional. Déu estima primer. Déu no ens estima perquè en nosaltres hi hagi una raó que suscita amor. Déu ens estima perquè Ell mateix és amor, i l'amor tendeix per la seva naturalesa a difondre's, a donar-se. Déu no uneix tampoc la seva bondat a la nostra conversió: més aviat aquesta és una conseqüència de l'amor de Déu. (...)

Per canviar el cor d'una persona infeliç, ¿quin és el medicament? ¿Quin és el medicament per canviar el cor d'una persona que ja no és feliç? [responen: l'amor!] Més fort! [criden: l'amor!] Molt bé, molt bé, molt bé tots. I ¿com es fa sentir a aquella persona que l'estimes? És necessari sobretot abraçar-la. Fer sentir que és desitjada, que és important, i deixarà d'estar trista. L'amor crida l'amor, de manera més forta del que l'odi crida la mort. Jesús no va morir i va ressuscitar per a ell mateix, sinó per a nosaltres, perquè els nostres pecats siguin perdonats. És, per tant, temps de resurrecció per a tots: temps de treure als pobres del desànim, sobretot aquells que jauen al sepulcre des de fa més de tres dies. Bufa aquí, sobre els nostres rostres, un vent d'alliberament. Brota aquí el do de l'esperança. I l'esperança és la de Déu Pare, que ens estima com som: ens estima sempre a tots. Gràcies! [Papa Francisc, audiència general del 14 de juny de 2017].

TESTIMONIS

Som una família de set. Els nostres cinc fills (tres noies i dos nois), tenen entre 19 i 12 anys. El nostre fill petit va ser adoptat fa nou anys i és profundament discapacitat, amb una minusvàlua declarada del 99,5%: no hi veu, no parla i no pot caminar sol.

La decisió d'adoptar va sorgir del nostre desig de tenir més fills, i de la recomanació mèdica de no tenir-ne més de biològics. Durant el procés vam entendre que podíem estar disponibles per acollir un nen amb dificultats de salut, però davant el cas concret vam haver de reflexionar-hi durant molt de temps: adoptar un nen de tres anys amb discapacitat és assumir que quan arribem a 80 anys tindrem un nen discapacitat de 40 a càrrec nostre. Després d'un llarg procés i de molts dubtes, vam escoltar una frase que va ser decisiva: "No subestimeu el poder de l'amor!".

I durant els nou anys hem viscut aquesta frase amb molta claredat i en múltiples dimensions. Des del principi en la generositat d'acceptar un germà diferent. La intensitat de l'experiència que el Bernardo ha generat al nostre nucli familiar, però també en la nostra extensa família, en els nostres amics; després en l'amor que el Bernardo desperta a tots els qui coneix – és molt

impressionant veure el que provoca la seva fragilitat, l'amor que genera... desperta el millor de cadascú; i finalment en tot el dinamisme que promou amb tantes i tantes iniciatives que han sorgit d'aquesta experiència nostra – al col·legi, a l'església, a la comunitat. Així va néixer l'ICF (Fòrum Comunitari Inclusiu a la Nova SBE), el treball desenvolupat al Patriarcat de Lisboa i l'estreta col·laboració amb el col·legi on estudia el Bernardo.

El Bernardo ha aportat molt de valor allà on ha estat, tot i la seva discapacitat del 99,5%. O potser pel seu 99,5%. És molt impressionant ser testimoni del valor afegit del Bernardo. O més ben dit, de l'amor afegit de l'amor.

Carmo i Rui

La família és una comunitat de vida i amor. Constitueix la cèl·lula principal d'una societat fundada en l'amor. Teníem vocació per al matrimoni perquè fins i tot ens hem casat dues vegades. Ens vam quedar vidus i vam pensar que Déu tenia com a projecte el nostre encontre. Als nostres cors recordem el primer cònjuge amb el qual cadascú de nosaltres es va sentir a prop i va compartir alguns anys de vida.

Hem construït la nostra història, que ja fa 35 anys que és en un viatge compartit amb amor, inclosos els tres fills que no eren comuns. Amb molt d'amor, hem anat educant i integrant. Un viatge difícil on la fidelitat seria un compromís. Tot es compartia i l'egoisme era sovint superat. Entre tots cinc hi havia comprensió, confiança, respecte i sobretot, molt d'amor.

Déu és el nostre amic i ens ha donat el do de la fe. Les Benaurances són el nostre lema de vida. El Papa Francesc ens convida a viure en família per donar testimoni de la vida d'un matrimoni cristià amb fe. Els nostres fills ja s'han casat, han format la seva família, però seguim atents, disponibles per ajudar els nets, respectant-nos mútuament.

“Déu, pensant en tots, n'escull alguns” (L.C. 6,2). No podem quedar-nos en un cristianisme tancat, sinó que hem d'estar oberts a les necessitats dels altres, a la comunitat parroquial, seguint l'exemple de Crist, i amb l'ajuda de l'Esperit Sant. A la parròquia, la Cecília és catequista des de fa 40 anys, portant als catecúmens a la trobada amb Crist, respectant la seva identitat i la seva llibertat, i escoltant-los amb atenció. Durant 16 anys ha sigut voluntària al Centre Social i Parroquial, com a membre de la direcció, com a animadora i animadora de l'oració amb els usuaris. Forma part de l'equip de litúrgia i és lectora. El José va ser secretari del Consell Econòmic i Parroquial, i fa anys que és ministre de la comunió i lector.

En efecte, “quan el cor és autènticament obert a una comunió universal, res ni ningú està exclòs d'aquesta fraternitat” [LS 92]. No som indiferents a l'hora d'acollir, formar i acompanyar les parelles que es preparaven per al matrimoni. Així, durant alguns anys, vam formar part de l'equip de la comissió per a la preparació al matrimoni, on compartíem el nostre testimoni com a matrimoni cristià amb molta alegria i tendresa.

Donem gràcies a Déu i a l'església per ocupar-se de la nostra vocació i dels mitjans als quals hem tingut accés, especialment als Equips de la Mare de Déu.

Cecília i José

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes que hi ha a l'agenda, relacionats amb la vida de la família com a centre d'aprenentatge de l'amor i el compromís mutu.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [Jn 15, 9-11]

“Tal com el Pare m'estima, també jo us estimo a vosaltres. Manteniu-vos en el meu amor. Si gardeu els meus manaments, us mantindreu en el meu amor, tal com jo guardo els manaments del meu Pare i em mantinc en el seu amor. Us he dit tot això perquè la meva joia sigui també la vostra, i la vostra joia sigui completa.”

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [SI 112, 2-9]

**Feliç l'home que venera el Senyor
i estima de cor els seus preceptes.**

La seva descendència serà gran al país,
serà beneït el llinatge dels justos.
A casa seva hi ha riquesa i abundància,
la seva bondat dura per sempre.
Brilla en la fosca com llum per als justos,
compassiu, benigne i just.
Sortós l'home que presta de bon grat,
que disposa a consciència els seus afers.
El just no caurà mai
i deixarà un record inesborrable.
Viu sense por de males noves,
se sent ferm confiant en el Senyor,
té el cor incommovible, res no tem
i a la fi veurà vençuts els enemics.
Reparteix el que té, ho dona als pobres,
la seva bondat dura per sempre,
pot alçar ple de glòria el seu front.

**Feliç l'home que venera el Senyor
i estima de cor els seus preceptes.**

5.5 PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar la **regla de vida**.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. Què fem concretament perquè l'amor gratuït estigui present a la nostra família i a l'entorn en el qual vivim?
2. Quina atenció dispensem als nens, joves i gent gran de les nostres famílies? ¿Als matrimonis joves? ¿A altres membres de la família en situació de fragilitat?
3. Un cristià no pot limitar-se a les paraules quan es tracta d'estimar els altres. ¿Quins exemples conec, a prop meu o en qualsevol part del món, de noves actituds, iniciatives i pràctiques que constitueixin passes concretes cap a una nova ecologia social?

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, convidem a llegir les paraules del Papa Francesc

Jesús, Maria i Josep, en vosaltres contemplem l'esplendor del veritable amor, a vosaltres confiats, ens dirigim.

Santa Família de Natzaret, feu també de les nostres famílies un lloc de comunió i cenacle d'oració, autèntiques escoles d'Evangeli i petites Esglésies domèstiques.

Santa Família de Natzaret, que mai més hi hagi a les famílies episodis de violència, entossudiment i divisió; que qui hagi estat ferit o escandalitzat sigui aviat consolat i curat.

Santa Família de Natzaret, que tots prenguin consciència del caràcter sagrat i inviolable de la família, de la seva bellesa al projecte de Déu.

Jesús, Maria i Josep, escolteu i acolliu la nostra súplica.

[Adaptació de l'Àngelus del 29 de desembre de 2013]

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

SUGGERIMENTS PER AL PRÒXIM MES

L'espiritualitat cristiana proposa una manera alternativa d'entendre la qualitat de vida, i encoratja un estil de vida profètic i contemplatiu, capaç de gaudir profundament sense obsessionar-se pel consum. És important incorporar un vell ensenyament, present en diverses tradicions religioses, i també en la Bíblia. Es tracta de la convicció que «menys és més». [LS 222].

- Lectura de la primera part del capítol 6 de l'encíclica *Laudato si'*: *Educació i espiritualitat ecològica* [LS 202-237].
- Crear l'hàbit d'una oració familiar abans i després de l'àpat principal, durant el qual els pares o avis beneeixin la taula, tots agraeixin els aliments que prendran i la feina que els ha proporcionat, i reforcin la solidaritat amb els més necessitats.
- Lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic de la següent reunió: [2 Pe 1, 2-7].

Vuitena reunió

L'EDUCACIÓ PER A UN NOU ESTIL DE VIDA

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

- **Viure** amb alegria i sobrietat a la família i actuar amb responsabilitat ambiental.
- **Contribuir** a la bona vida familiar amb gestos concrets de cortesia i servei.
- **Resar** en família, reconeixent la presència de Déu Pare i Creador de la vida, fent-la créixer amb el temps.
- **Participar** a la missa dominical i a la vida de l'Església.
- **Educar** per a una nova actitud i una nova manera de viure a la “casa de tots”.

2. INTRODUCCIÓ

Moltes coses han de reorientar el seu rumb, però primer de tot la humanitat necessita canviar. Fa falta la consciència d'un origen comú, d'una pertinença mútua i d'un futur compartit per tots. Aquesta consciència bàsica permetria el desenvolupament de noves conviccions, actituds i formes de vida. Es destaca així un gran desafiament cultural, espiritual i educatiu que suposarà llargs processos de regeneració. [LS 202].

Cuidar de la “casa de tots” i alhora de l'home és, avui dia, un bon guió educatiu. Però per a nosaltres, els cristians, el sentit ecològic té un origen més profund. Contemplar la Creació i la seva bellesa és, en primer lloc, reconèixer l'obra de Déu que ens fa respondre simultàniament, amb responsabilitat personal, a la vocació de fills de Déu. Així adoptar un estil de vida més sobri, generós i agraït sota el lema “menys és més” [LS 222] és una exigència per viure la vocació de custodis de l'obra de Déu, atents a Déu, al món i als altres.

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [2 Pe 1, 2-7]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

“Us desitjo que rebeu ben abundoses la gràcia i la pau per mitjà del coneixement de Déu i de Jesús, nostre Senyor. El poder diví ens ha donat tot el que és necessari per a la vida i la pietat, fent-nos conèixer aquell qui ens ha cridat amb la seva glòria i amb tota la seva força. Per elles ens han estat concedides les promeses més grans i precioses; gràcies a aquestes promeses podreu fugir de la corrupció que hi ha en el món, provocada per les passions, i sereu participants de la naturalesa divina. Per això mateix, heu de treballar amb tot l'esforç perquè la vostra fe vagi acompanyada de la virtut; la virtut, del coneixement; el coneixement, del domini d'un mateix; el domini, de la constància; la constància, de la pietat; la pietat, de l'amor fratern; l'amor fratern, de la caritat”.

4. TEXTOS DE SUPORT

Moltes persones, especialment els joves, han desenvolupat una nova sensibilitat ecològica i un esperit crític, creatiu i generós per actuar. Així i tot, molts d'ells han crescut en un context d'elevat consum i benestar que dificulta l'adquisició de nous hàbits. Però d'altres, que no han tingut aquestes condicions, les valoren com la mesura de l'èxit a la vida. Per tot això, ens enfrontem a un repte educatiu: "Com mai abans en la història, el destí comú ens fa una crida a cercar un nou començament [...]. Que el nostre sigui un temps que es recordi pel desvetllament d'una nova reverència davant la vida; per la ferma resolució d'aconseguir la sostenibilitat; per l'acceleració en la lluita per la justícia i la pau i per l'alegre celebració de la vida" [La *Carta de la Terra*, La Haia, 29 de juny de 2000, citada a LS 207].

Un bon començament serà creure que sempre és possible desenvolupar una nova capacitat per sortir de si mateix cap a l'altre. Sense aquesta capacitat no es reconeix el valor d'altres criatures, no s'interessa per cuidar alguna cosa per als altres, ni per treballar per evitar el patiment o la degradació del nostre entorn. Aquesta capacitat d'autotranscendència "és l'arrel que fa possible tota cura dels altres i del medi ambient, i que fa brotar la reacció moral de considerar l'impacte que provoca cada acció i cada decisió personal fora d'un mateix" [LS 208]. I en sortir d'un mateix, cadascú conclou ràpidament que tots necessitem a tots, i que Déu necessita a cadascú.

Llavors, ¿quines metodologies han d'adoptar-se per aconseguir una pedagogia ecològica eficaç? El pare Caffarel respon: "Considerem la pedagogia divina. Aquell a qui tots necessiten i que no necessita a ningú perquè estima els éssers humans, va voler necessitar-los. Déu necessita els homes. Ell ens coneix, sap molt bé que aquest és el gran mitjà per fer que cadascú doni el millor; per conduir-nos al cim més alt. Va voler necessitar una mare, i mireu al cim de perfecció que aquesta vocació va elevar Maria; va voler necessitar els apòstols, i a quina perfecció va elevar el seu caràcter humà i espiritual la missió encomanada a Pau. La gran perfecció de l'amor és saber que necessitem al qui li donem tot". [Henri Caffarel, *A les cruïlles de l'Amor*].

"Suporteu la prova per a la vostra correcció, perquè Déu us tracta com a fills, i quin pare no corregeix els seus fills?" (Hb 12,7). "Reconeix, doncs, al teu cor, que el Senyor, el teu Déu, t'ha corregit, com un pare corregeix el seu fill" (Dt 8, 5). És a través del diàleg amb Déu, a l'oració, com ha de començar aquest procés educatiu. Després d'haver obert aquesta porta interior, el cristià ha de sortir de si mateix i acceptar la missió que el Pare li confia. Per això, igual que ho va fer Jesús, usa "tots els recursos de la comunicació interpersonal, com la paraula, el silenci, la metàfora, la imatge, l'exemple, i tants altres signes, com era habitual als profetes bíblics. Quan convida els deixebles a seguir-lo totalment i sense condicions, Crist els ensenya la pedagogia de la fe en la mesura que comparteixen plenament la seva missió i el seu destí". [Directori General per a la Catequesi 140].

Els àmbits educatius són diversos: l'escola, la família, els mitjans de comunicació, la catequesi, etc. Una bona educació escolar en la primerenca edat col·loca llavors que poden produir efectes al llarg de tota una vida. Però vull destacar la importància central de la família, perquè «és l'àmbit on la vida, do de Déu, pot ser acollida i protegida de manera adequada contra els múltiples atacs a què està exposada, i pot desenvolupar-se segons les exigències d'un autèntic creixement humà. Contra l'anomenada cultura de la mort, la família constitueix la seu de la cultura de la vida». A la família es conreen els primers hàbits d'amor i cura de la vida, com ara l'ús correcte de les coses, l'ordre i la netedat, el respecte a l'ecosistema local i la protecció de tots els éssers creats. La família és el lloc de la formació integral, on es despleguen els diversos aspectes, íntimament relacionats entre ells, de la maduració personal. En la família s'aprèn a demanar permís sense sotmetre, a dir «gràcies» com a expressió d'una sentida valoració de les coses que rebem, a dominar l'agressivitat o la voracitat, i a demanar perdó quan fem algun dany.

Aquests petits gestos de sincera cortesia ajuden a construir una cultura de la vida compartida i del respecte al que ens envolta. [LS 213, conté una cita textual de CA 39].

La proposta per a les famílies cristianes és “entendre la qualitat de vida, i encoratja un estil de vida profètic i contemplatiu, capaç de gaudir profundament sense obsessionar-se pel consum. És important incorporar un vell ensenyament, present en diverses tradicions religioses, i també en la Bíblia. Es tracta de la convicció que «menys és més». La constant acumulació de possibilitats per a consumir distreu el cor i impedeix valorar cada cosa i cada moment. (...) És un retorn a la simplicitat que ens permet d’aturar-nos a valorar les coses petites, agrair les possibilitats que ofereix la vida sense enganxar-nos al que tenim ni entristir-nos pel que no posseïm”. [LS 213]. La família és el lloc natural per aprendre a viure una sobrietat responsable, a contemplar el món amb gratitud i a cuidar amb atenció i tendresa els més necessitats i el medi ambient.

Per exemple, “és molt noble assumir el deure de tenir cura de la creació amb petites accions quotidianes, i és meravellós que l’educació sigui capaç de motivar-les fins a conformar un estil de vida. L’educació en la responsabilitat ambiental pot encoratjar diversos comportaments que tenen una incidència directa i important en la cura de l’ambient, com evitar l’ús de material plàstic i de paper, reduir el consum d’aigua, separar els residus, cuinar només el que raonablement es podrà menjar, tractar amb cura els altres éssers vius, fer servir transport públic o compartir un mateix vehicle entre diverses persones, plantar arbres, apagar els llums innecessaris. Tot això és part d’una generosa i digna creativitat, que mostra la part millor de l’ésser humà. El fet de reutilitzar alguna cosa en lloc de llençar-ho ràpidament, a partir de profundes motivacions, pot ser un acte d’amor que expressi la nostra pròpia dignitat.” [LS 211].

Però no n’hi ha prou amb atendre el medi ambient. Cal anar més enllà: mirar la integritat de la vida humana i considerar la necessitat de fomentar i combinar tots els grans valors, entre els que es compten la humilitat i la sobrietat. Però no és fàcil desenvolupar una sana humilitat i una feliç sobrietat, “si exclouem de la nostra vida Déu i el nostre jo ocupa el seu lloc, si creiem que és la nostra pròpia subjectivitat la que determina el que està bé o el que està malament.” [LS 224].

Una expressió senzilla i quotidiana d’aquesta actitud és aturar-se i donar gràcies a Déu abans i després dels àpats. Un gest breu i profund que “ens recorda la nostra dependència de Déu per a la vida, enforteix el nostre sentit de gratitud pels dons de la creació, reconeix a aquells qui amb el seu treball proporcionen aquests béns i reforça la solidaritat amb els més necessitats.” [LS 227].

“Els Sagraments són una manera privilegiada de com la natura és assumida per Déu i es converteix en mediació de la vida sobrenatural. A través del culte som convidats a abraçar el món en un nivell distint. L’aigua, l’oli, el foc i els colors són assumits amb tota la seva força simbòlica i s’incorporen a la lloança”. [LS 235]. L’Eucaristia ens recorda, de manera especial, tot el sentit de la creació. En efecte, l’Eucaristia, mitjançant la transsubstanciació, és a dir, la conversió del pa i el vi en el Cos i la Sang de Crist, “uneix el cel i la terra, abraça i penetra totes les coses creades.” [LS 236].

La participació en l’Eucaristia és especialment important el diumenge. No només perquè és el dia del Senyor que ens porta a la reconciliació amb Déu, amb nosaltres mateixos, amb els altres i amb el món, sinó també perquè imposa de manera integrada el valor del descans, serè i contemplatiu, i de la celebració, components essencials de la vida humana.

Per últim, convé recordar que el que l’Evangeli ens ensenya té conseqüències en la nostra forma de pensar, sentir i viure. A l’educació, es tradueix en un itinerari concret que cada nen és convidat a recórrer: aprendre a ser, a conèixer, a conviure i a fer. Com a pares, més que proposar

idees, es tracta de donar raons per alimentar la passió per la cura de la “casa de tots”. No és possible comprometre’s amb grans coses només mitjançant teories, sense una espiritualitat, una ànima que ens animi, “uns mòbils interiors que impulsen, motiven, encoratgen i donen sentit a l’acció personal i comunitària” [LS 216].

El Papa Francesc diu: “Cada canvi necessita un camí educatiu que involucri a tots. Per això es requereix construir una ‘aldea de l’educació’ on es comparteixi, en la diversitat, el compromís per generar una xarxa de relacions humanes i obertes. Un proverbi africà diu que: ‘per educar un nen es necessita una aldea sencera’. Per tant, hem de construir aquesta aldea com a condició per educar”.

Per arribar a aquests objectius globals, el camí comú de ‘l’aldea de l’educació’ ens ha de dur a fer passes importants. En primer lloc, tenir la *valentia de col·locar la persona al centre*. Per a això es requereix signar un pacte que animi els processos educatius formals i informals, que no puguin ignorar que tothom està íntimament connectat i que cal trobar —a partir d’una antropologia sana — altres maneres d’entendre l’economia, la política, el creixement i el progrés. En un itinerari d’ecologia integral, s’ha de posar al centre el valor de cada criatura en relació amb les persones i amb la realitat que les envolta, i es proposa un estil de vida que rebutgi la cultura de l’excusa.

Una altra passa és la *valentia d’invertir les millors energies* amb creativitat i responsabilitat. L’acció propositiva i confiada obre l’educació cap a una planificació a llarg termini, que no s’aturi en la part estàtica de les condicions. D’aquesta manera tindrem persones obertes, responsables, disponibles per trobar el temps per a l’escolta, el diàleg i la reflexió, i capaces de construir un teixit de relacions amb les famílies, entre les generacions i amb les diverses expressions de la societat civil, de manera que es compingui un nou humanisme.

Una altra fase és la *valentia de formar persones disponibles que es posin al servei* de la comunitat. El servei és un pilar de la cultura de l’encontre: «Significa inclinar-se cap a qui té necessitat i donar-li la mà, sense càlculs, sense temor, amb tendresa i comprensió, com Jesús es va inclinar per rentar els peus dels apòstols. Servir significa treballar al costat dels més necessitats, establir amb ells relacions humanes, properes, vincles de solidaritat». Al servei experimentem que ens aporta més alegria donar que rebre (cf. Act 20,35). En aquesta perspectiva, totes les institucions han d’interpel·lar-se sobre la finalitat i els mètodes amb què desenvolupen la missió formativa” [Missatge del Papa Francesc per al llançament del Pacte educatiu, 12 de setembre de 2019].

TEXT DEL PARE CARLO DE MARCHI

Jesús escull els seus deixebles, en particular aquells amb qui vol comptar com a pastors, amb un criteri que no és fàcil d’entendre. Després del gran miracle de la multiplicació dels pans, el Senyor es queda a terra, sol, mentre els dotze inicien una difícil travessa pel mar de Galilea: ‘Mentrestant, la barca ja s’havia allunyat un bon tros de terra, i les ones la sacsejaven, perquè el vent era contrari’ (Mt 14, 24). I els deixebles se senten sols, abandonats, i comencen a oblidar les grans coses que han vist. Només senten l’amenaça de les onades i la distància de Jesús. Sempre hi haurà tempestes, la pau promesa per Jesús no és la calma plana d’una vida sense imprevistos. No aconseguiràs, sembla dir Jesús, dominar els contratemps, les persecucions, els nombrosos terratrèmols submarins que hauràs d’afrontar. Però al final de la nit, Ell va anar a trobar-los caminant sobre el mar. No us va ensenyar a calmar la tempesta, sinó a navegar malgrat la por. Encara que no tingueu la situació sota control, sapiguen que mai no estareu sols. En veure Jesús caminant sobre les ones, els deixebles criden: ‘És un fantasma!’ però el Mestre els tranquil·litza: ‘Tinguen valor, soc jo, no tinguen por’. I Pere va superar la seva por, va saltar

de la barca i va posar un peu rere l'altre a la superfície del mar, sorprès de poder caminar sobre les aigües. Però la seva fe és imperfecta, fins al punt que, després d'unes poques passes, comença a dubtar i a enfonsar-se. El primer dels apòstols no va ser escollit perquè fos sòlid i impertorbable, ni perquè la seva confiança en el Mestre, autèntica i generosa, fos perfecta. Algunes paraules de Chesterton ens ajuden: per posar els fonaments de la seva Església, 'Crist no escull com a pedra angular el brillant Pau o el místic Joan, sinó un obtús, un esnob, un covard: en una paraula, un home'. Pot resultar esclaridor pensar també en els pares, escollits pel Senyor per governar, en la mesura del possible, l'Església domèstica que és tota família. No tingueu por, diu Jesús a cada mare i pare, si no controleu la situació: la salut del sogre, els resultats escolars de la filla, el diàleg amb aquesta branca de la família amb la qual hi ha grans tensions... I no tingueu por si els fills s'adonen de les vostres imperfeccions i debilitats; també Pere les tenia, i Déu el va escollir a ell i a vosaltres per confiar les seves ovelles, que són precisament aquestes criatures que teniu a casa. Només us demano que no dubteu del meu amor per vosaltres, i que, com a família, seguïu endavant junts, fins i tot quan tot sembli incert i poc fiable, fins i tot quan us demani que camineu sobre les aigües... 'Sobre aquesta roca edificaré la meva Església'. No sobre un monòlit perfecte i sense fissures, sinó precisament sobre vosaltres, com sou i com us he cridat: vull construir la meva Església domèstica sobre el vostre amor conjugal que es renova dia a dia. La família és -ensenya el Papa Francesc-, més que cap altra, el lloc on, convivint la vida quotidiana, s'experimenten els límits propis i aliens, els petits i grans problemes de la convivència, d'arribar a un acord. La família perfecta no existeix, però no s'ha de tenir por a la imperfecció, a la fragilitat. No s'ha de tenir por a caminar sobre les aigües de la vida familiar quotidiana. [Carlo De Marchi, a *L'Osservatore Romano*, 5 d'agost de 2020]

TESTIMONIS

L'educació és reconeguda com una de les missions més nobles de la humanitat, però també com la més reptadora. Al nostre temps, la vigilància i l'ús de noves eines, de proximitat, de diàleg i de testimoni dels pares al si de la família, són obligatoris per assegurar un nivell adequat d'educació per a una nova actitud i un nou estil de vida a "la casa de tots". Tenim tres fills: el Luís, de 14 anys, la Julissa de 10 i el Júlio Luís de 4 anys. Context espiritual: l'hàbit diari de l'oració als àpats, abans d'anar a dormir, l'oració familiar al nostre petit santuari casolà i la missa dominical, tot en família. Context educatiu: el repte actual és el Luís, perquè és el més "relaxat", però amb la nostra ajuda en l'elaboració de l'agenda diària, gràcies a la seva dedicació, aprèn i ha anat millorant i evolucionant bé. Context domèstic: durant el confinament derivat de la COVID-19 vam reforçar el calendari familiar, cadascú té una tasca. La neteja, els plats i els menjars es fan sempre amb la participació de tots.

Luísa i Júlio

Fins ara no hem tingut una veritable prova. Els nostres fills tenen 5 i 11 anys, però veiem que és un repte educar els nens perquè respectin els altres i sàpiguen pensar per si mateixos, sense trepitjar res ni ningú, a la nostra societat consumista. Vam assumir des del principi que els fills no són nostres, sinó que ens els ha donat Déu perquè els criem, i si és així hem de fer-ho en l'amor cristià, seguint les seves normes i valors, encara que sigui una tasca difícil. Creiem que Crist no ens abandona i que hi ha més famílies en el mateix procés. El secret és viure i resar en família. Els *scouts* i la catequesi són grans suports. Saber abraçar quan es necessiti, no tenir por de renyar quan sigui precís. I sobretot dialogar, explicar, donar exemple, mostrar el costat bo fins i tot del que sembla dolent. Insistim en la seva presència a l'Eucaristia dominical. I quan els sentim dir: "No volem! És avorrit, no fas res!" els responem que si visitem els avis, també visitem Jesús, el nostre amic, i ho accepten amb un somriure als ulls. Potser d'aquí uns anys no hi voldran anar, o potser hi estaran més disposats que nosaltres. Només Déu ho sap. El que no podem fer és caure en l'autocomplaença perquè dona menys feina.

Ana i Édgar

ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes que hi ha a l'agenda, relacionats amb la vida de la família i l'educació per estar al món sense ser del món.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [2 Pe 1, 2-7]

“Us desitjo que rebeu ben abundoses la gràcia i la pau per mitjà del coneixement de Déu i de Jesús, nostre Senyor. El poder diví ens ha donat tot el que és necessari per a la vida i la pietat, fent-nos conèixer aquell qui ens ha cridat amb la seva glòria i amb tota la seva força. Per elles ens han estat concedides les promeses més grans i precioses; gràcies a aquestes promeses podreu fugir de la corrupció que hi ha en el món, provocada per les passions, i sereu partícips de la naturalesa divina. Per això mateix, heu de treballar amb tot l'esforç perquè la vostra fe vagi acompanyada de la virtut; la virtut, del coneixement; el coneixement, del domini d'un mateix; el domini, de la constància; la constància, de la pietat; la pietat, de l'amor fratern; l'amor fratern, de la caritat”.

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [SI 15 (14), 2-5]

**Senyor, qui podrà estar-se a casa teva?
Qui podrà viure a la teva santa muntanya?**

El qui obra honradament i practica la justícia,
el qui diu la veritat tal com la pensa.
Quan parla no escampa calúmnies,
mai no fa mal al proïsme
ni carrega a ningú res infamant.
No compten als seus ulls els descreguts,
però honora els qui veneren el Senyor.
No es desdiu d'un jurament onerós,
no presta els seus diners a interès
ni es ven per condemnar cap innocent.
El qui obra així,
mai no caurà.

**Senyor, qui podrà estar-se a casa teva?
Qui podrà viure a la teva santa muntanya?**

5.5 PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar l'**oració conjugal i familiar**.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. Quin testimoni donem de la cura de la "casa de tots" a la nostra vida quotidiana?
2. Com a matrimoni i com a família, ens preocupem de veritat per tenir una relació amb Déu estreta? ¿Quins hàbits i tradicions familiars són presents en aquesta relació?
3. Soc conscient que ser amable en la meva relació matrimonial i familiar contribueix a crear harmonia? ¿Com es concreta això?
4. Als ambients que freqüentem, ¿intentem ser un exemple de la sobrietat que ha de caracteritzar els veritables cristians?

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, convidem a llegir les paraules del cardenal Tolentino de Mendonça:

El que us demano, Senyor, és la gràcia de ser.

No us demano sabates, us demano camins. El sabor dels camins empresos de nou, amb les seves sorpreses i canvis.

No us demano coses per donar-me seguretat, sinó que les meves mans buides s'engresquin amb la construcció de la vida.

No us demano que pareu el temps a la meva foto preferida, sinó que ensenyeu els meus ulls a veure cada temps com una nova oportunitat.

Allunyeu de mi les paraules que només evoquen cansament, desànim i distància.

Que no cregui que ja ho sé tot sobre mi i sobre els altres.

Fins i tot quan no puc o quan no tinc, sé que simplement pot ser.

Això és el que us demano, Senyor: la gràcia de tornar a ser.

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

SUGGERIMENTS PER AL PRÒXIM MES

A Maria (...), Mare i Reina de tot el que ha estat creat (...), podem demanar-li que ens ajudi a mirar aquest món amb ulls més savis. [LS 241].

- Prosseguir la lectura del capítol 6 de l'encíclica *Laudato Si': Educació i espiritualitat ecològica* [LS 238-245].
- Que cada matrimoni, en llegir la Paraula de Déu, l'escolti amb el sentit de contemplar al fons del cor com Déu el crida cada dia a l'entrega generosa, com Déu li ha donat llum i força per trobar nous camins, com la fe de cadascú es fonamenta en l'espera de la vida eterna.
- Lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic de la següent reunió: [Ap 1, 8 i 17-18].

Novena reunió

MÉS ENLLÀ DEL SOL: LA BELLESA INFINITA DE DÉU

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

- **Contemplar** l'univers, **donar gràcies i lloar** a Déu per tot i per tots.
- **Arrelar** la fe en Jesús ressuscitat i trobar en Ell la gràcia i la força per a la vida.
- **Difondre** l'esperança cristiana amb la manera d'acollir, somriure i estimar.
- **Abandonar-nos** a Déu com a matrimoni, guiats per l'exemple de la Mare de Déu.

2. INTRODUCCIÓ

Al final ens trobarem cara a cara davant la infinita bellesa de Déu (cf. 1Co 13,12) i podrem llegir amb felicitat admiració el misteri de l'univers, que participarà amb nosaltres de la plenitud sense fi. Sí, estem viatjant cap al dissabte de l'eternitat, cap a la nova Jerusalem, cap a la casa de tots del cel. Jesús ens diu: «Jo faig noves totes les coses» (Ap 21, 5). La vida eterna serà una meravella compartida, on cada criatura, lluminosament transformada, ocuparà el seu lloc i tindrà quelcom per aportar als pobres definitivament alliberats. [LS 243].

Estem fets per al cel, per a la vida eterna, per viure per sempre. Però si aquest paisatge terrenal té com a objectiu l'aprenentatge i la transmissió de valors, és fonamental que l'home es preocupi del deure de deixar a les generacions següents una llar tan bona o millor que la que va heretar dels seus pares. Cadascú és responsable del futur. Som cridats a llançar-nos amb audàcia a la gran missió de renovar la societat. I amb la gràcia i la força de Jesús ressuscitat, al llarg del nostre camí a la terra, hi haurà moments en què anticiparem la trobada suprema del dia en què veurem Déu i la nostra felicitat serà, llavors sí, completa.

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [Ap 1, 8 i 17-18]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

“Jo soc l'alfa i l'omega, diu el Senyor Déu, el qui és, el qui era i el qui ve, el Déu de l'univers. En veure'l vaig caure als seus peus com mort, però ell va posar sobre meu la mà dreta i em digué:

—No tinguis por. Jo soc el primer i el darrer. Soc el qui viu: era mort, però ara visc pels segles dels segles i tinc les claus de la mort i del seu reialme. Escriu, doncs, el que has vist, el que ara és i el que vindrà després”.

4. TEXTOS DE SUPORT

Per als cristians, creure en un sol Déu que és comunió trinitària porta a pensar que tota la realitat conté en el seu si una marca pròpiament trinitària.” [LS 239]. I també “ens porta a descobrir una clau de la nostra pròpia realització. Perquè la persona humana més creix, més madura i més se santifica a mesura que entra en relació, quan surt de si mateixa per viure en comunió amb Déu, amb els altres i amb totes les criatures. [LS 240].

“Estimats germans i germanes, la festa d’avui (la Santíssima Trinitat) ens convida a deixar-nos fascinar una vegada més per la bellesa de Déu; bellesa, bondat i veritat inesgotable. Però també bellesa, bondat i veritat humil, propera, que es va fer carn per entrar a la nostra vida, a la nostra història, a la meua història, a la història de cadascú de nosaltres, perquè cada home i dona puguin trobar-la i obtenir la vida eterna. I això és la fe: acollir el Déu-Amor, acollir aquest Déu-Amor que s’entrega en Crist, que fa que ens moguem en l’Esperit Sant; deixar-nos trobar per Ell i confiar en Ell. Aquesta és la vida cristiana. Estimar, trobar Déu, buscar Déu; i Ell ens busca primer, Ell ens troba primer. [Papa Francesc. Àngelus del 7 de juny de 2020].

El Senyor troba i crida cadascú a participar en la seva obra creadora, aportant-ne una contribució al bé comú a partir de les capacitats que ha rebut. Aquesta vocació missionera es concreta sempre al servei dels altres. En efecte, la nostra vida a la terra arriba a la plenitud quan es converteix en un do, total i confiat.

Estem segurs que sempre ens sorprendrà. “Déu sorprèn quan crida i convida a llançar mar endins, en la història, no només les xarxes sinó a nosaltres mateixos i a mirar la vida, a mirar els altres i fins i tot a nosaltres mateixos amb els seus ulls” [Homilia del Papa Francesc a la Plaça Alexandre I, a Sofia, Bulgària, el diumenge 5 de maig de 2019].

Ens trobarem amb aquesta mirada amorosa de Déu a l’eternitat, però com ens recorda el pare Caffarel, amb la seva gràcia podem veure-la ja en aquest món: “‘Cercó el vostre rostre’ cantava el vell salmista. Sabia bé que el seu Déu és una persona i no un sol anònim que dona llum a totes les coses indistintament. ‘Cercó el vostre rostre’ - un rostre que d’una persona es dirigeix a una altra per al diàleg d’amor. Prefereixo dir: ‘Cercó la vostra mirada’, perquè el nostre Déu és mirada. És una mirada subsistent. (...) Però el que confereix noblesa a l’home és que ja a la terra, als moments de gràcia, pot percebre la intensitat lluminosa i ardent de la mirada divina, i que un dia coneixerà la felicitat perfecta a la vista d’aquesta mirada, quan s’obri la gran porta”. [P. Henri Caffarel, *A les cruïlles de l’Amor*].

Tot i que ens crida a cadascú personalment, ens destina a caminar junts, a l’Església. “Si caminem junts joves i ancians, podrem estar ben arrelats al present i des d’aquí freqüentar el passat i el futur: freqüentar el passat, per aprendre de la història i per curar les ferides que de vegades ens condicionen; freqüentar el futur per alimentar l’entusiasme, fer germinar somnis, suscitar profecies, fer florir esperances. D’aquesta manera, units, podrem aprendre els uns dels altres, escalfar els cors, inspirar les nostres ments amb la llum de l’Evangeli i donar una nova força a les nostres mans” [CV 199].

Passa el mateix amb els matrimonis, quan es comprometen a créixer junts en i a través del matrimoni. Un creixement que es desborda de manera fructífera i responsable cap a tots i tot el que ens envolta. “Quan els matrimonis exerceixen el seu amor fraternal, a poc a poc, el seu cor es dilata. I pas a pas, el seu amor conquereix la llar, la cruïlla, el país...” [P. Henri Caffarel, *L’Anneau d’or*, maig de 1956].

Igual passa amb els Equips: matrimonis, vidus i vídues, consiliaris i acompanyants espirituals, junts com un equip, caminant cap a la santedat. Al Moviment hi ha moltes generacions de membres dels equips de molts països diferents, que s'animen a avançar en la recerca de l'amor veritable. Però també disposats a somniar, a ser testimonis i a proposar un model de família renovat que canviï la societat i contribueixi a un futur millor.

És una tasca immensa, i sovint, difícil. Sobretot en temps de crisi, perquè a la vida familiar no tot són moments tranquils. Tots hem tingut i tindrem moments de crisi: crisi familiar, matrimonial, social, laboral... moltes crisis. La pandèmia viscuda el 2020 ha estat també un moment de crisi. Els moments de crisi són moments d'elecció, de decisions que hem de prendre, però són, per excel·lència, el moment de la fidelitat: fidelitat a Déu, fidelitat a les persones i als compromisos adquirits anteriorment.

Moments de pau i moments de crisi, moments de llum i moments d'ombra, moments de dolor i moments d'alegria, moments de dol i moments de vida, moments de persecució i moments de celebració. Com a cristians haurem d'aprendre a afrontar la missió familiar en tot moment, des de la fe en Jesús ressuscitat, "(...) amb creativitat i esperança, ubicant-se sempre al lloc del servei, com els servents d'aquell casament, sorpresos col·laboradors del primer signe de Jesús, que només van seguir la consigna de la seva Mare: «Feu tot el que ell us digui» (Jn 2, 5). Misericòrdia, creativitat i esperança fan créixer la vida" [CV 173].

Jesús ressuscitat fa arrelar la nostra fe; és el contagi de l'esperança; "No es tracta d'una fórmula màgica que fa desaparèixer els problemes. No, no és això la resurrecció de Crist, sinó la victòria de l'amor sobre l'arrel del mal, una victòria que no 'passa per sobre' del patiment i la mort, sinó que els traspassa, obrint un camí a l'abisme, transformant el mal en bé, signe distintiu del poder de Déu" [Missatge *Urbi et orbi* del Papa Francesc. Basílica vaticana, el 12 d'abril de 2020]. Per això, seguir el camí de Jesús és sempre motiu d'alegria, de veritable felicitat i de gran recompensa al Cel.

"Al cor de l'Església resplendeix Maria. Ella és el gran model per a una Església jove, que vol seguir Crist amb frescor i docilitat. Quan era molt jove, va rebre l'anunci de l'àngel i no es va privar de fer preguntes (cf. Lc 1,34). Però tenia una ànima disponible i va dir: «Soc la serventa del Senyor» (Lc 1,38)" [CV 43]. Que aquest exemple us inflami i us guiï. "Aquella noia és avui la Mare que vetlla pels fills, aquests fills que caminem per la vida moltes vegades cansats, necessitats, però volent que la llum de l'esperança no s'apagui. Això és el que volem: que la llum de l'esperança no s'apagui. La Mare de Déu mira aquest poble pelegrí, poble de joves que ella estima, que la busca fent silenci al cor, encara que al camí hi hagi molt de soroll, converses i distraccions, però per als ulls de la Mare només hi cap el silenci esperançat. I així, Maria il·lumina de nou la nostra joventut". [CV 48].

TEXT DEL PARE HENRI CAFFAREL

"A pesar de tot el que podem escoltar, l'afirmació solemne a defensar amb vehemència és: 'DEU GOVERNA L'UNIVERS QUE HA CREAT. Res no escapa la seva atenció, res escapa la seva cura'. Sembla que això és el que vam aprendre de nens. Un ha de ser molt *setciències* per no saber què pensar d'una veritat que salta a la vista quan creiem en Déu, està clar! A més, si hi ha un lloc on s'expressa i es torna a expressar aquesta veritat és la Bíblia. Si coneixem la Bíblia, aquesta veritat s'hi expressa d'una manera absolutament indiscutible.

El que passa és que de vegades creiem només teòricament, així que quan es presenten a les nostres vides aquestes situacions confuses ens tempta pensar que és la mala sort, que és realment difícil (com deien els nostres avantpassats – i per què no ho hauríem de dir com ells), veure la ‘mà de Déu’ darrere cada fet.

Això implica una certa debilitat en la nostra fe. Malgrat això, observem que hi ha cristians que veuen la mà de Déu darrere dels grans successos. Però qui, davant les mil i una circumstàncies decebedores de la vida, s’atreveix a veure aquesta mà del Senyor. Job va escriure: ‘El Senyor m’ho va donar, el Senyor m’ho va treure, beneït sigui el nom del Senyor’. Aquesta és una frase de profunda fe en la veritat que el Senyor està present a l’univers i que està activament present, no és un mer observador. A més, Crist ho va fer molt explícit quan va dir que ‘fins i tot els cabells del vostre cap estan comptats’ i quan va dir que “¿No es venen un parell de pardals per un cèntim? I, malgrat això, ni un de sol cau a terra sense que ho disposi el vostre Pare”. Realment, no pot ser més clar.

Els cristians que comprenen aquesta veritat fonamental procedeixen de dos mitjans favorables que de vegades coincideixen:

- a) No hi ha dubte que tota la formació té lloc en aquest context en certs ambients familiars amb un profund sentit de la Providència: els pares dirigeixen amb freqüència la mirada dels fills cap aquest Déu que condueix totes les coses, aquest Déu que estima els seus i del que res no escapa.
- b) Altres llocs favorables per al floriment i el creixement d’aquesta veritat de fe són els cercles on s’enalteix la Bíblia.

I de vegades, tots dos coincideixen. A les famílies on la Bíblia ocupa un lloc d’honor és habitual que es tingui la noció de la providència de Déu.

Potser hi ha algú entre nosaltres que no ha tingut la gràcia de créixer en cap d’aquests ambients: ni en una família amb un sentit de la providència divina, ni en un ambient on la Bíblia és el centre d’atenció, on hi ha l’hàbit de lectura de la Bíblia. A més, aquesta noció de providència de Déu no s’obté intel·lectualment, és realment fent-nos aprendre dels esdeveniments com Déu ens inculca aquesta veritat...

Així cap esdeveniment, petit o important, passa a la nostra vida sense que sigui expressió de l’Amor de Déu i per la seva intervenció i, per tant, que no sigui per al meu bé. Per descomptat, com no sempre tenim la mateixa idea que Ell sobre el que és el nostre veritable bé i la nostra veritable felicitat, podem tenir la impressió que el nostre bé i la nostra felicitat estan més o menys amenaçats per aquests esdeveniments, però és aquí on cal tenir la visió de fe que aquí es proposa.

Compte! No es tracta només de creure: ‘Déu vol la meva felicitat eterna’ No! Ell vol que jo sigui, en els detalls de la meva vida, l’ésser que arriba a la plenitud que té destinada per a mi, i que, potser, no arribo a entendre. [Henri Caffarel, *La vertu de l’abandon*, sense data].

TESTIMONIS

Durant el nostre nuviatge vam construir la nostra relació amb la certesa que Déu ens volia junts i feliços. Aquesta certesa ens va fer veure que el matrimoni només tenia sentit si l’horitzó era l’eternitat i és aquesta dimensió la que ha guiat la nostra vida matrimonial durant 34 anys. Quan ens vam preparar per a la celebració del nostre casament vam voler donar testimoni d’aquest repte que havíem assumit i que ens va portar a aprofundir en la meravella de l’experiència de

l'amor que el Senyor, el nostre Déu, havia posat a les nostres mans. Ho vam dir a l'homilia que el mossèn ens va reptar a pronunciar, ho vam escriure a les invitacions, anells i regals als convidats, i fins i tot es va cantar a la celebració. Com 'Simple i veritable és la història que neix un dia entre nosaltres' sabíem que fins a l'eternitat tindriem "(...) un moment i un temps per a tot el que es desitgi sota el cel". Allà ens vam afirmar i vam deixar escrit "Creiem en l'Amor". Avui, després de tantes alegries, penes i sorpreses, aquests segueixen sent els punts clau de la nostra causa comuna i sentim que Déu segueix fent meravelles en nosaltres.

Margarida i José

La relació amb la (im)mortalitat és probablement la qüestió més important en la vida de qualsevol persona. A mi em passa el mateix. ¿És la vida un petit alè, fruit de l'atzar o, al contrari, la conseqüència d'una voluntat?

La gràcia d'haver nascut al si de l'Església catòlica em dona la resposta, calma el meu cor. Soc el projecte de Déu, el seu fill, estimat per Ell. Quant més reso i medito, més senyals rebo d'aquest Amor seu. Quina alegria! Gràcies al meu Déu. Gràcies, Pare.

Aquesta certesa al meu cor anima i dona sentit la meva vida, especialment els moments en què la 'lògica' de l'amor del Pare no és evident. La Nathalie, la dona de la meva vida, se'n va anar al Pare fa un any i mig. Els nostres tres fills, John Mary, Magdalene Victoria i Mary Anne, estan patint. L'enyor és molt fort. Troben a faltar la seva mare. Trobo a faltar la meva dona.

Estic segur que un dia, no aquí sinó 'allà dalt', entendré per què la Nathalie se'n va anar tan aviat. Fins llavors, l'Eucaristia, la Bíblia, el Pare Paulino Mulamba, consiliari del meu Equip, i el meu Equip ens faran companyia i ens donaran molta esperança.

João Pedro

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes que hi ha a l'agenda, relacionats amb la vida de la família i les diferents maneres d'experimentar el patiment.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [Ap 1, 8 i 17-18]

“Jo soc l'alfa i l'omega, diu el Senyor Déu, el qui és, el qui era i el qui ve, el Déu de l'univers. En veure'l vaig caure als seus peus com mort, però ell va posar sobre meu la mà dreta i em digué:

—No tinguis por. Jo soc el primer i el darrer. Soc el qui viu: era mort, però ara visc pels segles dels segles i tinc les claus de la mort i del seu reialme. Escriu, doncs, el que has vist, el que ara és i el que vindrà després”.

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [Sl 145, 8-10 i 15 i 17-18]

**El Senyor és bo per a tothom,
estima entranyablement totes les seves criatures.**

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, gran en l'amor.
El Senyor és bo per a tothom,
estima entranyablement totes les seves criatures.
Que t'enalteixin les teves criatures,
que et beneixin, Senyor, els teus fidels.
Tothom posa els ulls en tu, mirant esperançat,
i al seu temps els dones l'aliment.
Són camins de bondat, els del Senyor,
les seves obres són obres d'amor.
El Senyor és a prop dels qui l'invoquen,
dels qui l'invoquen amb sinceritat.

**El Senyor és bo per a tothom,
estima entranyablement totes les seves criatures.**

5.5 PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar l'**escolta de la Paraula de Déu**.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. Intentem exercitar les nostres ànimes en l'oració de lloança i agraïment pels dons concedits per Déu?
2. A través de les nostres actituds com a parella, ¿comprenen els altres la indissolubilitat i l'eternitat del sagrament del matrimoni?
3. Pensem alguna vegada en preparar la nostra ànima per als moments de patiment i mort, llegint en oració la Paraula de Déu que ens dona la certesa de l'eternitat?

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, convidem a llegir les paraules del cardenal Tolentino de Mendonça:

“En Déu tot és Déu. Un bri d'herba no és menys que l'infinit”

Sou Vós qui ens espera a les cantonades de la ciutat i encén els fanals d'advertència tan aviat com cauen les ombres.

Vostre és el nom que diem quan el vent ens molesta i la nostra mirada dubta a la soledat dels abismes.

Per Vós sembrem les llavors i esperem el fruit dels camps que s'estenen pels turons.

Per Vós el nostre rostre es revela ple d'alegria i els nostres ulls semblen dibuixats de riure.

És cert que recolliu els nostres dies quan arriba la tardor, però la vostra paraula és el fil de plata que guia les fulles a través del vent.

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

SUGGERIMENTS PER AL PRÒXIM MES

“Perquè els cristians sapiguem assumir els compromisos amb la creació que ens planteja l’Evangeli de Jesús”. [LS 246].

- Lectura del punt 246 i de les oracions finals de l’encíclica *Laudato si’*.
- Que cadascú faci la seva oració personal partint de les dues oracions proposades a l’encíclica, avaluant si, a escala personal, conjugal, familiar, ha sigut capaç d’assumir noves actituds i crear nous hàbits al llarg de l’any. ¿ Com us heu ajudat mútuament com a equip a viure en major harmonia amb la creació i en major solidaritat amb els que ens envolten?
- Lectura orant (*lectio divina*) del text bíblic de la següent reunió: [Dt 6, 4.6-9].

Desena reunió

BALANÇ

1. OBJECTIUS, REPTES I ACTITUDS

- **Mirar** l'any que acaba i **reflexionar** profundament, individualment, com a matrimoni i com a equip sobre el **camí** recorregut cap a la **santedat** a través de la **cura de la "casa de tots"**.

2. INTRODUCCIÓ

Al final d'aquest any de viatge en equip és hora de fer-ne balanç. Es basa en l'examen i el diàleg sobre el camí recorregut, creient en el perdó infinit de Déu dels nostres errors, sabent que el que entristeix Déu per damunt de tot és el que podríem haver fet, però hem deixat de fer. És també un compromís de futur i, en aquest sentit, el balanç ha de ser una palanca que faci que cada matrimoni doni un salt i avanci cap a la santedat. Sense por, posem-nos davant Déu.

L'amor que es dona i que obra de vegades s'equivoca. El que actua, el que arrisca, potser comet errors. Aquí, en aquest moment, pot resultar d'interès portar el testimoni de Maria Gabriela Perin, òrfena de pare des de nounada, que reflexiona com això va influir en la seva vida, en una relació que no va durar, però que la va fer mare i ara àvia: «El que jo sé és que Déu crea històries. En la seva genialitat i misericòrdia, Ell pren els nostres triomfs i fracassos i teixeix bonics tapissos que són plens d'ironia. El revers del teixit pot semblar desendreçat amb els fils enredats – els esdeveniments de la nostra vida – i potser és aquest costat amb el qual ens obsessionem quan tenim dubtes. Malgrat això, el costat bo del tapís mostra una història magnífica, i aquest és el costat que veu Déu». Quan les persones grans miren atentament la vida, sovint saben per instint el que hi ha darrere dels fils enredats i reconeixen el que Déu fa creativament, fins i tot amb els nostres errors. [CV 198].

3. ORACIÓ I MEDITACIÓ DE LA PARAULA [Dt 6, 4 i 6-9]

Proposem a cada matrimoni, durant el mes i a partir del text bíblic, que segueixi els quatre passos de la lectura orant de la Paraula (*lectio divina*): lectura, meditació, oració i contemplació.

“ESCOLTA, Israel: el Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'ÚNIC. Grava en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono. Inculca-les als teus fills; parla'n a casa i tot fent camí, quan te'n vagis al llit i quan et llevis. Lliga-te-les a la mà com un distintiu, porta-les com una marca entre els ulls. Escriu-les als muntants de la porta de casa teva i dels portals de la ciutat”.

4. TEXTOS DE SUPORT

La confiança és la resposta del nostre amor a les iniciatives de l'Amor Diví, que, a poc a poc, aprendrem a desxifrar a partir dels esdeveniments. Ara bé, hem de viure aquesta virtut al present. Practiquem aquesta virtut de la confiança de què parlem en la mesura en què la vivim al present, no deixant-nos retenir pel passat ni projectant-nos cap al futur, o a tort i a dret. El present és l'únic lloc on podem trobar Déu.

Les hores més sagrades que he viscut al passat ja no són per a mi un lloc de trobada amb Déu. Les hores més santes que viuré al futur no són per a mi un lloc de trobada amb Déu. L'únic lloc on hi ha Déu, on m'espera, és el moment present. D'aquí la importància de viure el moment... Déu ens estima, a cadascú de nosaltres, amb un amor infinit, amb un poder immens i per això només pot oferir el millor en cada moment. I hem d'aprendre a descobrir el que Ell vol donar-nos, a comprendre'l i a respondre-li.

Hi ha una comunió amb Déu que ha de realitzar-se en cada moment, en certa manera més important que la comunió eucarística, perquè la comunió més íntima de l'home amb Déu és l'adhesió de la voluntat de l'home a la voluntat de Déu, de la meva voluntat a la voluntat de Déu. I m'hi puc adherir en qualsevol moment a la manifestació de la voluntat de Déu. Això és caritat, això és amor. La caritat no és dir a Déu: "Us estimo", sinó afirmar al nostre interior: "Vull el que Vós voleu". Vull el que Vós voleu d'aquest succés, vull el que Vós voleu d'aquesta oració. En última instància, l'acte més fonamental que cal realitzar quan es resa és dir a Déu: "Senyor, vull el que Vós voleu d'aquesta mitja hora, d'aquesta hora, el que Vós voleu". És a través d'aquest acte de caritat, d'amor, que la meva voluntat abraça la voluntat de Déu com dues mans unides en un sol acte.

Fins ara hem parlat de la virtut de la confiança com el que ens porta a realitzar actes de confiança; però arribarà el dia en què la confiança ja no estarà feta d'actes passatgers, sinó que es convertirà en un estat permanent. Aquest és l'estat dels sants i, sobretot, de Jesucrist.

No es tracta només de realitzar actes de confiança, sinó de viure permanentment en aquest estat de confiança: "Senyor, em posseïu, tot és vostre, tot és vostre". Aquest estat de confiança no és només una disposició en nosaltres, sinó un esponjament per a l'acció de l'Esperit Sant. "El veritable fill de Déu és qui es deixa guiar per l'acció de l'Esperit de Déu" [2 Co].

Confiança en el sentit que el cos es confia a l'ànima, li és dòcil, és conduïda per ella. És en aquest sentit que hem de confiar-nos a l'Esperit Sant, al final d'una vida d'amor a Déu; confiats a l'Esperit Sant: com el meu cos s'entrega a la meva ànima, tot el meu ésser es confia a l'Esperit Sant.

Quan llegim: "En veritat, en veritat t'ho dic: quan eres jove et cenyies tu mateix i anaves on volies, però quan siguis vell obriràs els braços i un altre et cenyirà per portar-te allà on no vols" (Jn 21,18). Entenem que aquest altre home és rude. Però hem d'entendre qui és aquest altre que ens guiarà, un Altre amb majúscula: Déu. I hem de pronunciar aquesta oració: "Sí, Senyor: tinc molta més confiança en aquest Altre que en mi mateix!"...

I hem de respondre a aquest Déu que vetlla per tot a la nostra vida. Déu actua, però espera la nostra resposta, la nostra col·laboració, la nostra cooperació". [Henri Caffarel, *La vertu de l'abandon*, sense data].

Per tant, el moment present és també temps d'actuar!

TEXT DEL PAPA FRANCESC

A l'Evangeli d'avui ressona la salutació de l'Àngel a Maria: «Déu te guard, plena de la gràcia del Senyor! Ell és amb tu» (Lc 1, 28). Déu sempre ha pensat en ella i l'ha volgut per al seu pla inescrutable, com una criatura plena de gràcia, és a dir, plena del seu amor. Però per omplir-se és necessari fer espai, buidar-se, fer un pas al costat. Com Maria, que va saber escoltar la Paraula de Déu i confiar totalment a la seva voluntat, acceptant-la sense reserves a la seva vida. Tant és així que el Verb es va fer carn en ella. Això va ser possible gràcies al seu "sí". A l'Àngel que li

demana que es prepari per ser mare de Jesús, Maria li diu: «Soc la serventa del Senyor: que es compleixi en mi la teva paraula» (v 38).

Maria no es perd en tants raonaments, no posa obstacles al camí del Senyor, sinó que confia i deixa espai per a l'acció de l'Esperit Sant. Posa immediatament a disposició de Déu tot el seu ésser i la seva història personal, perquè la Paraula i la voluntat de Déu els modelin i els duguin a terme. Així, en perfecta sintonia amb el disseny de Déu sobre ella, Maria es converteix en la "més bella", en la "més santa", però sense la més mínima ombra de complaença. És humil. Ella és una obra mestra, però segueix sent humil, petita, pobra. En ella es reflecteix la bellesa de Déu, que és tot amor, gràcia, un do de si mateix.

M'agradaria destacar també la paraula amb què Maria es defineix a si mateixa en la seva entrega a Déu: es professa «serventa del Senyor». El "sí" de Maria a Déu assumeix des del principi l'actitud de servei, d'atenció a les necessitats dels altres. Així en dona testimoni concretament el fet de la visita a Elisabet, que va seguir immediatament a l'Anunciació. La disponibilitat a Déu es troba en la voluntat d'assumir les necessitats del proïsme. Tot això sense clamor i sense ostentació, sense buscar un lloc d'honor, sense publicitat, perquè la caritat i les obres de misericòrdia no necessiten ser exhibides com un trofeu. Les obres de misericòrdia es fan en silenci, en secret, sense vantar-se'n. També a les nostres comunitats estem cridats a seguir l'exemple de Maria, practicant l'estil de discreció i ocultació.

Que la festa de la Mare de Déu ens ajudi a fer de tota la nostra vida un "sí" ple d'adoració cap a Ell i de gestos quotidians d'amor i de servei. [Àngelus. Plaça de Sant Pere, el 8 de desembre de 2019.]

5. ORIENTACIONS PER PREPARAR UNA REUNIÓ D'EQUIP

El matrimoni que porta la reunió invoca la presència de l'Esperit Sant mitjançant l'oració i recorda els objectius de la reunió.

5.1 ACOLLIDA I ÀPAT

Després de la benedicció dels aliments, és important recordar que el diàleg fratern durant l'àpat ha de tenir lloc en el context d'una trobada en nom de Crist que ha començat quan el matrimoni que porta la reunió ha invocat l'Esperit Sant. Durant l'àpat se suggereix que s'intercanviïn opinions sobre els assumptes que hi ha a l'agenda, relacionats amb el nostre any de vida en equip.

5.2 POSADA EN COMÚ

Comentem amb l'equip les experiències viscudes durant el mes, les que han estat significatives per a la vida de cada individu i del matrimoni. Ens entreguem, obrim els cors i expressem els nostres sentiments.

5.3 LECTURA DE LA PARAULA DE DÉU I MEDITACIÓ [Dt 6, 4 i 6-9]

“ESCOLTA, Israel: el Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'ÚNIC. Grava en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono. Inculca-les als teus fills; parla'n a casa i tot fent camí, quan te'n vagis al llit i quan et llevis. Lliga-te-les a la mà com un distintiu, porta-les com una marca entre els ulls. Escriu-les als muntants de la porta de casa teva i dels portals de la ciutat”.

5.4 ORACIÓ LITÚRGICA [SI 118, 29 i 2-4 i 8-9 i 15-16 i 26-28]

**Enaltiu el Senyor: que n'és, de bo!
Perdura eternament el seu amor.**

Que respongui la casa d'Israel:
Perdura eternament el seu amor.
Que respongui la casa d'Aaron:
Perdura eternament el seu amor.
Que responguin els qui veneren el Senyor:
Perdura eternament el seu amor.

Val més emparar-se en el Senyor
que posar la confiança en els homes.
Val més emparar-se en el Senyor
que fiar-se dels poderosos.

Escolteu crits de festa i de victòria
al campament dels justos:
«La dreta del Senyor fa proeses,
la dreta del Senyor és poderosa,
la dreta del Senyor fa proeses.»

Beneït el qui ve en nom del Senyor.
Us beneïm des de la casa del Senyor.
El Senyor és Déu i ell ens il·lumina.
Portant els rams, avanceu en processó

fins als corns de l'altar.
Ets el meu Déu i et dono gràcies;
t'exalço, Déu meu!

**Enaltiu el Senyor: que n'és, de bo!
Perdura eternament el seu amor.**

5.5 PARTICIPACIÓ

Cal participar l'experiència dels punts concrets d'esforç en un moment especial d'ajuda espiritual mútua durant la reunió d'equip. Aquí avaluem les passes donades al camí de la santificació, matrimonial i individual. En aquesta trobada es proposa emfatitzar l'**oració personal**. La intimitat personal amb el Senyor és sempre el principi i final de tota la nostra vida com a cristians.

5.6 PREGUNTES PER A LA REUNIÓ D'EQUIP

A partir dels reptes i actituds proposats a l'inici d'aquesta reunió, se suggereix que el matrimoni prepari el tema d'estudi a partir de les següents preguntes:

1. A casa meva, a la meva parròquia, a la meva feina; al meu país, a l'Església, ¿soc un paràsit o un bon treballador? [P. Caffarel, *Carta mensual* de desembre de 1948].
2. Plantegem-nos la mateixa pregunta, ara com a matrimoni.
3. I per últim, dialoguem sobre la resposta que donem com a equip.

5.7 ORACIÓ EN COMÚ

En aquest moment, els membres de l'equip resen per les seves intencions i per tot el que els ha arribat al cor durant la reunió. Per iniciar la pregària final d'aquesta trobada, convidem a llegir l'oració que conclou l'encíclica *Laudato si'*:

Pregària cristiana amb la creació

Us lloem, Pare, amb totes les vostres criatures,
que van sortir de la vostra mà poderosa.
Són vostres, i plenes de la vostra presència i de la vostra tendresa.
Lloat sigueu.
Fill de Déu, Jesús,
per vos foren creades totes les coses.
Us formàreu en el si maternal de Maria,
us féreu part d'aquesta terra,
i miràreu aquest món amb ulls humans.
Avui sou viu en cada criatura
amb la vostra glòria de ressuscitat.
Lloat sigueu.
Esperit Sant, que amb la vostra llum
orienteu aquest món cap a l'amor del Pare
i acompanyeu el gemec de la creació,
vos viviu també en els nostres cors
per impulsar-nos al bé.
Lloat sigueu.
Senyor U i Tri, comunitat preciosa d'amor infinit,
ensenyeu-nos a contemplar-vos

en la bellesa de l'univers,
on tot ens parla de vós.
Desvetlleu la nostra lloança i la nostra gratitud
per cada ésser que heu creat.
Doneu-nos la gràcia de sentir-nos íntimament units
amb tot el que existeix.
Déu d'amor, mostreu-nos el nostre lloc en aquest món
com a instruments del vostre afecte
envers tots els éssers d'aquesta terra,
perquè cap d'ells no és oblidat davant vostre.
Il·lumineu els amos del poder i del diner
perquè es guardin del pecat de la indiferència,
estimïn el bé comú, promoguin els febles,
i tinguin cura d'aquest món que habitem.
Els pobres i la terra estan clamant,
Senyor, preneu-nos a nosaltres amb el vostre poder i la vostra llum,
per a protegir tota vida,
per a preparar un futur millor,
perquè vingui el vostre Regne
de justícia, de pau, d'amor i de bellesa.
Lloat sigueu.
Amén.

5.8 ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magníficat

SUGGERIMENTS PER AL TEMPS DE DESCANS

Durant el temps de descans que s'acosta, procurem que Déu sigui l'Alfa i l'Omega de la nostra vida espiritual i terrenal. A través de les mans de Maria i Josep, que el Pare Etern beneeixi cada dia, cada temps i cada espai que habitem.

ANNEXOS

ORACIÓ PER A LA CANONITZACIÓ DEL SERVIDOR DE DÉU HENRI CAFFAREL

Déu, Pare nostre,
vau posar al cor del teu servidor Henri Caffarel,
un impuls d'amor que l'unia sense reserva al teu Fill
i l'inspirava per parlar d'Ell.

Profeta del nostre temps,
ensenyà la dignitat i la bondat de la vocació de cadascú
segons la crida que Jesús ens dirigeix a tots: "Vine i segueix-me".

Ell va despertar l'entusiasme dels cònjuges
davant la grandesa del sagrament del matrimoni,
imatge del misteri d'unitat i d'amor fecund entre Crist i l'Església.
Ensenyà que sacerdots i matrimonis
són cridats a viure la vocació de l'amor.
Va guiar les vídues: L'amor és més fort que la mort!
Impulsat per l'Esperit
va dirigir molts creients pel camí de la pregària.
Posseït per un foc devorador, estigué ple de Tu, Senyor.

Déu, Pare nostre,
per la intercessió de la Mare de Déu
et demanem que acceleris el dia
que l'Església proclami la santedat de la seva vida,
per tal que tots descobreixin l'alegria de seguir el teu Fill,
cadascú segons la vocació de l'Esperit.

Déu Pare nostre, invoquem el pare Caffarel per a ... *(precisar la gràcia que es demana)*

- Oració aprovada per Monsenyor André VINGT-TROIS – Arquebisbe de Paris.
- "Nihil obstat": 4 de gener de 2006 – "Imprimatur": 5 de gener de 2006

En cas d'haver rebut una gràcia per la Intercessió del Pare Caffarel, escriviu a l'Associació de Amics del Pare Caffarel contact@henri-caffarel.org

MAGNÍFICAT

La meva ànima magnifica el Senyor,
el meu esperit celebra
Déu que em salva,
perquè ha mirat la petitesa
de la seva serventa.

Des d'ara totes les generacions
em diran benaurada,
perquè el Totpoderós
obra en mi meravelles:
el seu nom és sant,
i l'amor que té
als qui creuen en ell
s'estén de generació en generació.

Les obres del seu braç són potents:
dispersa els homes de cor altiu,
derroca els poderosos del soli
i exalta els humils;
omple de béns els pobres,
i els rics se'n tornen sense res.

Ha protegit Israel, el seu servent,
com havia promès als nostres pares;
s'ha recordat del seu amor a Abraham
i a la seva descendència per sempre.

ABREVIATURES

CA – Sant Joan Pau II. Encíclica *Centesimus annus*.
CV – Papa Francesc. Exhortació *Christus vivit*.
EV – Sant Joan Pau II. Encíclica *Evangelium vitæ*.
FR – Sant Joan Pau II. Encíclica *Fides et ratio*.
FT – Papa Francesc. Encíclica *Fratelli tutti*.
GS – Sant Pau VI. Constitució pastoral *Gaudium et spes*.
LE – Sant Joan Pau II. Encíclica *Laborem exercens*.
LF – Papa Francesc. Encíclica *Lumen fidei*.
LS – Papa Francesc. Encíclica *Laudato Si'*.
SRS – Sant Joan Pau II. Encíclica *Sollicitudo rei socialis*.